

10-2025 | 66. ÅRGANG

Anleggs

MASKINEN

AM.NO

Utslippsfrie maskiner i offentlige anskaffelser

Når en leder
plutselig går bort

Landets beste
lærebedrift skal
kåres

Mer fjellsikring
for pengene

Norges første
megawatt-lader

Nye Bodø lufthavn

– Største utbygging siden Gardermoen

TOTALLEVERANDØR AV BETONGVARER OG ELEMENT TIL FREMTIDENS VEI OG INFRASTRUKTUR

Vann og Avløp:

Rør og rørdeler
Kummer
Inntaksløsninger
Trekkekummer
Utskillere og renseprod.
Slisserenner
Drensenner
Gategods

Samferdsel:

Kulvert
Kabelkanaler
Plattformelementer
Tunnelementer
Mastefundamenter
Trekkekummer
Støttemur L-Element
Treplantekummer

Innhold

6 MEFs kamp mot forenkling kronet med delseier	38 Mercedes-Benz eVito – komfortvinner med klare begrensninger	80 Han er «Årets brobygger»
8 MEF mener: Viktig påvirkningsarbeid	40 Lederskifte i Asfalt Remix	84 Anlegg 2026 Haugesund – Vestlandets største anleggsmesse
10 Fra fjelltopp til fjord – FAS satser tungt på læringer	44 Har bygget fremtiden i 75 år	86 Nytt om navn
16 Nye Bodø lufthavn – største utbygging siden Gardermoen	50 Når en leder plutselig går bort	87 Tradisjonen fortsetter
24 Topp moderne servicesenter med lang historie	56 Norges- og verdens- lanseringer på Park og anleggsmessen	88 Norges første megawatt-lader
32 Utslippsfrie maskiner i offentlige anskaffelser	62 Norges beste lærebedrift skal kåres	90 Smånytt
36 Gullfeisel og æresmedlemskap på Fjellsprenger'n	66 Kreativ entreprenør og museumsbestyrer	92 Risa med ny tunnel-teknologi
	74 E-Transit Custom med 4x4	94 Anlegg Norge 2026: Nytt navn – ny lokasjon – samme gode stemning
	76 Mer fjellsikring for pengene	99 Lett blanding
		100 Bransjeoversikten
		102 MEF-nytt

Mobil og fleksibel
spyletank 6000 liter

EKSTRAND
VERKSTED AS

Ekstrand Verksted AS, Langesundsveien 90, 3961 Stathelle.
+47 35 96 87 00 | post@ekstrand.no | www.ekstrand.no

Trygghet siden 1904

Erfaring som gir fremtidens løsninger.

HEIDENREICH har i over 120 år bygget opp solid og unik kompetanse som bidrar til trygge og gode boforhold i hele landet. Med fokus på kvalitet, pålitelighet og fremtidsrettede løsninger utvikler vi en infrastruktur som er både robust og bærekraftig. Alltid med produkter av høy kvalitet.

Med røtter tilbake til 1904 og erfaring fra noen av Norges største byggeprosjekter, står HEIDENREICH som en kunnskapspartner du kan stole på. Vi kombinerer tradisjon og innovasjon for å sikre vannets vei inn i fremtiden sammen med deg.

Over 120 år med kvalitet og pålitelighet

HEIDENREICH

Effektivt og enkelt >>>

heidenreich.no

Kolofon

Utgiver:
Maskinentreprenørenes
Forbund

Redaksjon:
Pb. 505, Sentrum,
0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3,
0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00
anleggsmaskinen@mef.no

Annonser:
A2Media AS
Pia Himberg
Tlf. 996 43 042
pia@a2media.no

Ann-Kristin Haugen
ann-kristin@a2media.no
Tlf.: 418 12 132

Forsidebilde:
Runar F. Daler

Design:
Edda Grafisk AS

Trykkansvarlig:
Edda Presse

ISSN 0003-3715
66. årgang

Trykksak
4041 0820

Leder

Anleggsbransjen «to the rescue»

Nok et år går nå mot slutten. Når dette skrives, er vi langt inne i desember allerede, og julestemningen er i ferd med å komme på plass. Jeg har alltid vært glad i jula. Den er et oppløftende lyspunkt i en ellers lang, mørk og litt trist årstid. I år har jeg gått enda litt lengre enn vanlig med julepyntingen. Da jeg lå oppe på taket av huset i forrige uke, og noe nervøst lente meg over mønet for å feste den 100 meter lange lyslenken høyt der oppe, følte jeg nesten at jeg gikk Clark Griswold en høy gang. For du husker vel ham, fra filmen «Hjelp, det er juleferie!» Forskjellen var at jeg heldigvis ikke falt ned fra taket – og mine lys virket med én gang.

Det er vel andre forskjeller også. Jeg har for eksempel ingen planer om å bygge svømmebasseng i hagen. Ikke at det er plass til det heller. Men hadde det vært plass – og jeg hadde fått den julebonusen stakkars Griswold ikke fikk – måtte jeg i så fall ha fått en maskinentreprenør til å komme og grave. Og kanskje en anleggsgartner til å gjøre det strøket etterpå. Anleggsbransjen «to the rescue», som vanlig. Over hele landet er anleggsmaskiner på plass – året rundt – for å utføre større eller mindre oppgaver. En av de helt store og viktige prosjektene som pågår akkurat nå, som du kan lese

om i dette bladet, er byggingen av en helt ny lufthavn i Bodø. Den største Avinor-utbyggingen siden Gardermoen på 90-tallet. Ikke bare skal det bli Norges mest moderne flyplass; den vil også sørge for at det blir frigjort enorme arealer til byutvikling. Som igjen vil kreve innsats fra enda flere anleggsmaskiner og -arbeidere.

Jeg vil avslutte med å sende noen tanker til Harald Kvame, eller først og fremst til hans etterlatte. Harald gikk bort noen få dager før dette bladet gikk i trykken. Den omgjengelige og livsglade maskinentreprenøren og politiker fra Naustdal i Sunnfjord, var en bauta, både i bransjen og lokalsamfunnet. Jeg hadde gleden av å få komme hjem til ham for å lage en personlig reportasje om ham for noen få år siden. Sjelden har jeg blitt tatt så varmt og godt imot, og et intervju vært så hyggelig. Og det til tross for Haralds alvorlige kreftdiagnose, som han var helt åpen om. Jeg ble til og med servert nybakte lapper og lefser på verandaen, av kona Ragnhild. Bransjen har mistet en hedersmann.

Vi i Anleggsmaskinen ønsker dere alle en fredfull jul og et riktig godt nytt år. Ta vare på hverandre.

Runar F. Daler – rd@mef.no

Redaksjonen

Ansv. redaktør
Runar F. Daler
Tlf: 482 46 412
rd@mef.no

Journalist
Njål Hagen
Tlf: 917 93 407
nh@mef.no

Kari Druglimo-Nygaard
Andrea Holtekjøl
Fredrik Tronhuus

Abonnér

9 utgaver per år.
Kun kr 799,-

Skann
koden for
å bestille
abonnement.

Sprøytesåing av gress – vi limer gresset på!

Vi utfører sprøytesåing
effektivt og rimelig,
med godt resultat og
kun fornøyde kunder!

Vi har 33 års erfaring.

Anleggsgartnermester Arne Giskeødegård

90 50 32 32 | Storlidalsvegen 74, 7342 LØNSET
nyttgress.no | oppdalnaturstein.no | Arne.g@oppdal.com

StartBANK

MEFs kamp mot forenkling kronet med delseier

Etter langvarig innsats og utallige foredrag om behovet for forenkling, har MEF nå fått gjennomslag hos Arbeidstilsynet for enklere krav til utstyrs-spesifikk opplæring. – En seier for bransjen, sier MEF-sjef Julie Brodtkorb.

Av: Redaksjonen – anleggsmaskinen@mef.no

Arbeidstilsynets regelverk har tidligere vært tolket slik at selv små forskjeller i arbeidsutstyr kunne utløse krav om ny opplæring. Dette har ført til unødvendig ressursbruk og frustrasjon i bransjen.

MEF har gjennom dialog og eksempler fra praksis, vist hvordan dagens krav har vært til hinder for effektiv drift, og har argumentert for at opplæringen bør

tilpasses faktisk behov og arbeidstakerens kompetanse.

– Viktig delseier i kampen for forenkling

De nye endringene i Arbeidstilsynets veiledning til regelverket, markerer et viktig skritt mot en mer effektiv og mindre byråkratisk hverdag for norske entreprenører.

Arbeidsgivere får nå større rom for skjønn og tilpasning. Det betyr at entreprenører ikke lenger må gjennomføre ny opplæring ved mindre endringer i utstyr, så lenge arbeidstaker har nødvendig kompetanse og erfaring.

Arbeidsgiver skal fortsatt dokumentere vurderingen, men det er nå tydeligere at opplæringens omfang skal tilpasses både utstyret og arbeidstakerens bakgrunn.

– Dette er en viktig delseier i kampen for forenkling, sier administrerende direktør i MEF, Julie Brodtkorb.

– Vi har lenge jobbet for å forenkle hverdagen til våre medlemmer, og denne endringen vil bidra til mindre administrasjon og mer fokus på reell sikkerhet og kompetanse, sier Brodtkorb.

Hun presiserer at MEF vil fortsette å jobbe for et regelverk som er tilpasset bransjens behov og som bidrar til en trygg, effektiv og konkurransedyktig entreprenørnæring. ●

Julie Brodtkorb, administrerende direktør i MEF. (Foto: CF Wesenberg/Kolonihaven)

SCANIA PRODRIVER

Scania ProDriver er en ny digital trener som gir sjåførene kunnskap som reduserer drivstofforbruket. ProDriver er et nytt tilbud i Scania's digitale tjenester for mer økonomisk kjøring.

Ved hjelp av spillbasert læring og realistiske kjøreoppdrag kan sjåførene redusere drivstofforbruket med opptil 5 %. Samtidig blir de mer bevisste på hvordan lastebilen brukes, noe som både sparer kostnader og fremmer bærekraftige kjørevaner.

ProDriver gir transportledere full kontroll over bilparkens effektivitet gjennom rapporter og personlig tilpasset oppfølging for hver sjåfør i tillegg til hele bilparken.

Se Scania's web-serie: **Master the Road with ProDriver**

YouTube
Scania Trucks and Buses

Les mer om
Scania ProDriver
www.scania.no

SCANIA

Viktig påvirkningsarbeid

Norsk politikk er mer uforutsigbar enn noen gang i moderne tid. Ingen klarer å danne et klart og styringsdyktig flertall. I de siste ukene har arbeidet i Stortinget minnet om et politisk sirkus. Det er uheldig for landet. Det er ikke bra for norsk næringsliv. Det skaper usikkerhet både for enkeltpersoner og bedrifter.

Da valgresultatet var klart, tok MEF umiddelbart et viktig valg: I stedet for å klage på hvordan valget gikk, vil vi bruke kreftene på å få best mulig resultat for våre medlemmer i sakene Stortinget behandler. I tiden før jul har statsbudsjett vært på dagsorden. I en nesten umulig politisk situasjon har MEF fått betydelige gjennomslag i den avtalen som ble presentert av tre av de rødgrønne partiene.

I mindretallsforslaget fra AP/SP/Rødt er det forhandlet inn flere satsinger som har betydning for landets entreprenører:

- Rassikring +100 mill. kr
- Bredbåndsutbygging +125 mill. kr
- Investeringsmidler til jordbruket +100 mill. kr

MEF har vært krystallklare i flere av budsjetthøringene på Stortinget på at vi må forbedre kommuneøkonomien. Vi får mange tilbakemeldinger fra medlemmer over hele Norge om at kommuner trekker tilbake prosjekter fordi kommunekassa er tom.

Vi har samtidig fryktet at fylkesveiene vil bli taperen for at fylkene også sliter økonomisk nå. Derfor er jeg svært glad for at Senterpartiet har fått gjennomslag for mer til kommuner (+ 3 mrd. kr) og fylker (+1 mrd. kr). Vi forventer at kommunene og fylkene bruker

pengene godt og får ut jobber for å trygge veiene og skape gode lokalsamfunn.

Budsjettavtalen har et punkt om at drivstoffavgiftene er 1,35 mrd. lavere enn regjeringens forslag. Det blir litt rimeligere diesel på lastebil med denne avtalen enn det Arbeiderpartiet la opp til, og det er positivt for bedriftsøkonomien. Det er gjennomgående lav lønnsomhet i bransjen nå, og litt lavere kostnader på drivstoff til lastebil tar vi med som et positivt tiltak.

Partiene er enige om å styrke lånerammen til Husbanken med 2 mrd. kr. Mer bygging betyr mer grunnarbeid. Det er bra for entreprenørene våre som melder at det trengs mer jobb ut i markedet nå. Boligbyggingen er på rekordlavt nivå og har vært det en stund. Det er gledelig at det vil bli bygget mer nå.

De fem partiene som danner grunnlag for Støre-regjeringen, klarte i siste sekund å oppnå enighet om statsbudsjettet for 2026. Selve prosessen framstår som kaotisk. Resultatet ville helt sikkert vært annerledes med et annet valgutfall. Men for MEF er det gledelig at vi klarer å oppnå resultater selv med et stortingsflertall som ligger et godt stykke unna våre satsinger.

Julie Brodtkorb,
Administrerende direktør i MEF

TEXA

IDC6 ER DIAGNOSELØSNINGEN FOR TUNGE KJØRETØY OG TRAKTOR / ANLEGGSMASKINER

IDC6 DINE FORDELER

- 6** IDC6 med den mest allsidige Softwaren
- 6** IDC6-programvaren lukkes aldri, den er permanent åpen
- 6** Et TEXA-abonnement gir tilgang til Hotline
- 6** Eksempel: Bytt ut AdBlue- og APU-moduler med TEXA-diagnose

Anlegg Norge-messen

Besøk vår stand 100
20.-22. januar 2026

TX2 MULTIHUB

Utformet med
alle de nyeste
diagnosefunksjonene

Diagnosemuligheter

www.elektropartner.com - Tlf. 33 46 73 70

Årets lærebedrift 2025 – Boring og Fundamentering: Fundamentering AS

Fra fjelltopp til fjord – FAS satser tungt på lærlinger

Fundamentering AS (FAS) har gått fra å være en liten gründerbedrift, til en stor, landsdekkende aktør med mange spennende prosjekter. Nå er de nominert til Årets lærebedrift.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

– Firmaet ble etablert i 1998 av noen få gründere. Jeg kom inn som ansatt nummer 15 i november 2000, forteller Stein Robert Haugen. Han er faglig leder, og har en nøkkelrolle i opplæringsarbeidet i bedriften. Siden den spede starten har FAS vokst jevnt og trutt. I dag teller bedriften rundt 90 ansatte og har rundt 450 millioner kroner i omsetning. Bedriften, som har hovedkontor på Tiller i Trondheim, er 70 prosent eid av LAB-konsernet i Bergen, som igjen er en del av AF Gruppen. De resterende 30 prosentene eies av ansatte i FAS.

– Vi liker å holde på for oss selv, og profilere oss med vår grønne logo, men samtidig er det en trygghet

å ha det store AF-konsernet i ryggen, sier Haugen med et smil.

Prosjekter fra topp til bunn

Oppdragene til FAS spenner fra den høyeste fjelltopp til langt nede i sjøen. Bedriften har hele Norge som nedslagsfelt innen peling, spunting, boring, forankring og sveising.

– Vi har mange varierte og spennende oppdrag, fra sør til nord. Vi forankret undervannsrestauranten på Lindesnes, og nå jobber vi på Fjellheisen i Tromsø. Også på Jan Mayen og Svalbard har vi hatt oppdrag, forteller Willy Berdahl, som er HR-leider i bedriften.

NOMINERT: Stein Robert Haugen (faglig leder), William Johansen (lærling), Venche Kulbotten (OKAB-konsulent), Daniel Reberg (lærling) og HR-leider Willy Berdahl.

FORNØYDE LÆRLINGER:

William Johansen (19) og Daniel Reberg (18) stortrives hos FAS, og synes det er gøy å være på jobb.

Han ser med optimistiske øyne på markedet fremover.

– Det totale markedet i vårt segment ligger vel på rundt 2,5 milliarder kroner årlig. Markedet har vært tøft en periode, ingen tvil om det, men det er på vei oppover igjen nå. Vi har mange prosjekter på gang, og vi ser lyst på fremtiden, sier han.

Målrettet jobbing

FAS har lenge hatt fokus på rekruttering og opplæring, og har vært en pådriver for at både fundamenteringsfaget og brønn- og borefaget ble egne lærefag. Faglig leder Stein Robert Haugen er dessuten med som eksamensutvikler for fundamenteringsfaget.

– Vi jobber målrettet og seriøst med dette, og ønsker å være den beste aktøren for lærlinger. Det er jo så viktig for lærlingene, når de som 17-18 åringer får sitt første møte med arbeidslivet, sier Willy Berdahl.

– Rekrutteringen starter naturligvis lenge før lærlingene kommer hit. Vi reiser rundt på videregående skoler, og presenterer fagene og bedriften for Vg2-elevne i anleggsteknikk, sier Stein Robert Haugen.

– Frem til sommeren neste år vil vi ha generert over 20 fagbrev i bedriften i løpet av tre år. Det er ganske mye, med tanke på at vi ikke er mer enn 90 ansatte.

Gjør noe med hele bedriften

– *Hvorfor tar dere inn lærlinger?*

– Det er først og fremst en rekrutteringsarena. I tillegg er det et samfunnsansvar; alle lærlingene vi har hatt, har fått jobb etterpå, sier Haugen.

Willy Berdahl nikker bekreftende:

– Dette var tidligere en bransje uten utdanning; det var ikke mulig å ta fagbrev. Derfor er det ekstra hyggelig at vi nå har fått flere fagbrev inn i bransjen. Det er en anerkjennelse i seg selv, og det er viktig for den enkelte å kunne vise til et fagbrev. Lærlingeordningen bidrar også til at opplæringen blir mer systematisk, sier han.

– Ja, det å få inn lærlinger gjør noe med hele bedriften. Vi blir alle flinkere; med rutiner, systemer og opplæringsplaner, supplerer Haugen.

Magefølelse

– *Hvilke egenskaper ser dere etter når dere tar inn lærlinger?*

– Vi vil gjerne ha dem her som utplasseringslever, før de eventuelt blir lærlinger. På den måten blir vi

«Vi jobber målrettet og seriøst med dette, og ønsker å være den beste aktøren for lærlinger. Det er jo så viktig for lærlingene, når de som 17-18 åringer får sitt første møte med arbeidslivet.»

Willy Berdahl, HR-leider hos Fundamentering AS

FUNDAMENTERING AS

Nominert av: MEF avdeling Boring og Fundamentering

Hjemsted: Tiller, Trondheim

Omsetning 2024: Ca. 380 millioner kroner

Antall ansatte: 90

Antall lærlinger: 9 (10 % av arbeidsstokken)

Lærlinger i hvilke fag: 6 fundamenteringsfaget og 3 i sveisefaget

Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 5

Sted: Tiller, Trondheim

BRA TEAM: HR-leder Willy Berdahl og faglig leder Stein Robert Haugen har et sterkt og ekte engasjement for lærlingene i bedriften.

litt kjent med dem, og de får se om dette er noe, innleder Haugen.

– Det er en fordel om de er engasjerte, nysgjerrige og gjerne litt selvstendige og strukturerte. Kompetansekrav stiller vi selvfølgelig ikke – det skal de jo få her. Men de bør ha en vilje og et ønske om å være med og skape ting. Karakterer ser vi ikke på. Da er fritidsinteresser viktigere, og om de er fysisk aktive, fortsetter han.

– Det er også en fordel om de er litt tekniske og praktisk anlagt, sier HR-leder Berdahl.

– Vi tar som oftest både utplasseringselever og lærlinger inn på samtale først, og da får vi fort en magefølelse om de vil passe inn eller ikke. Ofte får vi en pekepinn allerede på CV-en og søknaden. Tidligere kunne vi også få et inntrykk av hvordan de ordla seg i søknaden, men etter at AI kom, går det ikke lenger, ler han.

Fadderordning

Når nye lærlinger begynner hos FAS, blir de raskt tildelt en fadder, som har ansvaret for den daglige oppfølgingen.

– Jeg styrer fadderne litt, samtidig som jeg vel er den som maser mest på lærlingene når det gjelder dokumentasjon. Det er ikke alltid så gøy, men det er en viktig del av oppfølgingen, sier Haugen. Han forteller at fadderne velges ut fra kompetanse, erfaring og ikke minst egnethet.

– Fadderne bor sammen med lærlingene på brakke, og er sammen med dem på jobb daglig, så de er jo enda tettere på dem enn det jeg er. Det er utrolig viktig med den kjemien dem imellom, sier han.

– Vi bruker mye tid på lærlingene her i bedriften. Ikke bare skal vi være faglige rådgivere, men rett som det er må vi også trå til som både litt «psykolog» og litt «far». Det er et hav av årsaker til at dagen kanskje ikke ble som man hadde trodd, og da må vi kunne prate med lærlingene. I tillegg arrangerer vi sosiale samlinger av og til; som pizzakveld, gokart eller bowling. Vi tror det er viktig at lærlingene treffer hverandre også utenfor jobb av og til, slår Haugen fast.

Godt OKAB-samarbeid

Foruten bedriftens oppfølging av lærlingene, har Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB) minst to møter i året med lærlingene, og ofte tre.

– Vi har et veldig godt samarbeid med FAS, og terskelen for å ta kontakt er lav, sier opplæringskonsulent Venche Kulbotten i OKAB.

ACTION: Her er lærling Daniel Røvik Reberg i gang med å gjenge sammen stålkjerner ved Mjøsfronten på Hamar. (Foto: Stian Bjørkhaug Aspeggen)

– Noe av det som er litt spesielt med denne bedriften er at de har så mye reisejobber, med stor geografisk spredning. Likevel sørger de for å gi lærlingene tett og god oppfølging, noe som krever ekstra innsats og planlegging. Der er de kjempedyktige, sier hun.

– Gøy å være på jobb

Lærlingene selv bekrefter de gode opplæringsforholdene i bedriften. Daniel Reberg (18), lærling på første året i fundamenteringsfaget, har allerede fått prøve mye forskjellig.

– Jeg har vært på fjellheisen i Tromsø og snart skal jeg på et prosjekt i Oslo. Jeg har en kjempehyggelig og flink fadder, og jeg trives veldig godt med det aller meste av arbeidsoppgavene. Det er gøy å være på jobb, smiler han.

William Johansen (19) har vært nesten halvannet år i bedriften, og blir blant de første som tar fagbrev i det relativt nye fundamenteringsfaget til sommeren.

– Oppfølgingen her hos FAS har vært veldig bra. Jeg har hatt ulike faddere, avhengig av fagområde, og det har fungert fint. Av arbeidsoppgavene, er nok peling det morsomste. Arbeidsmiljøet her er kjempebra, og jeg stortrives, sier han fornøyd.

– Trivsel er et stort satsingsområde hos FAS. Annet hvert år har vi en tilfredshetsundersøkelse blant alle ansatte. Det skal være en positiv opplevelse å være på jobb, og det handler om at vi oppfører oss ordentlig og behandler hverandre med respekt, sier HR-leder Willy Berdahl.

FAS – et forbilde

OKAB-konsulent Venche Kulbotten, som har fulgt opp lærlingene i FAS i en årrekke, er full av lovord om bedriftens lærlingearbeid.

– FAS har først og fremst et sterkt og ekte engasjement for opplæring. Bedriften viser tydelig vilje til å satse på lærlinger, ved å ta inn elever på utplassering og ved å besøke skoler, sier hun.

– Bedriften er fleksibel når det gjelder møter, og tilpasser seg lærlingenes behov, uansett hvor de befinner seg. Lærlingene opplever å føle seg verdsatt hos FAS, som legger til rette for både personlig og faglig utvikling. Fundamentering AS viser at det går an å kombinere høy mobilitet med kvalitet i opplæringen, og er på mange måter et forbilde for andre i bransjen. ●

Ved å kåre **Årets lærebedrift** ønsker Maskin-entreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av **Årets lærebedrift 2025** finner sted i januar på Anlegg Norge 2026.

En trygg grunn å stå på!

Aarsleff leverer helhetlige tjenester innen fundamentering, geoenergi og vannforsyning.

Vi jobber tett med byggherrer, rådgivere og entreprenører over hele landet – på prosjekter som skal stå støtt i mange år framover.

- **Fundamentering:** Vi sikrer bygg og infrastruktur med moderne og effektive fundamenteringsløsninger – uansett grunnforhold.
- **Geoenergi:** Vi utvikler skreddersydde løsninger for jordvarme og energibrønner som gir kostnadseffektiv varme og kjøling.
- **Vannforsyning:** Vi leverer trygge og driftssikre systemer.

Kontakt oss for ditt neste prosjekt, på www.boring.no

SØR-NORSK BORING

snboring.no

FUNDAMENTERING, BRØNN-, ENERGI- OG HORIZONTALBORING

SPRØYTEBETONG - FUNDAMENTERING - BORING - TBM

Vakom[®] vannkum 2.0

- 1 Prefabrikkert systemløsning med AVK armatur
- 2 100% vanntett PE-kum
- 3 Oppdriftsdimensjonert betongfundament
- 4 100% resirkulerbar
- 5 Lang levetid: + 50 år
- 6 Leveres iht. VA-miljøblad 112 og med System-EPD

Kontakt: +47 672 28 210 | salg@ulmo.no | ulmo.no

entreprenorservice.no
ENTREPRENØRSERVICE
Best på våre spesialområder siden 1962

Fra fugleperspektiv får man god oversikt over hva som skjer. Lufthavnen flytter ca. 900 meter sørvest for dagens rullebane, som vil frigjøre store arealer til byutvikling. (Foto: John Eivind Skogøy/Avinor)

Nye Bodø lufthavn – største utbygging siden Gardermoen

Med en kostnadsramme på over 7 milliarder kroner, og 3,5 millioner kubikkmeter masseflytting, er nye Bodø lufthavn et av Norges største samferdselsprosjekter, og det største Avinor-prosjektet siden Gardermoen-utbyggingen på 90-tallet.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Vi tok turen til Bodø for å se og høre mer om prosjektet. Der møtte vi driftsleder Kenneth Eideng Berg i LNS, som er en av flere store entreprenører involvert i utbyggingen, og kommunikasjonsansvarlig Tor Odd Iversen i Avinor.

Norges mest moderne

Samferdselsdepartementet ga i 2017 Avinor oppdraget å planlegge flyttingen av Bodø lufthavn. Den endelige løsningen ble å flytte lufthavnen ca. 900 meter sørvest for dagens rullebane, noe som frigjør store arealer som kan benyttes til byutvikling. De fysiske arbeidene begynte så smått i februar 2024, og planlagt åpning av

den nye lufthavnen er i løpet av 2029/2030.

Prosjektet er et samarbeid mellom Avinor, Bodø kommune og Forsvaret, og den nye flyplassen har, ifølge Avinor, ambisjoner om å bli blant Norges mest moderne, som vil sette en ny standard for fremtidens luftfartsinfrastruktur.

Hvorfor flytte en flyplass 900 meter?

Flere kritiske røster har stilt spørsmål om nytteverdien av en så enorm investering for en så kort flytting av en flyplass. Kommunikasjonsansvarlig Tor Odd Iversen i Avinor er ikke i tvil om at prosjektet er fornuftig, sett fra et samfunnsnyttig perspektiv.

Det er voksne dimensjoner på masseforflytningen på den kommende flyplassen. Totalt skal det flyttes hele 3,5 millioner kubikkmeter masser i anleggsentreprisen.

Kenneth Eideng Berg er driftsleder i Leonhard Nilsen & Sønner AS (LNS), som er underentreprenør for Peab på den store anleggsentreprisen. – Dette er en «once in a lifetime»-opplevelse, sier han.

– Hovedårsaken til at vi flytter lufthavnen, er at Bodø trenger sentrumsnære byutviklingsområder. Stortingets vedtak om å flytte Forsvarets flystasjon og legge ned virksomheten her, åpnet også muligheten for flyttingen, innleder han.

– Betongdekket under dagens rullebane, som er fra 1952, har nådd forventet levetid og er i en forfatning som gjør at vi uansett måtte ha bygget en helt ny rullebane. Og det hadde vært krevende å gjøre med pågående trafikk. Vi ville dermed risikert å stå uten en fungerende lufthavn her i nærmere to år. I tillegg er terminalbygningen, som sto ferdig i 1990, kun dimensjonert for 800 000 passasjerer. I år forventer Bodø lufthavn å passere 2 millioner reisende. Den nye terminalbygningen dimensjoneres for å kunne håndtere 2,3 millioner passasjerer, og det tas høyde for en utvidelse fram mot 2065, til 4,5 millioner passasjerer, forklarer Iversen.

– Flyttingen av rullebanen vil også føre til at store deler av befolkning i Bodø vil oppleve mindre støy, fordi både inn- og utflygning vil skje over sjøen. Det

er en fordel både flyoperativt og sikkerhetsmessig, og vi tror også det vil føre til økt regularitet.

Gigantprosjekt med samspill i sentrum

Prosjektet har en totalramme på 7,2 milliarder kroner, og er delt inn i to hoveddeler: Anleggsentreprisen, hvor Peab Anlegg er hovedentreprenør og LNS største underentreprenør, utgjør 3,3 milliarder kroner, mens byggentreprisen til HENT, med blant annet terminalbygg og driftsbygg, utgjør rundt 2,35 milliarder. Dette er første gang Avinor deler et så stort prosjekt på denne måten, med mål om å få mest mulig flyplass for hver krone.

Sted: Bodø

Noe av det mest spesielle med anleggsarbeidene, er den enorme utfyllingen i sjøen vest for dagens lufthavn. Men også i øst, der dette bildet er tatt, skal det etableres en sjøfylling, men i mindre skala. (Foto: Tor O. Iversen/Avinor)

«Vi jobber etter en såkalt samspillsmodell, noe som innebærer tett samarbeid mellom byggherre og entreprenører, både når det gjelder planlegging og utførelse. Det bidrar til gode og kostnadseffektive løsninger, som gjør at vi holder oss innenfor budsjett-rammen»

Tor Odd Iversen,
Kommunikasjonsansvarlig i Avinor

Kommunikasjonsansvarlig Tor Odd Iversen i Avinor er ikke i tvil om at prosjektet er fornuftig, sett fra et samfunnsnyttig perspektiv.

– Vi jobber etter en såkalt samspillsmodell, noe som innebærer tett samarbeid mellom byggherre og entreprenører, både når det gjelder planlegging og utførelse. Det bidrar til gode og kostnadseffektive løsninger, som gjør at vi holder oss innenfor budsjett-rammene, sier Iversen.

Anleggsentreprisen: Masseflytting i stor skala
Leonhard Nilsen & Sønner AS (LNS) er UE for Peab på den store anleggsentreprisen. Den omfatter masseforflytning og oppbygging av infrastrukturen til flyplassen.

Den store plassen midt på bildet er der den nye terminalbygningen skal bygges. I bakgrunnen ser vi anleggsbrakkene. På hele anleggsentreprisen er nå totalt opp mot 300 personer i sving på vanlig dag.

Det er et eget knuseverk på anlegget.

Slik vil det se ut når flyplassen står ferdig i 2029. (Illustrasjon: HENT AS, Norconsult, LPO Arkitekter og Archus Arkitekter for Avinor).

Vi ligger godt i rute så langt, og har god tro på å bli ferdige til rett tid, sier han.

Sjøfyllingene – «prosjektet i prosjektet»

En av de mest spektakulære delene av anleggsarbeidet, er utfyllingen i sjøen vest for dagens lufthavn. Denne delen av kontrakten omtales som «prosjektet i

prosjektet», og illustrerer størrelsen og kompleksiteten på arbeidet. Her har LNS etablert et nytt landområde på 200 000 kvadratmeter – nesten 800 meter langt.

– Vi har fylt ut 1,2 millioner m³ sprengstein, 430 000 m³ løsmasser og 130 000 m³ plastring, sier Berg.
– Også i øst har vi fylt ut i sjøen, men i mindre

Perfekt for norske forhold!

- ✓ Skreddersydde løsninger
- ✓ Smarte planløsninger og solid konstruksjon med lang levetid
- ✓ Godt isolert - 50 mm sandwichpaneler med galvaniserte stålplater

Wiks arbeidsbrakker

WIKS
tilhenger
nor

Sikkerhetsområdet langs nordsiden av rullebanen i øst er klargjort for sprengning. Det måtte totalt nesten 900 borehull til, ifølge sprengningslederen. (Foto: Tor O. Iversen/Avinor)

Her ser vi noen av fundamentene til innflygningslysene i øst.

Det jobbes tett på den eksisterende flyplassen, noe som også byr på enkelte utfordringer. (Foto: Tor O. Iversen/Avinor)

skala. Der har vi gravd ut ca. 50 000 m3 leire og silt, og fylt opp med 240 000 m3 sprengstein, 170 000 m3 løsmasser og 40 000 m3 plastring. Det var ganske ustabile masser der, som bevegde seg i kassa på lastebilene. Vi opprettet derfor egne bassenger hvor vi tippet disse massene, slik at de fikk tørke og bli mer stabile, forklarer han.

Store maskiner

Med opptil 120 personer i sving, bare fra LNS, har prosjektet krevd enorm maskinkapasitet.

- Vi har hatt tre 100-tonns gravemaskiner og flere store tipptrucker i drift, sier Berg.
- På det meste har vi kjørt nattskift for å holde tempoet oppe. Men etter hvert som fjelluttakene er ferdige, har det største utstyret blitt faset ut. De store tipptruckene, CAT 775 med 60-tonns kapasitet, er nå ledigmeldt. Men vi har fremdeles én 100-tonns graver og fire CAT 772-tipptrucker i sving, forteller han.
- Vi har jobbet mye med optimalisering. I utgangspunktet lå det for eksempel inne i prosjektet at vi skulle hente ut plastringsstein fra Kvalvika. I stedet har vi klart å skyte ut stein internt her på prosjektet, hvor vi også har et knuseverk. Vi trenger faktisk ikke tilføre noe sprengstein eksternt. Peab har i tillegg etablert et eget asfaltverk på området, og all steinen til forsterkningslag er også hentet lokalt. Alt dette sparer både tid og kostnader.

Gyte- og hekkesesong

Prosjektet har hatt fokus på miljø fra dag én. Målet er BREEAM Excellent-sertifisering, som i så fall vil være første gang Avinor oppnår dette på et anleggsprosjekt.

- Det har vært omfattende miljøoppryddingstiltak her, og masser klassifiseres i ulike kategorier. Noe må til godkjent deponi, som f.eks. såkalte PFAS-masser, altså masser som inneholder poly- og perfluoralkylstoffer (PFAS), som i hovedsak er knyttet til bruk av fluorholdig brannskum på flyplassen. Mindre forurensede masser kan derimot lagres her på anlegget, forutsatt at avrenningen passerer gjennom et renseanlegg før det går ut i havet. Peab har håndtert de røde, mest forurensede massene, som har blitt skipet til deponi i Balsfjord, mens vi har håndtert de gule, mindre forurensede massene, som har blitt lagret her, forklarer Kenneth Eideng Berg.
- Etter krav fra Statsforvalteren, måtte vi være

ferdige med visse operasjoner før gytesesongen startet i februar. Og det var en begrensning på hvor mange kubikk vi kunne fylle ut daglig, for å sikre en kontrollert belastning på grunnen. I tillegg er vi styrt av hekkesesongen her, så mellom april og august har vi ikke lov til å utføre vegetasjonsrensk, forteller han.

- Maskinparken oppfyller Euro 6-krav, med unntak for spesialmaskiner, som for eksempel to lang-bommede gravere vi bruker i sjøen. Ellers er det kun moderne maskiner med lave utslipp her. Det er lagt stor vekt på å minimere inngrep i randsonene, inkludert bevaring av vegetasjon som naturlig skjerm mot nye byområder.

Forsvaret flyttet ikke likevel

Lufthavnprosjektet inngår i utviklingen av kritisk infrastruktur, med betydning både for sivil mobilitet

og nasjonal beredskap. Forsvarets tilstedeværelse har imidlertid skapt enkelte utfordringer. Premisset var egentlig at Forsvaret skulle være ute av området da prosjektet startet opp, noe kommunikasjonsansvarlig Tor Odd Iversen i Avinor bekrefter.

- Situasjonen i Europa har endret forutsetningene, noe også Avinor har full forståelse for. Det har gitt oss dokumenterte merkostnader på rundt 200 millioner kroner, blant annet fordi Forsvaret ikke har flyttet ut av bygninger som vi hadde planlagt å bruke til andre ting, som for eksempel kontorrigg. Vi har også måttet være langt mer forsiktige med sprengning, fordi Forsvaret fremdeles har aktivitet på området. I tillegg vanskelig-gjør det droneflygning, som entreprenører benytter seg av til masseplanlegging. Vi mener det er rett og rimelig at Forsvaret tar denne merkostnaden, men dette er nå løftet opp på departementsnivå, sier han.

Et fly er på vei inn for landing på Bodø Lufthavn, mens en bulldoser jobber med forsterkningslaget vest på den nye rullebanen. (Foto: Tor O. Iversen/Avinor)

VEITEKNISK INSTITUTT TILBYR MÅLING AV

STØVNEDFALL OG STØY FRA PUKKVERK

Våre målinger er i henhold til krav i Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften Kapittel 30).

VEITEKNISK INSTITUTT

Alt innen teknologi og infrastruktur

Fjordveien 3, 1363 Høvik | Tlf: 67 10 10 90 | E-post: post@veiteknisk.no

VÅRE KONSULENTER:

- har lang erfaring
- kan engasjeres på timebasis
- reiser landet rundt på målinger

Dette er fra rullebanen i øst, der det legges trekkerør for banebelysning. Arbeiderne er i godt humør. (Foto: Tor O. Iversen/Avinor)

Nye ruter?

– Med splitter ny flyplass, er det kanskje også duket for noen nye, spennende ruter? Kanskje bidrar også Bodø/Glimts suksess til å lokke flere turister til byen?

– En ny lufthavn i seg selv er ingen garanti for nye ruter. Men vi ser en kraftig økning i interessen for Nord-Norge generelt. I Tromsø er kapasiteten allerede «sprengt», sier Iversen.

– I år har Bodø fått ruter til blant annet München, København og Stockholm, i tillegg til at Helsinki-ruta videreføres. Når det gjelder Bodø/Glimt, tror jeg nok ikke klubbens prestasjoner vil gi så mye ekstra turisme, hvis man ser bort fra selve kampdagene. Men klubben bidrar nok til å gjøre byen mer kjent. Det faktum at Tromsø begynner å bli fryktelig dyrt, vil nok være mer utslagsgivende for at reiseoperatørene vil begynne å se mer mot Bodø.

Bemannning

LNS er den største underentreprenøren på prosjektet. Arbeidsmiljøet preges av høyt tempo, men også av samhold og samarbeid på tvers av fagområder.

– Vi er en stor UE, samtidig som vi har andre aktører under oss igjen. Fra november i fjor til påsken

i år, var vi mellom 100 og 120 personer i produksjon, fordelt på to skift. Vi drev også nattskift en stund, fram til slutten av september år, sier Berg.

– En periode var det et opphold i tunneldriving andre steder. Da sysselsatte vi en stor andel av de ansatte derfra, noe som bidro til at konsernet slapp en midlertidig permitteringsfase. Nå er tunnelarbeiderne faset over på andre prosjekter igjen.

– På hele anleggsentreprisen er det drøyt 160 personer i sving på en vanlig dag. I tillegg er det drøyt 100 på prosjektering, så det er nærmere 300 til sammen, sier Tor Odd Iversen. Og flere skal det bli:

– Neste høst, når vi er på topp, vil det være rundt 500 personer engasjert i prosjektet samtidig.

Utfordringer

– Hva er de største utfordringene på prosjektet?

– Dette er jo et omfattende og komplisert prosjekt i utgangspunktet. At det i tillegg pågår inntil en eksisterende lufthavn, gjør det naturligvis mer utfordrende, sier Iversen.

– Når det gjelder sprenging, er det mange hensyn å ta. Vi har strenge sikkerhetsavstander, og har etablert gode rutiner rundt det. Entreprenøren bruker også matter når det sprenges nærmest lufthavnen. Vi sprenger dessuten stort sett på et fast tidspunkt hver dag; klokka kvart på åtte på kvelden, for da er det svært lite flytrafikk, forklarer han.

– Byggentreprenøren kan heller ikke bruke tårnkran til bygging av terminalbygningen, fordi den ligger for nærme dagens lufthavn. De bruker derfor en mobilkran i stedet. Det handler om flysikkerhet, slår han fast.

Borerigg i magisk novemberlys. Rigger jobber på det som er igjen av den siste lille høyden helt øst på området. (Foto: Tor O. Iversen/Avinor)

Det har skjedd litt siden Anleggsmaskinen var på besøk. Vinteren har kommet, og det nye plass-, brann- og redningsbygget reises. (Foto: Tor O. Iversen/Avinor)

– Logistikk er den aller største utfordringen vår, sier Kenneth Eideng Berg i LNS.

– Det handler om å gjøre ting i riktig rekkefølge, for det er mange aktører som er avhengige av hverandre her. Samspillsmodellen har vært avgjørende for fremdriften, og både byggherre, hovedentreprenør og vi sitter rundt bordet og diskuterer løsninger sammen.

«Once in a lifetime»-opplevelse

For Kenneth Eideng Berg er dette mer enn bare enda et prosjekt i rekken.

– Det er utrolig spennende og gøy å få være med på noe så stort og viktig som dette. Det er en «once in a lifetime»-opplevelse, sier han fornøyd.

– Det er også artig å se hvor raskt ting går framover på prosjektet. Jeg jobber 14 dager på og 14 dager av, og hver gang jeg kommer tilbake, har det skjedd store forandringer siden sist. Vi har også vært litt spente på hva som kan dukke opp i grunnen her. Det har blant annet gått rykter om at et gammelt Widerøe-fly har blitt gravd ned her en gang. En del av kontrakten var opprinnelig at vi skulle gjennomgrave noen fyllinger her, men vi har tatt i bruk en geoskanner i stedet. Ved å skanne grunnen, har vi fått oversikt over hva som ligger der nede uten å grave, og det har spart oss for masse arbeid. Vi har faktisk funnet et par gamle oljetanker og en gassflaske, men ikke noe fly – foreløpig, smiler han.

Historisk

Den nye lufthavnen vil altså gi bedre flyoperative forhold, større kapasitet og lette befolkningen for flystøy. Men i et større perspektiv, vil den åpne for en enorm byutvikling. Fram til 2029 vil det være konstant byggevirkksomhet på selve lufthavnen. Deretter vil byggingen av en helt ny bydel begynne. Det dreier seg om nesten 3000 dekar, et areal nesten like stort som hele Bodø sentrum i dag. Dette er med andre ord et prosjekt av historiske proporsjoner, som vil prege byen i mange generasjoner fremover.

– Når prosjektet står ferdig i 2029, vil Bodø ha en moderne lufthavn dimensjonert for fremtidens behov, og et byområde klart for utvikling. Dette handler om mer enn en flyplass – det handler om å bygge fremtidens Bodø, avslutter Iversen. ●

NY BODØ LUFTHAVN

Byggestart: Februar 2024

Ferdigstillelse: Sommeren 2029

Total kostnadsramme: 7,2 mrd. kroner (2022-kroner)

Entrepriser:

* Peab Anlegg (anlegg): 3,3 mrd.

* HENT (bygg): 2,35 mrd.

Masseflytting: 3,5 mill. m³

Rullebanelengde: 2750 m

Terminalbygning: 24 000 m²

Passasjerkapasitet: 2,3 mill. årlig (kan utvides til 4,5 mill.)

RGs servicesenter i Vikersund stod ferdig høsten 2024, og er en totalleverandør av servicetjenester til anleggsbransjen.

Moderne servicesenter med lang historie

Rental Groups (RG) servicesenter i Vikersund gjennomgikk en kraftig oppgradering og ble offisielt åpnet i fjor høst. På området har det vært verkstedvirksomhet siden 1940-tallet, og i dagens senter utføres reparasjoner og service på alle typer anleggsmaskiner og lastebiler for både RGs egne utleiemaskiner og eksterne kunder.

Weronica Karlsrud, markedsansvarlig i RG, Vegard Gjellum, servicesjef ved servicesenteret, og Tore Hansen, key account manager service, i foajeen i det nye anlegget.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Rental Group har de siste årene bygget opp et av landets mest moderne servicesentre for reparasjon og service av anleggsmaskiner, tunge kjøretøy og andre spesialmaskiner i Vikersund. Med kraftige oppgraderinger, nye tjenester, grønn energisatsing og et splitter nytt ansatthotell, er det ingen tvil om at Vikersund er selskapets viktigste knutepunkt.

Når man svinger inn på industriområdet i Vikersund i dag, møter man et topp moderne servicesenter med verkstedhaller med produksjonslokaler for stålkonstruksjoner, håndtering av tungt materiell, spesialistkompetanse på elektriske maskiner og en samlokalisering av flere av Rental Groups selskaper. Legger man til 70 ansatte og et solcelleanlegg i norsk storskala, er det lett å forstå at satsingen i Vikersund handler om langt mer enn ordinært vedlikehold av maskiner.

– Vi tilbyr en totalløsning med supportsenter, service- og reparasjonsavdeling, stål- og sveisavdeling, skade og lakk, dekkcenter og en egen avdeling for profilering og skilt, sier Vegard Gjellum, servicesjef ved servicesenteret, da han, Tore Hansen, key account manager service, og Weronica Karlsrud, markedsansvarlig i RG, tar oss i mot i foajeen i det nye anlegget.

I avdelingen for sveis og konstruksjon bygges det blant annet skuffer i størrelser fra 500 til 4200 liter. Her er Tore Hansen med en av de større skuffene som er blitt designet og produsert ved avdelingen.

Eksterne kunder

Servicesenter Vikersund har som nevnt gjennomgått en stor oppgradering, og består av totalt 7000 kvadratmeter bygningsmasse, pluss 15 000 kvadratmeter uteområder for blant annet lagerplass til maskinene og utstyret til utleieavdelingen. Etter gjenåpningen i fjor høst har de satset ytterligere mot eksterne kunder.

– Vi har i alle år servet maskiner, lastebiler og utstyr til en rekke entreprenører, og vi har i de senere årene gjort ytterligere tiltak, blant annet ISO-sertifisert oss innenfor flere områder, for å nå ut til flere kunder, sier Gjellum.

Av de totalt 70 ansatte, jobber 20 mekanikere på verkstedet og ute i felten. De har egne serviceteknikere som spesialiserer seg på anleggsmaskiner, el-maskiner og tunnelmaskiner. Når det er nødvendig, drar de ut til kunden med spesialiserte servicekjøretøy for å utføre både små og store oppdrag.

– Vi utfører reparasjoner, service og vedlikehold på alle typer landbruks- og anleggsmaskiner, og tunge kjøretøy, og vi har tilpassede lokaler, spesialutstyr og kompetanse til å håndtere alt fra null til hundre tonn, skyter Hansen inn.

Spesialavdelinger

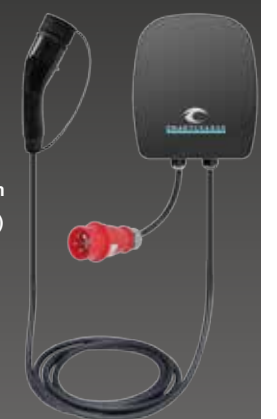
Vår omvisning på anlegget starter i avdelingen for

SMART Elbillader for Bygg og Anleggsbransjen

Elektriker ikke nødvendig
Lås opp med mobilen
Lader når strømmen er rimelig

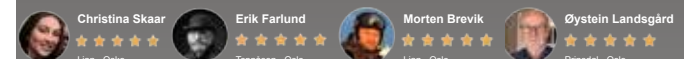
- Med 5 meter ladekabel og T2 Plugg
- T2 ladeplugg passer alle biler
- Enkel å henge opp og å bruke
- Koples raskt til med Industrikontakt
- IP67 sikrer stabil drift i fuktige omgivelser
- Lader automatisk når strømmen er rimelig
- CE godkjent av et anerkjent testlaboratorium
- Designet og utviklet i Norge (Prinsdal - Oslo)
- Kun fornøyde kunder

Kun 5 700,- Inkl MVA
Bruk kode **Anlegg2025**
ved kjøp i vår nettbutikk
www.ZmartCharge.no/shop

Kontakt vidar@zmartcharge.com for tilbud på større antall

Tlf 95 83 27 07
Info@ZmartCharge.com
www.ZmartCharge.no

Anlegget har to store vaskehaller.

sveis og konstruksjon. Det er lunsjpause da vi ankommer, men lokalene bærer preg av høy aktivitet.

– Omsetningen og antall ansatte i denne avdelingen har økt betydelig de senere årene, og vi satser på videre vekst. I dag er det 15 ansatte som jobber på avdelingen, og målet er å ansette ytterligere fem til de neste to årene, sier Gjellum. I avdelingen produseres det blant annet skuffer til gravmaskiner over 16 tonn og hjullastere, og de utfører spesialproduksjon for både intern bruk i selskapet og for eksterne kunder.

Vi beveger oss over i skadesenteret. Her står en hjullaster som får fikset litt småskader på bakramma, og en dumper skal sjekkes for skader før videre reparasjoner. En tømmerbil er også innom for litt karosse-

ri-arbeid. Her er også en stor hall på 7x8 meter med sandblåseanlegg. Vegg-i-vegg med skadesenteret er også to store vaskehaller.

– Vi har store porter mellom de forskjellige hallene for enkelt å forflytte personer, maskiner og utstyr uten å måtte åpne portene ut. På den måten unngår vi varmetap i den kalde årstiden og reduserer kostnadene til oppvarming, sier Gjellum. For øvrig er både kjøretøyverkstedet og skadesenteret godkjente av Statens vegvesen.

El-maskiner

Det er også en stor lakkhall, som er hele 25 meter lang og 8 meter bred, og med en takhøyde på 8 meter. Denne kan deles av, slik at det blir to sprøytekabiner. De andre bygningene på området rommer blant annet verksted, et veldig rent rom for overhaling av hydraulisk utstyr og sylindere, og dekkavdeling.

– Vi reparerer, legger om og selger et stort antall dekk per år. Totalmarkedet i Norge på anleggsdekk er ca. 4000 per år, og vi selger, leverer og legger om ca. 500 av disse, sier Gjellum.

Det er også et eget verkstedløp for el-maskiner, og da vi er på besøk står Norges første elektriske langgraver i hallen. LiuGong-graveren har nettopp kommet til Norge, og skal klargjøres før den skal ut til kunde, men først skal den stilles ut på Park- og anleggsmessen på Lillestrøm.

Bergvarme og solceller

Alle bygningene varmes opp med bergvarme, og tak og vegger er fylt opp med solcellepaneler.

Utenfor inngangen står en byste av Albert Hæhre og hans første borerigg – Geita.

– Vi har 27 energibrønner på området som sørger for oppvarming av bygningene, og 5000 kvadratmeter med solcellepaneler, forteller Gjellum.

Solcelleanlegget vil dekke store deler av service-senterets energiforbruk og samtidig balansere lasten i det lokale strømmettet. Det består også av et batteri-anlegg på 1,1 MWh. Summen av dette gjør at de kan produsere stålkonstruksjoner med egenprodusert, ren energi, og i tillegg kan de hurtiglade store, elektriske anleggsmaskiner og andre el-kjøretøy.

Solcelleanlegget, med de 2000 panelene fordelt på tak og vegger på seks bygninger, kombinert med batteriet og hurtigladeren, har aldri før blitt bygget i slik skala i Norge. Anlegget er prosjektert av Kverneland Energi og Krøderen Elektro.

Selv om det meste av bygningsmassen og teknologien er helt ny, finnes det fortsatt spor etter mange års

mekanisk industri på området. Blant annet er deler av dagens verksted fortsatt i eldre bygningsmasser, men ikke så gamle at de har stått her siden begynnelsen.

I skade- og lakkavdelingen reparerer både RGs og andre kunders maskiner og tyngre kjøretøy. Servicesenteret er godkjent skadeverksted 02 og kjøretøyverksted 03 i Statens vegvesen.

SMAL NOK FOR VEIKJØRING, STERK I TERRENGET!

922G 2.55

HYDREMA
KEEPS YOU MOVING

Servicesenteret varmes opp av 27 energibrønner, og 2000 solcellepaneler gir strøm til mye av driften.

– Det har vært mekanisk industri på området siden begynnelsen av 1940-tallet, og et av firmaene som holdt til her i nyere tid var Hæhre og Fjulsrud Mek Verksted, sier Tore Hansen. Hansen har for øvrig jobbet her siden den gang, og har totalt tilbrakt 25 år på området. Han er ikke den eneste med lang fartstid. Gjellum jobbet i Isachsen Anlegg i 20 år, og har siden 2020 vært daglig leder i Rental Group Service.

Ansatt hotell med treningsstudio

Rental Group har også flere avdelinger i nærheten av servicesenteret. På andre siden av veien ligger Rental Group Mobility, som driver med utleie av yrkesbiler, og Rental Group Trading, som driver med kjøp og salg av maskiner.

Her klargjøres Norges første elektriske langgraver i verkstedløpet som er dedikert til el-maskiner.

En stund etter vårt besøk, fredag 7. november, åpnet Rental Group sitt nye ansatt hotell med treningsstudio i den gamle Lensmannsgården i Vikersund sentrum, kalt RG Home. Her får ansatte som pendler og jobber rotasjon et komfortabelt sted å bo når de er på jobb.

Det totalrenoverte bygget består av 14 enkeltrom og store fellesarealer som stuer og kjøkken. I tillegg er det etablert et fullverdig treningsstudio som alle ansatte kan benytte seg av.

RG Home er et ledd i satsingen på RGs servicesenter, og etableringen av ansatt hotellet skal bidra til å gjøre servicesenteret til en enda mer attraktiv arbeidsplass for ansatte fra hele landet.

– Vi ønsker å gi et ordentlig godt tilbud til de ansatte som jobber rotasjon og bor langt unna. Dette er en stor satsing på de ansattes trivsel og helse, og RG Home er ett av flere konkrete tiltak for å ta vare på folkene våre. Det er hard konkurranse om dyktige fagarbeidere, og det er viktig for oss å være en attraktiv arbeidsgiver, uttalte Gjellum i forbindelse med åpningen. ●

RENTAL GROUP

Rental Group er eid av AKH Gruppen AS. Den operative virksomheten går under Rental Group Norway AS, og konsernet består av flere datterselskaper med spesialisering innen maskinutleie, mobilitet, kraner, trading av maskiner osv. Gjennom sammenlåinger rundt 2020 samlet man en rekke aktører med røtter i tidligere selskaper (som HI-Maskinutleie, HI-Verksted, Ekspert Maskinutleie med flere) inn i ett konsern.

Få medlemsfordel på mobilabonnement Frihet og Frihet Premium.

Ubegrenset data på raskt og trygt mobilnett fra Telenor

Velger du abonnementene Frihet for alle dine kollegaer, får du SafeZone og Aktiv Bruker inkludert. Frihetsabonnementene gir deg ubegrenset data og forutsigbarhet på kostnader. Du går aldri tom for data og kan surfe trygt på mobilnettet uten å måtte koble deg på usikre WiFi-nett. Logg inn på MEF sin nettside og se avtale.

Velg
norsk
kjetting
for norske
forhold.

Vår kunnskap
gir deg trygghet.

kjetting.no

BLÅMANN™

Utslippsfrie maskiner i offentlige anskaffelser

Et stadig tilbakevendende tema er hvor strenge krav det skal stilles til bruk av utslippsfrie maskiner, og kostnadene rundt dette, for å redusere klimagassutslippene. Noe som kanskje blir enda viktigere å hensynta i dette regnestykket er sikkerheten. Mange av el-maskinene har teknologi som enkelt kan sende signaler tilbake til produsenten.

Tekst: Njål Hagen – nh@mef.no

Diskusjonen rundt temaet tok for alvor av i forbindelse med Aftenpostens avsløring tidligere i år, om at kinesiske el-busser kjørte inn til E-tjenestens hovedkvarter ved Lutvann leir i Oslo. Noen måneder senere kunne Ruter, som har mange hundre kinesiske el-busser, avsløre at bussene kan kontrolleres fra Kina.

Utslippsfritt innen 2030

Forsvarets utbygging frem til 2036, kalt Langtidsplanen for Forsvaret 2025–2036, innebærer en historisk styrking til totalt 1635 milliarder kroner. Mye av disse pengene skal gå til utbygging og oppgradering av militære leire og kritisk infrastruktur, med mer enn 500 byggeprosjekter. Blant disse er fire hovedprosjekter særlig viktige for forsvarssektoren. Det bygges nye radaranlegg, tilrettelegges for Finnmarksbrigaden, etableres moderne fasiliteter for nye ubåter og videreutvikling av Evenes flystasjon. Det er i denne sammenheng mange har stilt spørsmålet om hvordan regjeringen ser for seg å løse dette, når de har satt som mål at alle offentlige anskaffelser skal være utslippsfrie innen 2030. Det er kun fire år unna, og foreløpig er det kinesiske produsenter som har kommet lengst i utvikling og produksjon av el-maskiner og tynge elektriske kjøretøy.

Spørsmål til forsvarsministeren

Vi ble tipset om at Bård Hoksrud i Fremskrittspartiet hadde stilt spørsmål rundt dette til forsvarsministeren, og vi gjengir her både spørsmålet og svaret.

Skriftlig spørsmål fra Bård Hoksrud til forsvarsministeren:
«Regjeringen har satt som mål at alle offentlige anskaffelser skal være utslippsfrie innen 2030. I tråd med dette har Forsvarsbygg begynt å stille krav om bruk av elektriske anleggsmaskiner, flere av disse maskinene produseres i Kina.

Hvordan vurderer Forsvaret risikoen for at elektrisk anleggsutrustning produsert i Kina kan utgjøre en sikkerhetstrussel og hvilke tiltak er iverksatt for å sikre at slike maskiner ikke har innebygde komponenter som kan brukes til overvåkning, datainnsamling eller fjernstyring?»

Begrunnelse

Elektriske anleggsmaskiner er av regjeringen definert som et viktig virkemiddel for å nå klimamålene i offentlig sektor, og Forsvarsbygg har som statlig aktør et ansvar for å bidra til dette. Samtidig må sikkerhet og beredskap veie tungt i vurderingene når maskiner og utstyr skal brukes på eller nært forsvarsanlegg. Kinesiskprodusert teknologi har tidligere vært gjenstand for bekymring i flere NATO-land, blant annet knyttet til risiko for spionasje og uautorisert datatilgang. Det er derfor viktig å få klarhet i hvordan Forsvaret vurderer denne risikoen, og hvilke konkrete tiltak som er på plass for å sikre at utslippsfrie løsninger ikke går på bekostning av nasjonal sikkerhet.

Svar fra forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik (A):
«Forsvarsbyggs arbeid med forebyggende sikkerhet tar hensyn til

hvorledes dagens teknologi generelt nyttes og følgelig til behovet for skjerming av verdier og informasjon. Sårbarheten rundt el-maskiner og muligheten for sporing vil være gjeldende uavhengig av opprinnelsesland og i alt utstyr som benyttes i sektoren. Regjeringens mål om utslippsfrie offentlige anskaffelser skal ikke gå på bekostning av sikkerhets- og skjermingsbehov i enkeltanskaffelser og prosjekter.

Forsvarsbygg opplyser at de gjennomfører konkrete risikovurderinger i hvert enkelt prosjekt. Prosjektene har sikkerhetsressurser som sammen med Forsvaret vurderer viktigheten av verdien og behovet for skjerming på anleggsplassen. Forsvarets vurdering tillegges stor vekt, da det i mange tilfeller er de som er eier av verdien.

Hvilke tiltak som er iverksatt for å sikre at el-maskiner ikke innehar komponenter som kan kompromittere sikkerheten på anleggsplassen vil avhenge av risikovurderinger og behovet for skjerming i det enkelte prosjekt. Enkelte skjermingsverdige prosjekter stiller i dag krav om maskiner uten noen teknologiske komponenter som kan brukes til datainnsamling. Dette kan for eksempel være kamera, GPS eller andre former for digital kartlegging og måling. Dersom dette er tilfellet vil det settes krav i prosjektets kontrakter, som entreprenøren må imøtekomme. Forsvarsbygg vil gjennom prosjektet kontrollere at utstyret er levert og arbeidet gjennomført i henhold til kontrakt. Med den raske teknologiske utviklingen vil det likevel ikke være mulig å eliminere all risiko.

Det gjøres også andre sikkerhetsmessige vurderinger, herunder at entreprenører kun får tilgang til informasjon som er strengt nødvendig for å gjennomføre sitt oppdrag. Den samlede summen av iverksatte sikkerhetstiltak er avgjørende for å minimere risikoen for at skjermingsverdig informasjon kommer på avveie».

Bransjekompetanse

Vi tok kontakt med Bård Hoksrud for å få en kommentar rundt svaret.

– Jeg synes forsvarsministeren kom med et bra svar, men jeg mener Forsvaret bør være forsiktige med å tillate bruk av maskiner fra land vi ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med, sier Hoksrud.

– Jeg er vel så opptatt av kravene som stilles til bruk av el-maskiner. Det kan ikke være sånn at det skal være forskjellige krav om man for eksempel skal utføre et prosjekt sør eller nord for Elverum, bare fordi strømkapasiteten er forskjellig.

– Det er jo også et kostnadsspørsmål. Skal vi bruke pengene på dyre el-maskiner, eller skal vi bruke dem på å bygge infrastruktur. Det er vel og bra at det er noen som ønsker å ta i bruk ny teknologi, men kanskje vi heller skal overlate til bransjen selv å bestemme hvilken teknologi som passer best til de forskjellige prosjektene.

– Jeg oppfatter at anleggsbransjen har all mulig kompetanse til å løse den oppgaven, avslutter Bård Hoksrud. ●

Bård Hoksrud (FrP)
(Foto: Stortinget)

Sand- og
saltspredere

Falköping

Trillebårspreder sprer singel, sand, salt, kalk og klorkalsium

Brukere sprer om seg med lovord:

Unngå knall og fall invester der du skal

Strø litt sand der det går an

Ta vare på livets gleder kjøp en trillebårspreder

Dette er verdens beste trillebår som blir lettere jo lengre du går den heter Falköping og er så fin hilsen fra Sigurd Stave Maskin

Ønsker du et sted for masse?
– Vi fører også sandkasse
Falköping – spredernes «Rolls Royce»

JEKSLEVEIEN 22, 2016 FROGNER – TLF. 23 26 78 00
www.stavemaskin.com – E-post: mail@stavemaskin.com

MODUL-SYSTEM

Spesialist på
Innredningsløsninger
og utstyr til
servicebiler

Ta kontakt for gratis
innredningskonsultasjon!

Tel: 67 07 72 73
info@modul-system.no

MODUL-SYSTEM AS
www.modul-system.no

Vinteren er her!

MHC-700

MHT-700

MH-700

Mobil Steamgenerator fra Steamrator Oy Finland

Bestill før vinteren kommer. Tine snø og is før støpning.
Holde anleggstomta isfri. 200 grader steam etter 3-5 min fra start.
Enkel betjening. Alle instruksjoner på norsk.

Kontakt oss for tilbud og leveringstid.

e-mail: haro-a@online.no
web: www.steamgenerator.no

Tlf: 902 08 047
Eillef Guttormsensvei 5
3610 Kongsberg

Spesialister innen wiresaging,
boring og sprengning.
Vi har 60 års erfaring og
leverer tjenester over hele landet.

**NORDISK
FJELLSPRENGNING**

nordiskfjellsprengning.no

FJELLSPRENGER'N:

Gullfeisel og æresmedlemskap

Fjellspreningskonferansen 2025 åpnet med både jubel og applaus da årets Gullfeisel og æresmedlemskap ble delt ut. De vel 800 deltakere var samlet for faglig påfyll og erfaringsutveksling under de to dagene på Radisson-hotellet i Oslo.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Fjellspreningskonferansen, som gikk av stabelen 20.-21. november, ble også i år arrangert i regi av Norsk forening for fjellsprenningsteknikk (NFF) og Norsk Bergmekanikkgruppe.

Det er NFF som deler ut den årlige prisen Gullfeiselen, en tradisjon som strekker seg helt tilbake til 1994. Det var styreleder i NFF, Sindre Log, som stod for overrekkelsen av årets pris til bransjeveteranen Knut Garshol.

Sindre Log (t.h.), styreleder i NFF, overrekker gullfeiselen til Knut Garshol.

Fem tiår i fjellet

Log trakk i sin tale frem Garshols helt særegne bidrag til å løfte norsk bergteknologi ut i verden, og begrunnelsen til NFF var følgende: «Årets kandidat har over tid utmerket seg med å fremme norsk bergteknologi i store deler av verden. Når det gjelder den geografiske utbredelsen i arbeidet til denne kandidaten, så inkluderer det alle verdensdeler. Kandidaten har med dette bidratt til å gjøre norsk tunnelkompetanse anerkjent i store deler av verden.

Kandidaten har over 50 års variert erfaring innen tunneldriving og gruvedrift. Vedkommende har bidratt innen ingeniørteknologi, bergsikring og grunnvannskontroll ved hjelp av blant annet forinjisering. Kandidaten er anerkjent for kunnskapen, metodene og de mange praktiske rådene innen tunneldriving. Kandidaten er utdannet sivilingeniør fra NTNU. Vedkommende startet sin karriere hos entreprenør, og har etter det delt av sin kompetanse både som leverandør, konsulent og representant for ulike byggherrer. Vedkommende har drevet eget konsulentfirma i mange av sine yrkesaktive år. Kandidaten feiret sin 80 årsdag i fjor, og har fremdeles merket av LinkedIn-profilen sin som «open to work».

Roar Sve (t.v.) og Stein Håvard Bjørn ble utnevnt til æresmedlemmer i NFF. Styreleder i NFF, Sindre Log, til høyre.

På scenen uttrykte Garshols stor takknemlighet for mulighetene han fikk som ung.

– Jeg har vært utrolig heldig. Jeg fikk sjefer og jobberfaring som ikke alle får. Det startet med ti år i vannkraften, og siden har det bare rullet videre, sa prisvinneren. Samtidig hadde han en klar oppfordring til bransjen.

– Støtt unge ingeniører som kommer inn. Den hjelpen jeg selv fikk som ung, var helt avgjørende. Det er utrolig viktig.

To æresmedlemskap

Under konferansen ble også to av bransjens mest erfarne fagpersoner tildelt æresmedlemskap i NFF. De to var Roar Sve og Stein Håvard Bjørn. Ifølge styreleder Log var beslutningen unik, men velbegrunnet.

– Hver av kandidatene hadde fortjent hederen alene. Samtidig står de begge som sterke representanter for den kulturen NFF ønsker å fremme – samarbeid, faglig utvikling og et inkluderende miljø, sa Log.

Begge har sittet i NFFs styrende organer i en årrekke, bidratt til håndbøker, fagkomiteer, tunnelbyggetidsarbeid og vært sentrale i program- og prosjektarbeid.

Bransjestemmer

Roar Sve, som har nærmere 50 år i anleggsbransjen, tok imot utmerkelsen med både overraskelse og engasjement.

Han benyttet anledningen til å løfte et tema han mener er kritisk for videre utvikling: behovet for et mer helhetlig og enhetlig regelverk.

– Norge er et lite land med mange byggherrer og mange ulike regelverk. Det er krevende når prosjekter bedømmes ulikt fra byggherre til byggherre. Jeg håper og tror at vi snart får et felles regelverk som gir både sikkerhet og forutsigbarhet, sa han.

Stein Håvard Bjørn, som har vært i Veidekke siden 1985, understreket viktigheten av gode byggetidsmodeller.

– Det er avgjørende at bransjen får modeller som er realistiske og forsvarlige, sa han, og takket for anerkjennelsen. ●

Har du full kontroll i mørket? Slik reduserer du risikoen for tyveri

Parallelt med at kveldene blir lenger, ser vi dessverre at verdiene på norske byggeplasser blir mer utsatt. Mange bedrifter stoler på flaks og gamle rutiner, noe som gjør dem sårbare i vinterhalvåret. Konsekvensene av tyveri er ofte større enn selve tapet av utstyr; det betyr stopp i produksjonen, forsinkelser og kostbar administrasjon som påvirker hele prosjektet.

Nå som det blir mørkere, er ubevoktede byggeplasser uten tilstrekkelig belysning ekstra sårbare for tyveri. Undersøkelser viser at et stort flertall av håndverkere har opplevd tyveri, men svært få finner utstyret tilbake. Ubevoktede områder uten gode rutiner og nok lys er dessverre enkle mål for organiserte kriminelle.

5 grep for bedre kontroll og forebygging

Den gode nyheten er at byggeledere kan forhindre tyveri, hærverk og annen skade på eiendom, prosjekter og eiendeler. De kan til og med ta grep for å gjenfinne stjålne eiendeler. Her er fem eksempler på enkle og effektive måter å gjøre byggevirkomheten din sikrere både nå og i tiden fremover.

- 1. Minimer varelageret:** Oppbevar eiendeler låst. Fjern utstyr som ikke er i bruk. Mindre tilgjengelig verktøy betyr færre fristelser.
- 2. Sporing av utstyr:** Monterer du sporingenheter på verdifulle eiendeler, vet du alltid hvor de er. Bruk kablede GPS-trackere på maskineri, og små Bluetooth-brikker på håndholdt verktøy. Det øker sjansen betraktelig for å finne igjen utstyr på avveie.
- 3. Digitalt gjerde (Geofence):** Sett opp en digital områdesikring som varsler ledere umiddelbart på SMS eller

e-post dersom utstyr beveger seg ut av byggeplassen utenfor arbeidstid.

- 4. Lys opp området:** Kriminelle opererer helst i ly av mørket. God belysning – gjerne med bevegelsessensor – gjør det vanskeligere å jobbe usett og virker avskrekkende.
- 5. Adgangskontroll:** Ha oversikt over hvem som er på byggeplassen. Med mange underleverandører er det viktig å vite hvem som faktisk har autorisasjon til å hente utstyr.

Sparer tid og penger

Sprengningsteknikk AS bruker telematikk for å holde oversikt over utstyret. – Selv om utstyret er forsikret sparer vi både på egenandel og i nedetid. I tillegg er det veldig lang leveringstid på det meste nå, så det er bra vi kunne finne tilbake til stjålet utstyr, sier daglig leder Naveenan Poologanathan.

Kriminalitet på byggeplasser er fortsatt økende. Ved å iverksette disse raske sikkerhetstipsene kan tyvene stoppes før de gjør skade. Verktøy-, maskin- og områdesporing kan avskrekke kriminelle og holde byggeplassen, prosjektet og virksomheten din trygg – samtidig som det kan styrke lønnsomheten i driften.

– Vi bruker også Geofence slik at vi får varsel når utstyr går inn og ut av områder. Dette sparer vi mye tid på, sier Poologanathan.

Vil du vite hvor utstyret ditt er akkurat nå? Med ABAX Locator får du oversikt over verktøy og maskiner direkte på mobilen. Løsningen gir bedre kontroll over verdiene, mindre nedetid og en tryggere byggeplass gjennom hele året. Skann koden nedenfor for å se hvordan ABAX Locator fungerer.

Vil du vite mer?
Ring oss på 22 22 22 99
eller scan for å lese mer.

Mercedes-Benz eVito Special Edition leveres med blant annet lakkerte fangere, cruisekontroll og skyvedør på venstre side.

MERCEDES-BENZ EVITO:

Komfortvinner med klare begrensninger

Det finnes etter hvert et godt utvalg av elektriske varebiler, og Mercedes-Benz eVito er blant de mest komfortable. Varebilen har et førermiljø og en kjøreopplevelse som ligger nærmere personbil, men den har to store mangler.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

eVito leverer en imponerende kombinasjon av lavt støynivå, god svingradius og solid fjæringskomfort. Setene gir utmerket støtte for lange arbeidsdager, og kupéen er godt isolert både mot hjulstøy og vibrasjoner fra underlaget. Den elektriske drivlinjen gjør også sitt til at bilen fremstår svært behagelig i tett trafikk og ved stadige stopp.

På asfalt og i urbane områder er kjøreegenskapene forbillige. Styringen er presis, den har god akselerasjon (204 hk/150 kW) og oppleves stabil under de fleste forhold. Til bydistribusjon, serviceoppdrag og transport mellom anleggsområder på vei fungerer eVito svært godt.

eVito er blant de mest komfortable elektriske varebilene på markedet.

Ikke 4x4 og hengerfeste

Batteriet er på 90 kWh, og rekkevidden er oppgitt til 382 km (WLTP), tilpasset typiske daglige ruter for service- og montørfirmaer. Hurtiglading er maks 110 kW, noe som skal gjøre at man kan lade fra 10 til 80 prosent på 40 minutter. For brukere med forutsigbare kjøreruter vil bilen dekke de fleste behov, så lenge man holder seg på vei og i relativt moderate forhold.

For bruk i anleggsbransjen er det imidlertid to forhold som er vanskelig å overse. eVito kan hverken leveres med firehjulsdraft eller hengerfeste.

Fravær av 4x4 begrenser fremkommeligheten på vinterføre og anleggsplasser. Selv om varebilen oppfører seg stabilt under normale forhold, vil den ikke være førstevalg for kjøring under litt utfordrende underlag.

Like merkbart er mangelen på hengerfeste. Mange i anleggsbransjen har behov for å trekke utstyr, lette maskiner eller ekstra last, og her faller eVito tydelig utenfor.

Attraktiv, men..

Mercedes-Benz eVito imponerer sterkt på komfort, førermiljø og urban brukervennlighet. For bedrifter som primært opererer i by- og tettstedsområder og prioriterer sjåførkomfort, vil den være et svært attraktivt valg. For aktører som krever maksimal fleksibilitet, trekkraft og fremkommelighet, vil fravær av firehjulsdraft og hengerfeste være utslagsgivende. ●

KOBELCO

Nyheter fra Kobelco, skogsmaskin

KOBELCO SK165 SRLC

Kobelco SK165 - For krevende arbeidsforhold, med fokus på produktivitet, presisjon og driftssikkerhet.

- Forsterkede belterammer og høy bakkeklaring for å tåle tøffe forhold.
- Leveres med eller uten dozerskjær.
- 3 beltestyringer pr side som standard, på kraftig oppgradert undervogn.

Scan QR-koden og les mer om Kobelco SK165

ENTRACK

Tlf.: 62 94 54 40 | firmapost@entrack.no | www.entrack.no

DU FINNER OSS OG VÅRE SERVICEPUNKTER I HELE NORGE

GRINDER • LILLEHAMMER • TRONDHEIM • LILLESAND
STAVANGER • BERGEN • BALLANGEN • FØRDE • MOSS • TROMSØ

Lederskifte i Asphalt Remix

Gründer, eier og energibombe Per Brynildsen (66) har overlatt roret i Asphalt Remix til svigersønnen Jørn Norum Listerud (31). – Jeg skal prøve så godt jeg kan å gi slipp, smiler Per.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Mange i anleggsbransjen kjenner til Per Brynildsen; mannen med tilsynelatende uendelig energi og svært smittende engasjement, som har bygget opp firmaet Asphalt Remix gjennom 30 år. Firmaet er ekspert på fresing av asfalt og betong, og tar oppdrag over hele Norge.

Fra rørlegger til asfaltgründer

Arbeidskarrieren til Per begynte imidlertid med noe helt annet.

– Jeg har fagbrev som rørlegger og jobba som det

i fem-seks år. Det var en ålreit jobb, men jeg var altfor snill og det ble dårlig butikk. Til slutt kasta jeg rørtanga langt inn i skauen, ler han.

– I 1984 fikk jeg jobb som gravemaskinselger i Pay & Brinck (senere Pon, nå Zeppelin). Det var en helt fantastisk jobb! Men så kom finanskrisen i 1988, og i løpet av et halvt år var 300 av de 500 ansatte sagt opp. Selv var jeg veldig fascinert av de svære Caterpillar-freserne hos Pay & Brinck, og valgte å si opp året etter, for å begynne med asfaltfresing.

I 1995 gikk jeg over til småfresing, som også var

Folk i bransjen

Per Brynildsen gir stafettpinnen videre til svigersønnen Jørn Norum Listerud.

starten på Asphalt Remix. Den første jobben jeg fikk, var rett utenfor Oslo rådhus. Og siden har det bare balla på seg.

Dårlig marked – godt rusta

I fjor feiret Asphalt Remix 30-årsjubileum. Bedriften omsetter nå for over 100 millioner kroner og har ca. 45 ansatte.

– Vi har vært over 50, men for halvannet år siden skjønte jeg at det kom til å bli tøffere tider. Så vi innretta oss etter markedet, solgte unna en del maskiner og nedbemanna litt, sier Per.

– Det blir nok fortsatt tøft en stund fremover. Akkurat nå er det nesten ingenting å regne på. Det er helt stille. Men vi mener vi er godt rusta for det som kommer. Og det er det nok ikke alle som er.

– Som en innavla familie

Asphalt Remix er nærmest som en familie, ifølge Per Brynildsen. Og det skyldes ikke bare det faktum at sønnen, kona og flere andre familiemedlemmer er eller har vært ansatt der.

– Det er noe som kjennetegner firmaet; at sønner, døtre, nevøer, tanter og svigerinner jobber her. Vi er veldig sammensveisa, forteller gründeren, som også har strukket seg langt for flere av sine ansatte. Han har hjulpet enkelte ut av økonomisk ufare, vært på ekteskapsrådgivning sammen med andre, og han har plukket ansatte nærmest opp av rennesteinen og fått stablet dem på beina igjen.

– Jeg ser mye godt i mennesker, og her i bedriften tar vi imot alle kategorier. Vi står sterkt sammen og vi har det gøy sammen. Vi er nesten som en innavla familie, ler han.

Bedriften inn med morsmelka

Den nye daglige lederen, Jørn Norum Listerud, er også familie. Han er nemlig svigersønnen til Per. Han ble ansatt for drøyt ett år siden og overtok som daglig leder i november i år. Men han har hatt sommerjobb i bedriften helt siden ungdomsskolen.

– Jørn har vært sammen med dattera mi siden han var 16 år, og faren hans jobber også her. Så han har nærmest fått bedriften inn med morsmelka, smiler Per.

CONTAINERE - MASKINER - UTSTYR TIL KILDESORTERING

EuroTeknikk
PART OF **SULO** GROUP

Sandsilo/ strøsingel

Våre sandsiloer har ståltak med grabbefeste som standard og er klargjort for montering av varmeelementer.

Kommer i 5m³ og 8m³, og stativene kan leveres i ulike høyder (1,5m, 2,0m og 3,0m).

info@euroteknikk.no • tlf. 400 06 130

www.euroteknikk.no

«Det blir fryktelig spennende. Vi mener at vi er i en god posisjon, og vi ønsker å ivareta den posisjonen. Det viktigste er kanskje å være litt lettbeinte, så vi kan snu oss raskt etter markedet. Vi ser hele tiden på muligheter til å utvikle oss på kanskje nye områder.»

Jørn Norum Listerud, ny daglig leder i Asfalt Remix

– I tillegg jobba han her som driftsleder for dypstabilisering da han hadde et hvileår under jusstudiene. Nå er han for lengst ferdig utdanna jurist, og det kommer godt med som daglig leder. Jeg hadde vel aldri fått denne jobben selv, dersom jeg hadde søkt på den, ler han, og forklarer:

– Jeg er god på tall i hodet, men jeg kan ikke engang sette opp et Excel-ark. Og ikke bruker jeg PC. Det står en på kontoret mitt, men der er jeg nesten aldri.

I stedet har jeg alt på telefonen. Alle dagens krav til dokumentasjon, gjør nesten at man bør være jurist i dag. Så der passer Jørn godt inn!

Lettbeint

– Juristbakgrunnen er nok en fordel, nikker den ferske sjefen bekreftende.

– Det er mye kontrakter og anbud å forholde seg til, og det blir stadig mer regler og krav, hvor utdannelsen kommer til nytte. Jeg har også drevet mye med arbeidsrett, som kommer godt med ved ansettelser og personaloppfølging, sier Jørn.

Han er optimist for fremtiden, til tross for et tørt marked.

– Det blir fryktelig spennende. Vi mener at vi er i en god posisjon, og vi ønsker å ivareta den posisjonen. Det viktigste er kanskje å være litt lettbeinte, så vi kan snu oss raskt etter markedet. Vi ser hele tiden på muligheter til å utvikle oss på kanskje nye områder.

Skal prøve å roe ned

Den unge bedriftslederen er ikke redd for at den alltid engasjerte Per Brynildsen vil blande seg for mye i den daglige driften og ikke klare å gi slipp.

– Nei, det er jeg sikker på at går helt greit. Det er også betryggende at han fortsatt er her, og er tilgjengelig. En annen fordel er at man kan skyld litt på hverandre når man er to, smiler Jørn.

Selv håper Per han vil klare å trekke seg litt tilbake, selv om han nå «bare» er styreleder.

– Det er mange eksempler på sårne som meg, som ansetter en ny daglig leder, men så fungerer det ikke som de hadde trodd, og plutselig er de tilbake i sjefsstolen. Jeg skal virkelig prøve å roe meg litt ned, sier han.

– Det er så mange andre interesser jeg har lyst til å bruke tid på. Jeg har barnebarn, hører, veteranbiler, bondegård og jeg driver med rally. I tillegg vil jeg fortsette i MEF-styret her i Østfold. Men jeg har ikke tenkt å slutte helt i Asfalt Remix, for å si det sånn, avslutter han med et smil. ●

Den nasjonale Vegsikringskonferansen

24.–25. februar 2026,
Gardermoen, Oslo

Info og påmelding
tsforeningen.no

Møteplass for alle som
brenner for trygge trafikkmiljø

BORN IN THE DARKNESS!

Optibeam representerer optimal ytelse, pålitelighet og kvalitet.

Optibeam ekstralys er designet for å møte behovene til yrkessjåfører og bilførere. Dette fører til økt sikkerhet på mørke veier og på arbeidsplassen.

POWERFUL MACHINES REQUIRE POWERFUL LIGHTS!

Nordic Lights leverer kvalitetslys for alle typer maskiner, alt fra små kompaktlastere til store mobilkraner.

Maskiner med Nordic Lights kan kjøres døgnet rundt i mørket og i et utfordrende miljø. Alle Nordic Lights lamper er beskyttet mot støv, vann, store temperatursvingninger og har veldig lang levetid.

CLAYTON POWER

PLUG AND GO - YOU'VE GOT THE POWER!

Clayton LPS II gir deg mobil strøm til alt du trenger i servicebilen. Fra drill, sag eller sveiseapparat – denne bærbare strømforsyneren leverer kraften du trenger til verktøyene dine, slik at du kan fullføre arbeidet raskt og effektivt. Ikke la mangel på strøm stoppe deg!

Med Clayton LPS II er du alltid klar for jobben, uansett hvor du er.

Brigade

SAFETY FIRST!

BRIGADE leverer alt av sikkerhetssystemer til tunge kjøretøy og arbeidsplasser hvor sikkerhet er i høysetet.

De leverer kamerasystemer for ulike behov som **Backeye*360** som viser et 360° samløst bilde på monitor. **ZoneSafe*** system for å redusere risikoen på utsatte arbeidsplasser. **White Sound*** ryggevarsler som automatisk justerer volum etter hvor mye støy det er rundt kjøretøyet.

STARTAX

MASKIN-TEKNISK AS

www.startax.net | post@startax.no
Rosenholmveien 20, N-1252 Oslo
22 62 05 50

Brødrene Gudbrandsen, utenfor det nybygde verksted/kontorbygget i Lensbygda, tidlig på 1960-tallet. Fra v. Evald, Bjarne, Ingar, Gunnar og Sigvard. Helt til høyre en ung Stein Gudbrandsen, Bjarnes sønn. Stein jobber fremdeles i bedriften. (Foto: Privat)

Har bygget fremtiden i 75 år

Entreprenørselskapet Brødrene Gudbrandsen holder til på Østre Toten i Innlandet. Gjennom 75 år har bedriften opparbeidet seg til å bli en betydningsfull entreprenør i Østlandsområdet. Et selskap, som gjennom små og store oppdrag, har satt sitt preg på utviklingen.

Selskapets første maskin var en engelskprodusert Fowler på seks tonn. Med en innkjøpspris på 40 000 kroner var det en stor investering i 1950. (Foto: Privat)

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

På slutten av 1940-tallet var det fem brødre som bestemte seg for å starte et maskinentreprenørfirma. Det var brødrene Evald, Gunnar, Ingar, Bjarne og Sigvard Gudbrandsen. I de trange tidene som var, rett etter krigen, tok etableringen tid. Tillatelser måtte innhentes og trygg finansiering ordnes. Våren 1950 var alt på plass, og den første bulldoseren kunne settes i drift. En engelskprodusert Fowler på seks tonn. Med en innkjøpspris på 40 000 kroner, var det en tung investering, og en ambisiøs satsing av fem brødre som akkurat hadde begynt å jobbe sammen. Ganske snart ble samarbeidet systematisert og firma etablert. Naturlig nok ble navnet Brødrene Gudbrandsen.

Mye jobb

Med beliggenhet i Lensbygda, et lite tettsted i Østre

Etter to generasjoner med Gudbrandsen i sjefsstolen, overtok Frode Tangsveen (t.v.) som daglig leder i 2022. Her er han avbildet sammen med prosjektsjef Rolf Anders Faraas.

Toten Kommune, fikk selskapet jobben med utbyggingen av Lensbygda Vannverk i 1952. Flere maskiner ble kjøpt inn, og selskapet var i vekst. Etterhvert var Brødrene Gudbrandsen en veletablert og betydningsfull aktør i lokalmiljøet. Jobbene var mange og varierte, og oppdragsgiverne var flere. Fra offentlige etater, via industri og næringsliv, til private. Faktisk var jobbene så mange at maskinene måtte gå døgn-kontinuerlig drift, seks dager i uka.

Egne lokaler

Etter en heller kummerlig tilværelse, der reparasjoner og vedlikehold måtte gjøres under åpen himmel, kunne firmaet etterhvert flytte inn i egne lokaler. I 1963 sto et kombinert verksted- og kontorbygg ferdig i Lensbygda.

På samme tid begynte selskapet også å få oppdrag utenfor Toten-området. På 60-tallet spente virksomhetsområdet seg fra Lillehammer i nord til Drøbak i sør. Det var en periode fylt av vekst og nytenkning.

Fremtidsrettet vekst

Allerede tidlig på 1960-tallet innførte Gudbrandsen, som en av de første i bransjen, intern radiokommunikasjon med alle produksjonsenhetene. Dermed kunne maskinparken disponeres effektivt, og for å gi optimal driftsutnyttelse. Det ble også investert i moderne maskiner med hydraulisk drift. Dette effektiviserte maskinparken, samtidig med at det ga operatørene bedre arbeidsmiljø.

Tidlig på 1970 tallet hadde bedriften vokst så mye at behovet for større administrativ plass meldte seg. I 1973 flyttet Brødrene Gudbrandsen inn i Lena sentrum. Gården, som tidligere hadde vært stedets meieri, var overtatt og tilpasset moderne entreprenørdrift. Foruten kontorer og administrasjon, var det

Selskapets første maskin, Fowler-doseren, er fortsatt en del av maskinparken, men tas kun frem ved spesielle anledninger. Sist gang var i forbindelse med 75-års jubileumsfesten i september.

anlagt et moderne verksted med omfattende delelager i førsteetasje. Dette bidro til økt effektivitet og smidigere drift.

Historien fortsetter

I årene som har gått siden da, har selskapet fortsatt å vokse. De har vært en betydelig aktør i større prosjekt,

ALT I SMØREMIDLER til anlegg, skog og landbruk!

- Vi leverer over hele Norge.
- Gunstige priser.
- Vi har også originaloljene for New Holland og CASE (IH) anleggs- og landbruksmaskiner.
- Biologisk nedbrytbare sagkjedeoljer.
- Biologisk nedbrytbare hydraulikkoljer, både syntetiske og vegetabiliske.

Keddell & Bommen AS

Tlf.: 22 06 15 30 / E-post: olje@keddell.no

Tegningen ble gitt i gave fra MEF da selskapet feiret 75 års jubileum og samtidig hadde vært medlem av MEF i 50 år.

Mye av omsetningen til Brødrene Gudbrandsen AS kommer fra VA-prosjekter. Da vi besøkte dem var de i full gang med å legge vann- og avløpsledninger i et boligområde i Hurdal. Her møtte vi Øystein Hatterud (t.h.), anleggsleder, og Anniken Ruud Hauge, som har kontroll på alt som foregår. I hjulgraveren er lærling Oskar Eklund.

eksempelvis «Mjøsaksjonen» på slutten av 70- og begynnelsen 80-tallet. I forbindelse med utbyggingen av store byggefelt, offentlig veinett og institusjoner, har firmaet vært en betydelig aktør i distriktet. Selskapet har alltid sørget for høy faglig intern kompetanse, og et nært samspill med oppdragsgiverne.

Lang fartstid

I dag har selskapet hovedkontor, verksted og lager på Kraby, noen kilometer utenfor Lena sentrum. Her møter vi daglig leder, Frode Tangsveen. Det viser seg at han nettopp har kommet tilbake fra repøvelse i Heimevernet, noe varebilen han kjører vitner om. Varerommet er fortsatt fylt opp med militære effekter.

Tangsveen har ledet selskapet siden juni 2022. Da overtok han etter Nils Olav Gudbrandsen, andre generasjon Gudbrandsen, og han er første daglig leder utenfor familien.

Selv om det er mange ansatte som har jobbet mange år i selskapet, er det stadig yngre som kommer til. Lærling Åsmund Øksenvåg (t.v.) skal ta fagbrev som anleggsrørlegger, og jobber med å sveise sjøledningen. Selskapet har flere slike sveisecontainere og i forskjellige størrelser.

Tangsveen kom fra avfalls- og gjenvinningsbransjen, men har vokst opp i farens familiebedrift.

– Brødrene Gudbrandsen har vært en veldreven bedrift gjennom alle 75 årene. Vi har tatt godt vare på tradisjonene, men også tilført nye ting når det har vært behov for det. I dag teller vi rundt 65 ansatte og inkludert innleide er vi totalt 70. I 2023 hadde vi «all time high» omsetning på 240 millioner kroner, og i år regner vi med å havne rundt 200 millioner kroner, sier Tangsveen. Selskapet har om lag 100 større maskin-enheter, og de utfører det meste innenfor anleggs-virksomhet, men i dag kommer mye av omsetningen fra VA-prosjekter.

– Vi har dyktige folk i alle ledd og eksepsjonelt godt arbeidsmiljø. Noe som lite turnover vitner om, og vi har delt ut mange jubileumsgaver og til og med Kongens fortjenestemedalje. Eldste ansatte er 76 år og har jobbet her i 55 år, sier Tangsveen.

Tidligere i høst arrangerte de stor 75-års jubileums-fest på Kapp Melkefabrikk. Her var de om lag 120 personer, og en blanding av ansatte, eiere og andre gjester.

– Det har nettopp vært et generasjonsskifte i eierstrukturen. Nå er det én fra 2. generasjon Gudbrandsen og fem fra 3. generasjon som er eiere, og fire av disse jobber daglig i selskapet, sier Tangsveen.

BRØDRENE GUDBRANDSEN

Fra: Lena, Østre Toten kommune, Innlandet

Etablert: 1950, aksjeselskap i 1997

MEF-medlem siden: januar 1975

Antall ansatte: 65

Arbeidsområde: veibygging, VA, masseforflytning, anleggsgartner, transport, grunnarbeid, bygge- og riveavfall.

I VA-prosjektet i Hurdal inngår også 1,5 kilometer lang sjøledning tvers over Hurdalssjøen.

Dagens situasjon

Med rundt 65 ansatte og en allsidig maskin- og lastebilpark, er firmaet rustet til å ta de fleste oppdrag. Fra større entrepriser, der oppgavene er mange og omfattende, til mindre oppdrag i privat regi. Selskapets «nærområde» er Lillehammer i nord og Lillestrøm i sør, og på begge sider av Mjøsa.

– Vi har blant annet rammeavtale med Oslo Airport City på Gardermoen. Det er et område på 1150 mål, og vi har hatt mye grunnarbeid for næringsbygg, sier Tangsveen. Han forteller at de for tiden har nok arbeid, og det ser bra ut i nær fremtid.

– Vi må fylle på fremover, men det er jo en helt naturlig prosess i denne bransjen. Utlysningene går

EKSPERTER PÅ MAGNETER

Siden 1980 har vi produsert kraftige metallseparatorer og løftemagneter for tøffe miljøer. Vi er de eneste i Norden som tilbyr både reparasjoner og service av magneter.

elme
MAGNETS

Quality lifting

elmemagnets.com
info@elmemagnets.com
Tel: +46 476-150 05

ÅLMHULTS EL-MEK AB

Under jubileumsfesten ble de to med lengst fartstid i selskapet tatt opp på scenen. Fra venstre: Odd Grøtberg, som har vært ansatt i 55 år, Frode Tangsveen, daglig leder, og Magne Frodahl, ansatt i vel 50 år. (Foto: privat)

Nils Olav Gudbrandsen var daglig leder i mange år, men ble styreleder da Tangsveen overtok lederjobben. (Foto: privat)

jo i bølgedaler, og vi merker at det er flere som regner på de samme jobbene. Spesielt jobber i størrelsen fra fem til ti millioner. Vi kunne ønske oss flere prosjekter i 30-50 millioner kroners-klassen, og vi må regne skarpere og det er mindre marginer for tiden, avslutter Frode Tangsveen.

På nettsiden til selskapet kan vi lese at i løpet av de 75 årene som de har eksistert, har de hele tiden hatt en filosofi om at fremtiden må bygges: «Når vi er ferdige, begynner fremtiden. Vi jobber for at fremtiden skal bli best mulig». ●

***Vi har gjort den lille skriften større, fordi vi har ingenting å skjule.**

Ingen overraskelser - bare gode strømvavtaler, tilpasset din ~~bedrifts~~ behov. Ryddig og forutsigbart.*

entreprenørvirksomhets

Gjør som andre smarte MEF-ere - velg Skagerak Energitjenester, MEFs hovedsamarbeidspartner på strøm! Les mer på våre nettsider skagerakenergitjenester.no

Uno

Texaco Clarity Bio EliteSyn

**Biologisk nedbrytbar hydraulikkoljer
– med førsteklasses ytelse**

**Perfekt for bruk der det er risiko for
jord- eller vannforurensning
– uten å gå på kompromiss
med ytelsen**

Disse avanserte, syntetiske hydraulikkoljene er:

- Skapt for tøffe nordiske forhold – optimal ytelse i anleggsmaskiner
- Sikrer høy oppetid på maskinen
- Sertifisert med EU Ecolabel, SS 15 54 34, ISO 15380 HEES

FORHANDLER:

TESS
TEKNISK FAGHANDEL

Scan QR koden for å finne ditt nærmeste TESS servicesenter, eller gå inn på www.tess.no

Trine Birkelund og datteren Christine mistet brått ektemann og far. Midt oppe i sorgen oppsto en rekke utfordringer for bedriften, som de måtte ta tak i.

Når en leder plutselig går bort

Hva skjer når en bedriftsleder brått faller fra? For Fossum Anlegg ble det en brutal oppvåkning da gründer, medeier og styreleder Arve Birkelund plutselig gikk bort. – Han hadde så mye inne i sitt eget hode. Den «minnepinnen» skulle vi gjerne hatt i ettertid, sier enke og medeier Trine Birkelund.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Den 15. desember 2022 startet som en helt vanlig dag. Arve Birkelund gikk ut døra hjemme i Spydeberg og satte seg i bilen for å dra på jobb. Lengre kom han aldri.

– Rundt ti minutter senere gikk jeg selv ut for å kjøre på jobb, og så da at bilen hans sto og gikk, forteller Trine, som var med å starte bedriften sammen med mannen i 2002.

– Han satt der inne, livløs, med hodet hengende ned på brystet.

Døde «med skoa på»

Trine ringte 113 umiddelbart og fikk beskjed om hva hun skulle gjøre inntil hjelpen kom.

– Jeg greide ikke å få ham ut av bilen, så jeg sto der og slo ham i brystet med knyttneven, slik AMK ba meg gjøre. Det var det nærmeste jeg kunne komme hjertemassasje, sier hun.

Politiet kom først, med hjertestarter. Deretter kom ambulansen. De fikk etter hvert i gang hjerterytme igjen, og Arve ble fløyet til Sykehuset Østfold på

Kalnes. Men skadene var dessverre for store. Den 20. desember ble maskinene slått av. Arve ble 60 år gammel.

– Han fikk i det minste ønsket sitt oppfylt om å dø «med skoa på», sier datteren Christine stille og ser bort på moren. Hun begynte selv i bedriften som vaskehjelp da hun var 13 år. I dag er hun lønns- og personalansvarlig, mens moren Trine tar seg av regnskapet og det meste administrative.

Visste mye – men mangla «minnepinnen»

Trine og Arve hadde vært sammen helt siden 1986. De startet opp Fossum Anlegg i 2002, sammen med en tredjeperson, Per Ivar Nygård, som ble daglig leder.

– Vi gifta oss i 1992 og var sammen i 36 år. Vi bodde sammen og jobba etter hvert sammen, forteller Trine. Jobb og privatliv gikk nok litt over i hverandre til tider.

– Ja, jeg husker ved middagsbordet da jeg var yngre, at jeg sa «kan vi ikke snakke om noe annet enn jobben deres?» Men jeg er jo glad for de samtalen nå, for jeg lærte mye om bedriften, sier datteren med et smil.

– Da Arve ble borte, var det det en stor fordel at jeg hadde vært med å bygge dette opp, og hele tida har vært så involvert. Jeg hadde derfor kjennskap til veldig mye, sier Trine.

– Likevel er det jo gjerne sånn i «mann og kone-bedrifter» som denne, at man bare gjør ting, uten å nødvendigvis snakke så mye om det. Så selv om både jeg og Per Ivar visste mye, så mangla vi «minnepinnen fra hodet til Arve». Den skulle jeg gjerne hatt da han dro.

Utfordringene tårnet seg opp

Det gikk ikke lang tid før uforutsette problemer dukket opp. Det første sjokket kom allerede to dager etter dødsfallet.

– Jeg skulle inn i nettbanken for å betale regninger før de forfalt. Men selv om vi begge disponerte bankkontoen og jeg hadde alle fullmakter, så kom jeg ikke inn. Kontoen som vi hadde brukt sammen sto nemlig i hans navn, og hadde automatisk blitt låst. Over natta ble jeg på en måte fratatt min egen økonomi, sier hun.

– Da er det fint å bo på et lite sted som dette, hvor «alle kjenner alle». Banken var nemlig veldig behjelpelig og sa raskt at «vi ordner opp – dette skal dere ikke tenke på», forteller Christine. Men utfordringene stoppet ikke der.

– Da vi kom tilbake på jobb på nyåret, skulle et par ansatte handle noen varer på kreditt. Det fikk de ikke gjort, for vi var ikke lenger kredittverdige. Det viste seg nemlig at når man ikke har styreleder, mister man automatisk all kreditt, forteller Trine.

Dermed ble det en kamp mot klokka. Ny styreleder

måtte velges, generalforsamling avholdes og papirer sendes til Brønnøysund.

– Det gikk vel en måneds tid hvor vi ikke var kredittverdige, og i utgangspunktet ikke kunne handle noen ting. Vi hadde jo mer enn nok med å komme oss på jobb og opprettholde driften, midt oppe i sorgen. Men vi var nødt til å ordne opp i dette. Det er mange som er avhengige av lønna si, og jeg følte det var veldig viktig å ta vare på folka våre, sier hun.

Måtte nesten parkere bilene

– Som om ikke det var nok, så mistet vi også transportløyvet etter at pappa døde. Det følger nemlig personen, og ikke bedriften, fortsetter Christine.

– Vi fikk heldigvis utsettelse, så vi slapp å parkere lastebilene våre mens Per Ivar tok noen prøver for å få transportløyvet tilbake. I dag har vi to «transportledere» i bedriften, så vi har sikret oss bedre nå, sier hun.

– Det var også andre, litt mindre utfordringer. Bare det å bestille varer, for eksempel. Det var jo gjerne Arve som gjorde det. Jeg søkte også om å overta lånet på huset, men det gikk heller ikke, da det bare sto i hans navn. Jeg måtte derfor få nytt lån, forteller Trine. Christine nikker:

– Det er så mange ting man ikke tenker over i det daglige. Det behøver ikke nødvendigvis være at noen

«Vi hadde jo mer enn nok med å komme oss på jobb og opprettholde driften, midt oppe i sorgen. Men vi var nødt til å ordne opp i dette.»

Trine Birkelund

Dette er et av de siste bildene av Arve Birkelund, tatt noen måneder før han gikk bort. (Privat foto)

dør, heller. Man kan nok oppleve utfordringer også hvis sentrale personer blir sykmeldt. Det er viktig å ha tenkt gjennom en del ting, så man er forberedt.

«Udødelige» menn på 50+

Historien til Fossum Anlegg viser hvor sårbar en bedrift kan være når én person sitter alene med mye viktig kunnskap.

– «Ingen» tenker jo på at noe slikt som dette kan skje, og det kan være skjebnesvangert. Ikke minst i denne bransjen, hvor det er veldig mange menn på 50 pluss, som nærmest tror de er udødelige og ofte heller ikke er så flinke til å ta vare på helsa si, sier Trine.

– Det burde nesten vært en sjekkliste for bedrifter: En oversikt som forteller hva man burde gjøre, for å unngå å komme opp i slike kniper som vi har gjort. Vi har fått mye god hjelp av MEF i denne situasjonen

– Julie Brodtkorb var til og med i begravelsen – men det kunne kanskje vært en idé for MEF å utarbeide en slik liste for sine medlemsbedrifter.

Enkel sjekkliste

Trine og Christine ramser deretter opp noen enkle punkter på sparket, som kunne vært med på en slik liste. Den er på ingen måte uttømmende:

- Del informasjon. Ikke la én person sitte med alt. Lag rutiner og dokumentasjon.
- Bruk felles e-postadresser og passordløsninger, så man unngår å miste tilgang.
- Ha oversikt over hva som følger person og hva som følger bedrift. Transportløyver, kreditt, forsikringer etc. – mye er knyttet til enkeltpersoner.
- Unngå én-konto-løsninger. Selv med fullmakt blir konto sperret ved dødsfall.

«Vi prata om det meste, men det han hadde ansvaret for til daglig, som for eksempel forsikringer eller innkjøp av biler, ble liksom bare ordna. Og når det ikke er skrevet ned noe sted, så mister man jo den kunnskapen. Men alt har heldigvis gått seg til etter hvert.»

Jens Edvard Dingstad, ny daglig leder i Fossum Anlegg

Jens Edvard Dingstad har gått gradene i bedriften, og overtok som daglig leder fire måneder før Arve Birkelund døde.

- Vurder forsikring. Hva skjer økonomisk hvis en nøkkelperson faller fra?
- Lag en oversikt over avtaler, leverandører, kontakter, passord og praktiske rutiner.

Street smart

Fossum Anlegg har i dag 22 ansatte og en omsetning på ca. 90 millioner kroner. Bedriften har klart seg relativt bra, til tross for tragedien. Litt av grunnen til det, er nok også at bedriften ansatte Jens Edvard Dingstad som ny daglig leder, i august 2022 – fire måneder før Arve Birkelund døde. Jens har virkelig gått gradene i Fossum Anlegg, for han startet i bedriften som ekstrahjelp allerede som 16-åring.

– Jeg begynte her i skoleferier allerede første driftsår. Etter ferdig utdannelse, har jeg jobba med landmåling, KS/HMS og prosjektledelse, før jeg ble daglig leder. Jeg satt på kontor ved siden av Arve inntil han døde, og lærte mye både av ham og Per Ivar. Arve var kanskje ikke skoleflink, men han var «street smart». Han hadde mye kapasitet i hodet, men var nok ikke den beste på struktur og oversikter, forteller Jens Edvard.

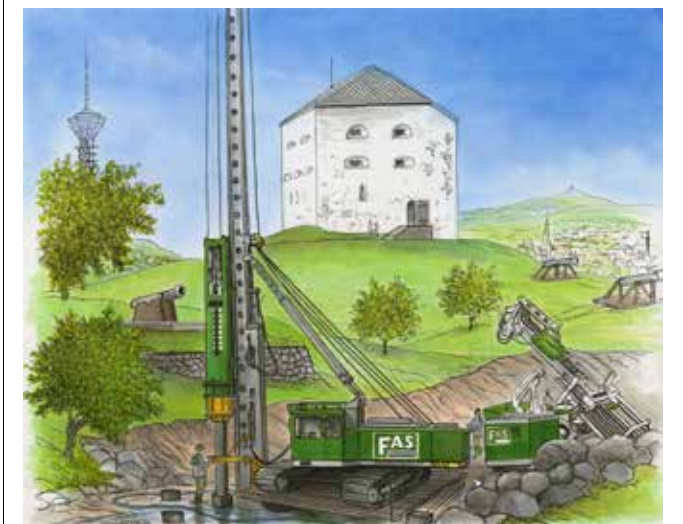
– Vi prata om det meste, men det han hadde ansvaret for til daglig, som for eksempel forsikringer eller innkjøp av biler, ble liksom bare ordna. Og når det ikke er skrevet ned noe sted, så mister man jo den kunnskapen. Men alt har heldigvis gått seg til etter hvert.

– Jeg hadde aldri klart å komme gjennom dette uten Jens Edvard, Per Ivar og alle andre i bedriften som stilte opp og hjalp oss gjennom den første perioden. De har vært helt suverene, sier Trine.

– Ja, vi følte aldri at vi var aleine med sorgen. Man blir jo nesten som en liten familie i en bedrift som denne. Vi er en tett og sammensveiset gjeng som har klart å dra dette sammen, avslutter Christine. ●

Fundamentering AS

PELING SPUNTING FORANKRING

www.fas.no

VI JOBBER FOR ET SERIØST ARBEIDSLIV

Bli medlem i dag!

VI BORER HELELEKTRISK

Med 100% elektrisk borerigg

Alternative energikilder er
kabel, powerbank eller dieselaggregat

Strømbehov 63 amp/400 volt

Borediameter 38-51 mm

Standard mater 5,0 m

Kort mater 3,2 m

Rotabom og vannspyling

PETTER A OLSEN AIS

BORING & SPRENGNING

1684 Vesterøy Tlf. 69 37 60 57 Mob. 90 05 54 52

Sprengning

Garasje-, hytte- og boligtomter
Industri og pukkverk
Vei og jernbaneprosjekt

Utkiling av fjell

Hydraulisk utkiling av fjell uten
bruk av sprengstoff

Boring

Salve, søm og kontur
Bolteboring
Fordybling
Grunnboring til fjell

Annet

Boring og montering/gysing av sikringsbolter
Boring og montering/gysing av forbolter

www.petteraolsen.no

Norges- og verdenslanseringer på Park og anleggsmessen

Park og anleggsmessen har etablert seg som den viktigste møteplassen for alle som jobber med park, anlegg, grøntområder og utemiljø. I to dager var hele bransjen, fra kommuner og entreprenører til leverandører og produsenter, samlet på NOVA Spektrum i Lillestrøm for å dele kunnskap, bygge nettverk og oppleve de nyeste løsningene i markedet.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

19. – 20. november var det igjen klart for Park og anleggsmessen. Som i fjor var det rundt 200 utstillere, og blant disse var det flere maskinleverandører som hadde norgeslanseringer av modeller, og hos Sigurd Stave Maskin var det verdenslansering av batterielektrisk Wille.

Park og anleggsmessen ønsker å samle bredden innen fagområdene maskiner og elektriske kjøretøy, redskap og utstyr, avfall og gjenvinning, utemiljø, parker, idretts- og grøntanlegg, gravplass, IT, kart og geodata, avløp og overvann, naturstein og belegningsstein, trær, planter, løk, gress og jord, parkmøbler, lekeplassutstyr og belysning.

Nisjemesse

Park og anleggsmessen er nisjemessen som etter hvert har blitt Norges ledende fagmesse innen grøntbransjen. Med så mange utstillere og besøkende som brenner for faget sitt, setter dette også krav til et bredt faglig program. Kunnskapsdeling er en viktig faktor for at bransjen skal lykkes, og noe arrangøren og samarbeidspartner ønsket å dele med alle besøkende. Så i samarbeid med NAML, Norske anleggsgartnere, miljø – og landskapsentreprenører, ble det arrangert flere lærerike og interessante foredrag.

Årets park- og anleggsmesse var som vanlig en arena for nettverksbygging, faglig påfyll og handel, og som bidrar til oppmerksomhet rundt næringen.

BRØYTESTIKKER: S. Risa AS stilte med utstyr for utsetting og opptak av brøytestikker. Daglig leder Sigvald Risa hadde tatt med Stickset 500, et produkt de har levert mange hundre av og til kunder utenfor Norges grenser. – Vi har levert flere til både Sverige, Finland, Tyskland, Sveits, Frankrike og USA, sier Risa. Maskinen håndterer alle typer brøytestikker, med tykkelser fra 10 til 40 mm og ulike lengder, helt uten behov for omstilling. Liten og lett for montering fremme på kjøretøy, men kan også monteres bak. Setter og opptaker i samme maskin uten ekstrautstyr, og kapasitet ved setting er 100-140 stikker pr. time. Selskapet er også leverandør av blant annet tunnelvaskeutstyr.

VERDENSLANSERING: Hos Sigurd Stave Maskin var det avduking og verdenslansering av den batterielektriske Wille e475. Den finskproduserte redskapsbæreren er spesielt utviklet for bymiljøer, og ifølge Lasse Aalberg hos Sigurd Stave Maskin, har de jobbet tett med produsenten for å få frem en elektrisk utgave. El-versjonen kan, som dieselmotorene, brukes med et stort utvalg redskaper. Den kan utstyres med to forskjellige batteripakker, 46,5 eller 93 kWh. Drivlinjen består av to elektriske motorer, én til fremdrift (50 kW) og den andre til hydraulikk (35 kW). Vekten er oppgitt til ca. fire tonn, og maks kjørehastighet er 40 km/t. Lading gjøres via samme kontakt/støpsel som for personbiler, og maks ladekapasitet er 200 kW. Modellen som ble avduket på messa er en prototyp, og ifølge Aalberg, skal den nå ut på test og de første kundemaskinene vil være klar for levering mot slutten av 2026.

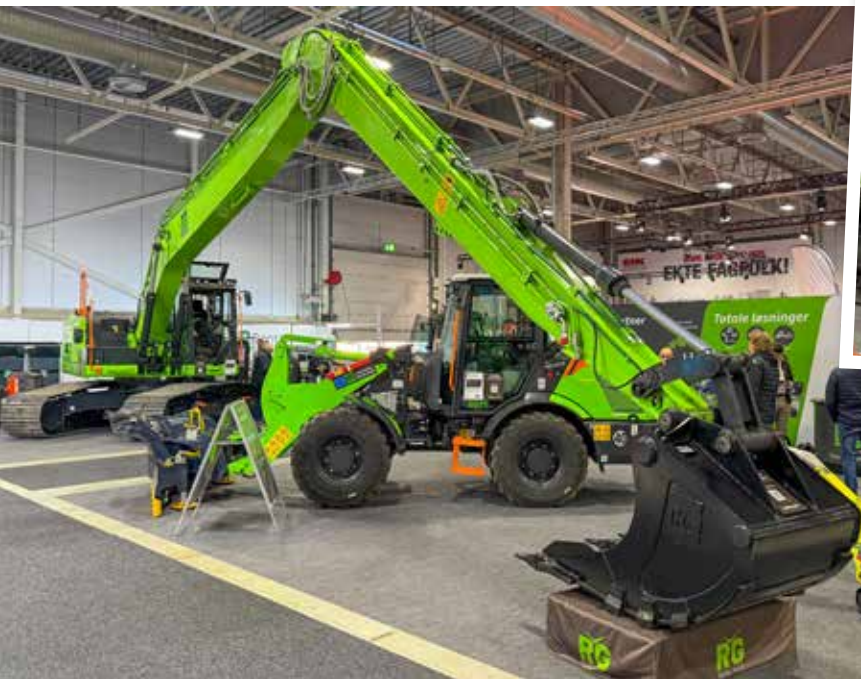

NORGESLANSERING: Hans Christian Hagen hos Entrack viste blant annet frem den helt nye elektriske Yanmar V8e. Den veier 4500 kg, standard batterikapasitet er 39,9 kWh, men kan også leveres med en batterikapasitet på 53,2 kWh. Maks ladekapasitet er 22 kW.
– Dette er den første i Norge, og kom direkte hit til messa. Den skal nå på test noen måneder ute hos kunde her i Norge, sier Hagen.

EL-TRAKTOR: Per Olav Fredheim i Fredheim Maskin hadde tatt med el-traktoren de fikk i sortimentet tidligere i år. Keestrack B1e traktor har firehjulsdraft, 40 km/t topphastighet, PTO kraftuttak i front og bak (elektriske – 14kW og 9,5kW), batterikapasiteten er på 58 kWh (22 kW lader), den veier 2,3 tonn, og kan trekke en henger på 3,5 tonn.

På standen til Romerike Traktor og Maskin/Eiksenteret Kløfta traff vi på disse to blide karene – Torstein Hamnes (t.v.), daglig leder i Norcar-forhandleren Sewe Maskin, og Lars Thomas Kihle, salgsleder og produksjef for Weidemann i Maskineksperthen AS.
Maskineksperthen AS opplever kraftig vekst i salget av både Norcar og Weidemann hjullastere. Selskapet overtok agenturet for Weidemann for store deler av Norge tidligere i år, og har etter samlingen av agenturene hatt en sterk framgang over hele landet. Begge merkene distribueres gjennom de fleste Eiksenter i Norge.

LENGSTE PÅ MESSA: Rental Group (RG) hadde tatt med den første Liugong langgraveren de har fått inn i utleieparken til messa. Den er også den første i Europa. Langgraveren Liugong 924 FE SLR veier 26,5 tonn og har maks rekkevidde på 15,6 meter. Batterikapasiteten er på 423 kWh, den kan lades med DC-lader (hurtiglader) og kan ta i mot hele 350 kW.
– Langgraveren er basert på en standard Liugong 924, som vi allerede har tolv av i utleieparken. Så langt er det ingen som har klaget på batterikapasitet eller ladehastighet, sier Magnus Andreassen, salgsansvarlig distrikt hos Rental Group.
RG viste også frem lademuligheter som de tilbyr gjennom samarbeid med Hafslund.

NORSK DESIGN: Peder L'orange hos Wolf viste frem et stort og fargerikt utvalg av selskapets hørselvern.
– Våre hørselvern er utviklet i samarbeid med kundene. De vet jo bedre enn oss hva som funker og hva som ikke funker, sier L'orange. Hørselvernene kommer i fire modeller, pluss like mange modeller for hjelmmontering, og mange av komponentene er like for å holde kostnadene for kundene så lave som mulig. L'orange trekker spesielt frem kvaliteten og komforten på putene som et stort fortrinn ved deres hørselvern.

**Komplette løsninger for
prosjektering, maskinstyring,
ingeniørtjenester og landmåling**

www.maskinstyring.com

QR code and logos for various companies: M, S, E, R, M, f, i, n.

ELEKTRISK REDSKAPSBÆRER: Aebi Schmidt har flere spesialmaskiner og -kjøretøy i sortimentet. Tyske Ladog har de hatt en periode, og nå er den kommet i en batterielektrisk versjon. Ladog E1250 har 3,5 tonn nyttelast, og har det meste av hydrauliske og elektriske tilkoblingsmuligheter både foran og bak. Halvveis gjemt bak Ladogen er John Vidar Paulsen (t.h.) og Odd Arild Hoel, begge selgere hos Aebi Schmidt Norge.

Plogen Schmidt Tellefsdal V90 er en videreutvikling av den første V-plogen til Tellefsdal.

– Kort oppsummert så tåler den nytutviklede V90-plogen mer hard bruk, og er utviklet for bruk i blant annet byer og tettbygde strøk, sier Hoel. V90 har også økt brøytevinkelen fra 35 til 40 grader, og har fått ytterligere forsterkninger på sidene.

HUND OG KATT: Anleggsgruppen har et stort utvalg av maskiner og utstyr i sortimentet, blant annet denne hjullasteren på 2,7 tonn fra nederlandske Pitbull.

– Denne har løftekapasitet på hele 2,3 tonn. Noe som gjør den attraktiv for anleggsgartnere som ønsker å ha en maskin som kan fraktes innenfor 3,5 tonns hengervekt og som løfter en steinball, sier Paul Håkon Endresen, salgssjef. Han forteller at Pitbull lanserer batterielektriske modeller i begynnelsen av neste år. På standen var det også et godt utvalg av Bobcat-maskiner – så nå har de både hund (Pitbull) og katt (Bobcat) i sortimentet.

REKRUTTERING: MEF og OKAB var også tilstede med egen stand, og brukte messedagene til å fortelle besøkende om mulighetene innenfor anleggsbransjen. Fra venstre: Lars Egil Vaarum, daglig leder i OKAB Trøndelag, Solvår Milach Strand, distriktsjef MEF Oslo/Akershus og Østfold, og Fredrik Kjønnerød, opplæringskonsulent i OKAB BVT.

HENGERNYHET: Trailer Systems stilte med TOR-henger og en tv-skjerm som viste deres siste nyhet.

– Vi er i full gang med produksjonen av vår første multihenger. Denne kan brukes til å frakte maskiner, stykk gods, containere med mer. Den nye tilhengeren setter en ny standard for sikker på- og avkjøring av maskiner. Den unike konstruksjonen med tippbart plan og korte ramper gir trygghet, effektivitet og lavere risiko for uhell, sier salgsleder Ståle Rennemo. Han forteller at den første hengeren skal ut på test i desember, og produksjonen er forventet å starte i januar 2026.

Komplett brannvannsløsning

Over 30
år i VA-
bransjen!

LEVERER FRA ENKEL
TIL KOMPLETT
LØSNING

VPI Brannvannstank med trykkøkningsstasjon

En unik løsning med alt i en tank som sikrer trygg tilgang til slokkevann. Løsningen har integrert maskinrom med 2 pumper som hver gir 50 l/s i 60 minutter, og som starter automatisk ved trykkfall. Pumpestyring er satt opp for jevnlig «slumrekjøring». Anlegget kan leveres i 230/400V. Det er en komplett løsning som er ferdig programmert og ved leveranse gjenstår det kun å koble til strømmen på anlegget.

Skann meg!

Komplett brannvannsløsning:

- Iht. NS EN-12845 & NS-1545
- ISO-sertifisert 9001 & 37301
- Integrert maskinrom
- Pumper med styring
- Enkel og dobbelpumpe tilgjengelig
- Brutt vannspeil
- Enkel installasjon

Ekspert team:

- Over 30 års erfaring i VA-bransjen
- Prosjekterer og produserer
- Skreddersøm
- Konstruksjon, tegninger, beregninger og dimensjonering

Tilpasses ditt prosjekt:

- Størrelse og volum 0-800m³
- Kan sammenkobles for større løsninger
- Pumpekapasitet
- For bl.a sprinkleranlegg, hydranter og tåkevannsanlegg
- Installasjon over eller under bakken

Kontakt oss for mer informasjon

Email: kwe.salg@kingspan.com | Tlf: 33 43 03 50
kwe.kingspan.com/VMT

Norges beste lærebedrift skal kåres 2025

Tiden er nå igjen inne for at Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) skal kåre landets aller beste lærebedrift. Den gjeve prisen deles på Anlegg Norge onsdag 21. januar.

Tekst og foto: Runar F. Daler - rd@mef.no

Dette blir niende gang på rad at MEF premierer den bedriften innenfor sine bransjer som i størst grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger. Bakgrunnen for opprettelsen av prisen, var å bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet året gjennom, samt å inspirere og motivere bransjen som helhet.

Åtte kandidater

I tillegg til én maskinentreprenørkandidat fra hver av de seks geografiske regionene i MEF, er det i år én nominert bedrift fra fagfeltet skog og én kandidat fra

fagfeltet boring og fundamentering. Det er dermed totalt åtte bedrifter fra det ganske land som konkurrerer om den gjeve prisen.

Kriterier

Ifølge MEFs priskriterier er det hovedsakelig to måter en bedrift kan utmerke seg særlig positivt på:

- 1) Bedriften kan vise til høy gjennomføringsgrad for lærlinger og/eller lærekandidater som begynner i bedriften; en høy andel har bestått fagprøven eller kompetanseprøven.

2) Uavhengig av gjennomføringsgrad kan bedriften vise til at lærlinger og/eller lærekandidater har hatt en svært positiv utvikling når det gjelder mellommenneskelig ferdigheter og beherskelse av faget. Utviklingen hos lærling/lærekandidat skyldes i betydelig grad tett oppfølging fra bedriftens side.

– Imponerende nivå

Juryen som har fått den vanskelige oppgaven med å kåre en vinner blant de åtte sterke kandidatene, består av representanter fra Norsk Arbeidsmandsforbund, MEF og OKAB. Juryleder er Tone C. Gulliksen, som også er leder for kompetanseavdelingen i MEF.

– Det er imponerende hvor høyt nivået er på de nominerte bedriftene – år etter år. De åtte kandidatene

i år, har blitt plukket ut i sine respektive regioner og fagavdelinger, i sterk konkurranse med svært mange andre dyktige lærebedrifter. Vi i juryen har derfor en meget krevende jobb foran oss når vi nå skal komme fram til den aller beste av de beste, sier Gulliksen.

– Det gjøres utvilsomt veldig mye riktig rundt omkring i landet når det gjelder rekruttering og oppfølging av lærlinger, som representerer fremtiden for bransjen vår. Vi i MEF setter denne prisen veldig høyt, og vi håper den kan motivere bedriftene der ute til å fortsette det gode arbeidet.

Alle de nominerte bedriftene har alle blitt presentert her i Anleggsmaskinen i høst (den åttende og siste finner du i dette bladet): Her er en kjapp oppsummering:

KANDIDAT 1	
Roald Madsen AS:	
Nominert av:	MEF region Nord
Hjemsted:	Tromsø, Troms
Omsetning (2024)	Ca. 250 millioner kroner
Antall ansatte:	85
Antall lærlinger:	6 (7,1 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag:	5 i anleggsmaskinførerfaget og 1 i anleggsmaskinmekanikerfaget .
Antall fagbrev siste tre år:	8

KANDIDAT 2	
Blindheim Maskin og Transport AS:	
Nominert av:	MEF region Midt
Hjemsted:	Ålesund, Møre og Romsdal
Omsetning (2024)	Ca. 85 millioner kroner
Antall ansatte:	32
Antall lærlinger:	6 (18,8 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag:	3 i anleggsmaskinførerfaget, 3 i vei- og anleggsfaget
Antall fagbrev siste tre år:	8

KANDIDAT 4	
Gjøvik Graveservice AS:	
Nominert av:	MEF region Øst
Hjemsted:	Gjøvik, Innlandet
Omsetning (2024)	Ca. 127 millioner kroner
Antall ansatte:	45
Antall lærlinger:	6 (13,3 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag:	4 i anleggsmaskinførerfaget og 2 i transportfaget
Antall fagbrev siste tre år:	12

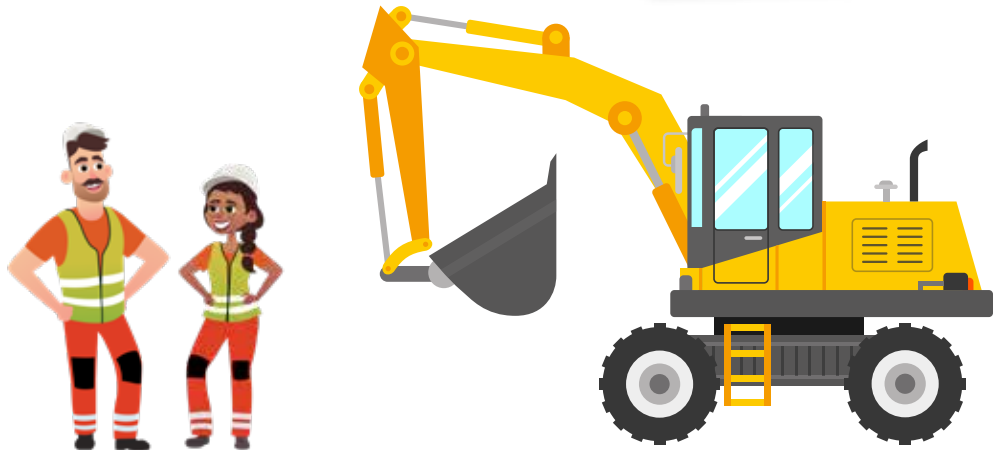
KANDIDAT 5	
Per A. Øren Entreprenør AS:	
Nominert av:	MEF region Vest
Hjemsted:	Høyanger, Vestland fylke
Omsetning (2024)	Ca. 145 millioner kroner
Antall ansatte:	50
Antall lærlinger:	3 (6 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag:	1 i anleggsmaskinførerfaget, 2 transportfaget?
Antall fagbrev siste tre år:	6

KANDIDAT 6	
Tveter & Lund AS:	
Nominert av:	MEF region Sørøst
Hjemsted:	Larvik, Vestfold
Omsetning (2024)	Ca. 180 millioner kroner
Antall ansatte:	Ca. 70
Antall lærlinger:	6 (8,6 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag:	4 i anleggsrørleggerfaget og 2 i anleggsmaskinførerfaget
Antall fagbrev siste tre år:	10

KANDIDAT 7	
Holth Skogsdrift AS:	
Nominert av:	MEF avdeling Skog
Hjemsted:	Rømskog, Akershus
Omsetning (2024)	Ca. 52,5 millioner kroner
Antall ansatte:	26
Antall lærlinger:	4 (15,4 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag:	4 i skogfaget
Antall fagbrev siste tre år:	3

KANDIDAT 8	
Fundamentering AS:	
Nominert av:	MEF avdeling Boring og Fundamentering
Hjemsted:	Tiller, Trondheim
Omsetning (2024)	Ca. 380 millioner kroner
Antall ansatte:	90
Antall lærlinger:	9 (10 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag:	6 fundamenteringsfaget og 3 i sveisefaget
Antall fagbrev siste tre år:	5

- NYTT KVALITETSUTSTYR TIL “BRUKTPRISER”

HARDLIFE MOTOR - Spesialister på minigravere

Våre maskiner er bygget på kjente kvalitetskomponenter og holder meget høy standard i forhold til pris. Vi har et STORT LAGER MED RESERVEDELER TILGJENGELIG FOR LEVERING I HELE NORGE. Alle våre gravemaskiner og tilbehør kommer med 1 ÅRS GARANTI.

HE-18

HE-80

HE-27

1 ÅRS GARANTI!

Besøk [HARDLIFEMOTOR.NO](https://hardlifemotor.no) idag, og finn maskinen som passer ditt behov! [HARDLIFEMOTOR.NO](https://hardlifemotor.no)

HYDRAULISKE PIGGHAMMERE

Hardlife hammere har vært på markedet i over 7 år, og vi nærmer oss 1000 solgte! Med en perfekt mix av slagkraft, hastighet og kvalitet er Hardlife Hammeren som skapt for norske forhold. Vi har også landets beste garantivilkår!

- SENTRALSMØRING
- UTSKIFTBART FESTE
- TETTHETSGARANTI
- JUSTERBART TRYKK*
- LEVERES MED 2 STK SPETT

2 ÅRS GARANTI!

*Justerbart trykk gjelder kun for modellene RWB100 og oppover

✓ **KVALITETSPRODUKSJON**
Presisjon og høy kvalitet i valg av produksjonsmaterialer styrer produksjonsprosessen, samt er alle pakninger kvalitetstestet for å tåle vibrasjoner og krefter hammeren leverer.

✓ **JUSTERBART TRYKK**
Hammeren har justerbart hydraulisk trykk som kan justeres for ulike steintyper. Hammeren kan levere lav frekvens med høy kraft eller høy frekvens med lav kraft.

✓ **FØRBEDET DESIGN**
Det interne stampelet er forlengt inne i hammeren for å gi rom for større tilbakeslag/støt. Dette gir maksimal hastighet, og kraft til hammeren

✓ **FUNKSJON**
Alle Hardlife hammere er utstyrt med kraftige hydrauliske ventiler som benytter nitrogen for å forsterke slagkraft og frekvens. Denne ekstra energien gir maksimal utnyttelse og reduserer tap av kraft.

SNART 1000 SOLGTE I NORGE!

MODELL	MASKINVEKT	PRISER
RWB40	1-2T	KR 27.900,-
RWB53	2-4T	KR 37.900
RWB68	4-6T	KR 44.900,-
RWB75	6-8T	KR 49.900,-
RWB100	10-16T	KR 74.900,-
RWB140	18-22T	KR 129.900,-
RWB155	25-30T	KR 199.900,-
RWB165	30-40T	KR 229.900,-
RWB175	40-50T	KR 329.900,-

Besøk oss gjerne! Adresse: Storebotn 44, Storebotn Næringspark, 5300 Kleppstø, Askøy

[HARDLIFE.NO](https://hardlife.no)

SALG@HARDLIFE.NO // 56 14 8000 // HARDLIFE.NO

Facebook Instagram @HARDLIFEAS

7

Bjørnar med to av MB Trac'ene han har restaurert – 700 og 1500.

– Jeg kjøpte totalt tolv nye Hymas-maskiner, og én brukt. Den har jeg fortsatt, sier Bjørn. Maskinene fra Brumunddal skiftet navn underveis, fra Hymas til Hymax, og de het også Valmet en periode. Graveren han har i dag er en Hymax 940. Denne er en av de siste som ble levert fra fabrikk i Brumunddal.

Bjørn var flere turer i Brumunddal i de årene han drev firmaet, og han kom stadig med tilbakemeldinger på ting han mente kunne forbedres ved maskinene. Blant annet kom verktøyskuffen bak førerdøren til etter forslag fra Bjørn. Andre forslag som gikk gjennom var kompressor montert på maskinen og bøyen ytterst på eksosrøret for å unngå regnvann inn i eksosmanifolen og motoren.

I tillegg til gravejobber fikk Bjørn også oppdrag med

å brøyte veiene rundt om på øya. Det var her MB Trac kom til sin rett. Da 1500'n ble levert i februar 1986 var den den største traktoren i Møre og Romsdal, i hvert fall ifølge avisen Fylket, som skrev en artikkel i forbindelse med overleveringen. Der ble det blant annet nevnt at traktoren nok var i dyreste og største laget for landbruksdrift på Nord-Vestlandet. Med en vekt på vel seks tonn og en prislapp på 450 000 1986-kroner, hadde nok avisen rett i sin antakelse.

Stolt og glad

– Da MB Trac 1500 kom til Otrøya ble den tatt i bruk med én gang, blant annet til å løfte betongtobb på settefiskanlegget på Opstad. 1500'n ble nemlig levert med kran fra Hymas. Det var ingen andre som hadde kran på øya den gang, og vi fikk mye arbeid. Blant annet linjearbeid med løfting av trafoer og vi løftet mye taksperrer på bygg, men etter en stund var det flere som kjøpte seg kraner og monterte på lastebiler, sier Bjørn.

1500'n ble mye brukt i snøbrøyting i vinterhalvåret. Den var utstyrt med bakmontert skjær og spissplog, og når brøytekantene ble høye nok, ble en frontmontert Sørsum kantfres tatt i bruk. Til å strø brukte de en frontmontert sandspreader fra Dalen, og Bjørn fikk spesialbygget en boggihenger som var bred nok til at gravemaskinen fikk plass. Denne ble bygget hos Br. Moi i Rogaland.

– 1500'n har hjulpet både ferga, busser og utallige vogntog lastet med fisk når de hadde problemer med å ta seg frem vinterstid, skyter Bjørnar inn.

– Jeg hadde mye av oppveksten min i traktoren. Husker jeg satt i klasserommet på skolen og hørte den komme kjørende med spissplogen, og så med lange blikk etter den da den passerte. Jeg var både stolt og glad når jeg fikk sitte på, men jeg har også sittet i passasjeret og bedt til både mor og Gud

Bjørn var maskinist på båt i mange år, og hans store interesse er båtmotorer, og helst norsk-bygde. De fleste han har i samlingen er møysommelig plukket fra hverandre, overhålt og satt sammen igjen. Motoren på bildet er modell 4M fra Brødrene Brunvoll Motorfabrikk. Den ble bygget i kun åtte eksemplarer i årene 1958-60, og yter 280 hk. Denne motoren satt opprinnelig i båten «Suløy». De resterende sju motorene er for lengst blitt til spiker.

når smale bratte veier til fjells skulle brøytes med spissplogen. Etter at jeg fylte 16 år fikk jeg lov til å kjøre den for å levere ut singel og sand. Da var jeg veldig stolt, sier han.

1500'n var i selskapet frem til den ble solgt i 2003, til fordel for en John Deere. Men da var Bjørnars brennende lidenskap for MB Trac for lengst tent.

Funnet i Valdres

– Jeg begynte å pusse opp gamle traktorer da jeg var 13 år gammel, og interessen var størst for traktorer med fire like store hjul. Det ble et par Fendt Xylon-prosjekter, men det lå hele tiden i kortene at jeg måtte ha en MB Trac. Så etter en stund kjøpte jeg en 1000, som jeg totalrestaurerte. Da den var ferdig, klarte jeg å spore opp vår 1500 hos en kar i Valdres. Den var i veldig dårlig forfatning. Nesten alt som kunne ødelegges, var ødelagt. Blant annet var førerhytta nedklemt og hele traktoren var rusten og oppbrukt. Plutselig hadde jeg to MB Trac, sier Bjørnar. Mesteparten av kranen var borte, men med en delekran innkjøpt fra Alta, ble den komplett. Spissplogen ble også funnet igjen rett før den skulle sendes til gjenvinning. Sørsum-fresen fant han også, men den var totalvrak og ikke mulig å redde. Etter noen år fikk Bjørnar kjæreste fra Voss, og

Dette er første MB Trac som Bjørnar kjøpte og restaurerte. Han hadde MB Trac 1000-modellen noen år etter restaureringen, før den ble solgt. Men han angret seg ganske umiddelbart, og noen år senere var traktoren tilbake på Otrøya. I bakgrunnen skimtes fresen og kranen til 1500-modellen.

tormaskin.no

33 06 19 10

post@tormaskin.no

VAMA
Product
-PROFESJONELT
VEIVEDLIKEHOLD

EAU6150HD

Vama HD U-plog

Arbeidsbredder fra 5 til 8,75 meter.

EPS270H

Vama Vingskuffe

Arbeidsbredder fra 3,35 til 6,70 meter.

TH-7500L

Vama Strøvogner

fra 1,6 til 8 Kubik .

EAU4400K

Vama U-plog

Arbeidsbredder fra 3,35 til 6,70 meter.

2750P2

Vama Isskjær

Bredder fra 2,50 til 3,80 meter.

EA3440KN

Vama Diagonalplog

Bredder fra 3,20 til 4,00 meter.

ANLEGGSMASKINEN 10-25

69

I det som tidligere var kufjøs er det i dag en stor samling av to-hjulstraktorer, traktorer, mopeder og en gammel VW boble. Sistnevnte er Bjørnars første bil, og er selvfølgelig helt strøken.

A man wearing a blue cap, an orange high-visibility jacket with reflective stripes, and blue trousers stands next to a red tracked vehicle. The vehicle has the number '940' in large white digits on its side. There are yellow warning labels on the vehicle, one of which says 'Advarsel' (Warning). The vehicle is on a muddy, uneven ground, and a white structure is visible in the background.

A photograph showing several t-shirts with a yellow tractor graphic, laid out on a table. A yellow bucket and a small sign are also visible.

A man in a black and white jacket is working on a large green tractor in a workshop. The tractor has a large rear tire and a smaller front tire. The man is standing next to the tractor, and there are various tools and equipment in the background.

Da MB Trac 1500 ble levert ny i 1986 ble den påmontert kran, og spissplog til brøyting ble innkjøpt samtidig. Bjørnar klarte å spore opp både kran og spissplog, og har også restaurert disse. (Foto: privat)

Mesteparten av restaureringsjobbene er gjort på kveld- og nattestid, og etter at barna er lagt for kvelden, men når sola skinner på Vestlandet må det utnyttes. Her fra restaureringen av MB Trac 1500. (Foto: privat)

– Vi arrangerte Gammelmotorens dag for første gang i 2014. Vi trodde det skulle komme rundt 30 personer personer, men det endte med 700. Så vi ble tatt litt på senga, sier Bjørnar. Siden da har de arrangert hvert år, unntatt under pandemien, og i år var det ny rekord. Da passerte de 1000 besøkende.

– Det må sies å være bra på en øy hvor det bor 2000 personer. Det kom blant annet en kar fra Fagernes med MB Trac 700 med campingvogn på slep, og en 800 fra Halden. Det kommer folk fra store deler av landet, sier Bjørnar.

Motorrommet er like fint som da traktoren forlot samlebåndet...

... det samme er også førerhytta.

Samarbeidsprosjekt

I maskin- og lastebilparken til Opstad Maskin inngår også en Unimog. Denne er en moderne 2023-modell U530, og er første Unimog i bedriften. Den brukes blant annet til massetransport og vinterdrift.

– Vi fikk den første dumperkassa til Unimog som Trailer Systems produserte, og vi har også TOR dumperhenger fra dem. Dumperkassa var jeg med på å utvikle, sier Bjørnar. Det hele kom i stand etter at Bjørnar og Mr. Unimog i Norge, Espen Berger, hadde pratet sammen om muligheten for å lage en dumperkasse til Unimogen. Sammen med Trailer Systems i Verdal fikk de laget en prototyp av TOR dumperkasse, og det er denne som sitter på selskaps Unimog.

– Jeg føler at dette har vært en videreføring av det far drev med. Han kom med innspill og råd til Hymas, og jeg bidro til utviklingen av dumperkassa til Unimog. I tillegg er vi begge tilhengere av å bruke norske produsenter, sier Bjørnar.

Allsidig entreprenør

I tillegg til å pusse opp MB Trac og ta vare på gamle maskiner, jobber Bjørnar til daglig i familieselskapet Opstad Maskin. Her er han driftsleder og har ansvaret for lastebiltransporten.

Det er broren Karstein som er daglig leder, og selskapet er en typisk entreprenør som holder til på et mindre sted. Det vil si at de utfører det meste av oppdrag innenfor anleggsarbeid og transport.

– Firmaet har utviklet seg opp gjennom årene fra da han far startet i 1972. I mange år drev han alene, men

OPSTAD MASKIN AS

Fra: Midsund, Molde kommune, Møre og Romsdal

Etablert: 1972, aksjeselskap i 1997

MEF-medlem siden: desember 1997

Antall ansatte: 20

Arbeidsområde: veibygging, veivedlikehold, VA, masseforflytning, transport, grunnarbeid, bergspregning.

I maskin- og lastebilparken til Opstad Maskin er denne 2023-modell Unimog U530. – Etter mye vurdering valgte vi TOR-henger til Unimogen – solid bygd, luftbrems, og ikke minst norsk, sier Bjørnar Opstad. De skulle også ha tippkasse til Unimogen, men det fantes, ifølge Bjørnar, ikke noen gode alternativ. Så i samarbeid med Espen Berger hos Normog, og Stig Hogstad og Ståle Rennemo hos Norwegian Trailers, konstruerte de en tippkasse, som senere er blitt satt i produksjon. Prototypen sitter på Unimogen til Opstad Maskin.

fra 1990-tallet og utover ble det stadig flere ansatte. Jeg jobbet i firmaet i alle ferier fra midten av 1980-tallet, men bestemte meg egentlig for ikke å jobbe i anleggsbransjen, og tok en datautdanning. Men etter endt utdanning havnet jeg likevel i bransjen og har jobbet fulltid i firmaet siden 1994, sier Karstein. Han skyter inn at datautdannelsen absolutt ikke var bortkastet, og at han daglig har god nytte av den.

Opstad Maskin ble aksjeselskap i 1997, og Karstein overtok formelt som daglig leder i 1999. I tillegg til grunnarbeid, VA, veibygging, sprengning, massetransport m.m., har de driftskontrakt for fylkesveiene på øya, som er nærmere 70 kilometer.

– I 2019 kjøpte vi opp AS Miljøtransport, som i tillegg til å drive med transport og containerutleie, også drifter den lokale gjenvinningsstasjonen i Midsund, og fra januar 2025 ble selskapet fusjonert inn i Opstad Maskin, og nå er vi 20 ansatte, sier Karstein. ●

Siden 2014 har det vært arrangert Gammelmotorens dag hjemme på tunet hos Opstad-familien. Første året trodde de det skulle komme rundt 30 besøkende, det kom 700. Årets arrangement samlet 1000 besøkende, og flere har med egne MB Trac og motorer. Bildet er fra et tidligere arrangement, og den mørkegrønne MB Trac til høyre er den første som kom til Norge, og som Bjørnar eide en periode. (Foto: privat)

Bunker Oil
DIN FREMDRIFT — VÅR DRIVKRAFT

Beredskap er en viktig del av Norges infrastruktur

Vi leverer drivstoff og smøremidler døgnet rundt, i all slags vær. Din fremdrift er vår drivkraft – sammen skaper vi liv og verdier langs kysten og i distriktene.

bunkeroil.no

Mobil™

E-Transit Custom med 4x4

Nå kommer den elektriske varianten av Europas mest solgte varebil, E-Transit Custom, med firehjulsdrift. I tillegg får den både økt rekkevidde og raskere hurtiglading.

Tekst: Redaksjonen – am@mef.no

Med økt netto batterikapasitet, fra 64 til 71 kWt, får nye E-Transit Custom nå en elektrisk rekkevidde på opptil 370 km. Hurtigladingen går også raskere enn før: 10-80 prosent skal bare ta 29 minutter, rundt 10 minutter raskere enn tidligere.

Den nye og oppgraderte E-Transit Custom, som produseres fra tidlig i 2026, kan fås både med bakhjulsdrift (RWD) og firehjulsdrift (AWD). For varianten med firehjulsdrift kan kunder velge mellom 136 hk, 218 hk eller 286 hk. Den kan fås med flere forskjellige karosserityper, og i de funksjonelle utstyrsversjonene Trend, Limited og Proff+, eller tøffe Trail, Sport og motorsportinspirerte MS-RT.

Den største motoren, 286 hk, er tilgjengelig eksklusivt for Sport og MS-RT-modellene.

Konkurransedyktige priser

Nye E-Transit Custom med firehjulsdrift får et påslag på 20 000 kroner eks. mva. sammenlignet med tilsvarende bakhjulsdrift-modell. Ifølge Ford betyr det at en Trend med 136 hk starter på 548 480 kroner eks. mva.

Firehjulsdrift-versjonen kommer også med litt ekstra trygghet på kjøpet: 3 år/45 000 km serviceavtale som standard, inkludert årlig tilstandskontroll. I tillegg får du 12 måneder med Ford Telematics flåtestyring uten kostnad, komplett med elektronisk kjørebok.

To uavhengige motorer

Det avanserte firehjulsstrekksystemet til E-Transit Custom bruker den velprøvde bakhjulsdrevne konstruksjonen som utgangspunkt, og bygger videre på den med en ekstra, tilsvarende kraftig elektrisk motor på forhjulene.

De to motorene jobber uavhengig av hverandre, og sender dreiemomentet akkurat dit det trengs. Det skal gi bedre grep, tryggere kjøreegenskaper og bedre fremkommelighet.

Et smartsystem overvåker hjulslipp opptil 50 ganger i sekundet, og justerer kontinuerlig dreiemomentet til for- og bakhjulene for optimal kontroll.

Nye E-Transit Custom med firehjulsdrift har, i likhet med varianten med bakhjulsdrift, en maksimal tillatt hengervekt på 2300 kg. Med den kraftigste elektriske drivlinjen på 286 hk, har den hele 630 Nm dreiemoment. Det er over 50 prosent mer enn versjonen med bakhjulsdrift, og skal ifølge Ford, gjøre selv krevende bakkestarter med full last til en lek.

Bremser hvert enkelt hjul

De to elektriske motorene kan også bremse hvert enkelt hjul ved behov. Det skal gi ekstra bra grep, spesielt når underlaget er ulikt på hver side av veien. Systemet følger hele tiden med på rattbevegelsene, og bruker såkalt «fuzzy logic», et system som, ifølge Ford, vurderer bilens signaler mer gradert enn tradisjonelle systemer, til å kombinere moment og bremsing for å hindre at varebilen sklir ut av kurs når det blir glatt.

Raskere hurtiglading

Tusenvis av norske kunder som allerede har kjøpt E-Transit Custom vil også nyte godt av oppgraderingen. Via en trådløs OTA-oppdatering (Over-The-Air), vil disse etter hvert kunne lade rundt 14 minutter raskere. Det tar ladetiden ned til 25 minutter, fra 10 til 80 prosent. ●

RASO
Rakkestad Sogneselskap

Designet for bruk, bygget for å vare

Kjøp førerstoler, reservedeler og tilleggsutstyr på
www.raso.no

Sjekk ut hele utvalget her

post@raso.no | 69 22 70 70 | www.raso.no

Industri- og næringsbygg

Næringsbygg Rudshøgda

Fjøsssystemer Bygg er kjent for sine kostnadseffektive bygg med kort byggetid – lagerbygg, redskapshus og industribygg, både isolerte og uisolerte. Våre bygg har en effektiv og kostnadsbesparende konstruksjon med god arealutnyttelse, og vi tilbyr skredderbygde løsninger til fast pris.

Ta kontakt for informasjon, tilbud eller en uforpliktende prat. Fjøsssystemer Bygg, Losnabakkan 50, 2634 Fåvang. Telefon 02634. E-post: bygg@fjossystemer.no

fjossystemer.no **FJØSSYSTEMER**

Scan QR-koden og se mer!

60 skredpunkter for prisen av
1 skredpunkt

Sølve Pettersen fra Nordland fylkeskommune fortalte om hvordan man kan få langt mer skredsikring for pengene.

Mer fjellsikring for pengene

Hvordan sørge for mest mulig fjellsikring med begrensede midler? Og hvordan sikre seg mot kvartsstøv- og vibrasjonsskader? Dette var blant temaene da Fjellsikringsdagene, i regi av MEF og EBA, gikk av stabelen i slutten av november.

Tekst og foto: Runar F. Daler - rd@mef.no

Fjellsikringsdagene 2025 var helt fullbooket. Drøyt 100 representanter fra entreprenører, byggherrer, rådgivere, leverandører og samarbeidspartnere var samlet på SAS-hotellet i Oslo. Der kunne de blant annet se og høre en rekke interessante foredrag.

Det jobbes med en ny bransjeveileder for kvartsstøv, som sannsynligvis kommer i første kvartal 2026, sa Thomas Clemm fra Statens Arbeidsmiljøinstitutt (Stami).

Dyre tunneler

Statens vegvesens motto den senere tid har vært å «ta vare på det vi har, utbedre der vi kan, og bygge nytt der vi må». Med dette som bakteppe, holdt Sølve Pettersen fra Nordland fylkeskommune et innlegg om hvordan man kan få langt mer skredsikring for pengene.

– I Nordland har vi et stort etterslep på skredsikring. Litt enkelt og tabloid sagt, så kan vi sikre 60 skredpunkter for prisen av ett! sa han til en lydhør forsamling.

– Store deler av veinettet vårt ligger i veldig utsatt terreng, med havet på den ene siden og fjellet på den andre. Det har blitt jobbet gradvis mer med skredfare de senere årene. Vi har fått såkalte skredsikringsplaner, som inneholder en rangering av skredpunkter, avhengig av hvor ofte det går skred og hvor mye trafikk det er på veien. Men den tar ikke hensyn til kostnaden for å sikre disse punktene, og prosjektene har blitt utformet for å innfri kravene til ny vei. Derfor har løsningen ofte blitt tunnel, forklarte han.

Fordeler potten utover fylket

Det har dermed blitt mange dyre skredsikringsløsninger i Nordland. Pettersen viste til tunnelprosjekter til hundrevis av millioner kroner.

– Jeg opplever at det i Nordland fylkeskommune nå er større aksept for å redusere skredfaren, og ikke nødvendigvis eliminere den helt. Så i stedet for å bruke 800 millioner på én tunnel, kan vi spre denne potten ut i hele fylket, ved å bruke fanggjerd og voller i stedet, sa han.

– På Andøya var det regulert en tunnel, som ville ha kosta en halv milliard kroner. Her ble det i stedet satt opp gjerder. Det er ikke en like god løsning som tunnel, men det tar det aller meste av steinsprang. Og det koster 20 millioner, i stedet for 500.

Farlig støv og vibrasjoner

Det farlige kvartsstøvet har det vært mye snakk om de siste årene. Thomas Clemm fra Statens Arbeidsmiljøinstitutt (Stami), snakket om tiltak mot både kvartsstøv og vibrasjoner.

– Det det finnes en rekke tiltak, og det er fullt mulig å få eksponeringen av kvartsstøv og vibrasjoner ned på et akseptabelt nivå, innledet han.

– Kvartsstøvet er ekstremt smått og helt usynlig. Det er viktig å kjenne til kvartsinnholdet i støvet, eller i fjellet det bores i, for å vite hvor stor kvartsstøveksponeringen blir. Grenseverdien som er satt, tilsvarer langt mindre enn én sukkerbit som er løst opp i et olympisk svømmebasseng.

Bransjeveileder for kvartsstøv

– Når vi knuser, borer eller bearbeider stein, vil det stort sett alltid være kvartsstøv i større eller mindre mengder, og det vil alltid være vibrasjoner hvis vi bruker håndholdt verktøy. Åndedrettsvern er selvfølgelig kjempeviktig for å beskytte seg mot kvartsstøv, men det er ikke nok alene, fortsatte Clemm, og viste til flere ulike typer støvsugere og vannløsninger.

– Jeg opplever at det er veldig strenge krav til hva entreprenører og byggherrer må gjøre for å redusere klimautslipp, noe som er bra. Men det er mye å gå på når det gjelder krav til hva vi utsetter arbeidstakerne for, og etterlevelse av kravene som finnes. Det jobbes nå med en ny bransjeveileder for kvartsstøv. Jeg håper og tror den kommer i første kvartal 2026, sa han.

Code tilbakemeldinger

Det er Fjellsikringsutvalget som arrangerer Fjellsikringsdagene. Utvalget er et samarbeid mellom Maskinentrepenørenes Forbund (MEF) og Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg (EBA).

– Fjellsikring er et område i vekst, både innen vei og jernbane, som det også ble vist til i flere av foredragene her. Fjellsikringsbransjen setter pris på å kunne ha en egen faglig samling og møteplass som dette, sier Frode Andersen, MEFs representant i Fjellsikringsutvalget.

– Dette er andre gang vi arrangerer Fjellsikrings-

Fjellsikringsutvalget, som arrangerer Fjellsikringsdagene, er et samarbeid mellom MEF og EBA. Her er Frode Andersen fra Torild Engh fra henholdsvis MEF og EBA.

dagene. I fjor var det kun én dag, mens det i år var to. Tilbakemeldingene har vært svært positive i år, både når det gjelder innhold og lengde. Vi har allerede begynt planleggingen av neste års samling, avslutter han. ●

Smart. Smooth. Efficient.

Tredje generasjons tiltrotatorsystem er den beste løsningen vi noensinne har laget.

Your move.

engcon.com/gen3

f @ y x in

NYHET! HELT NYE ISUZU D-MAX

TØFFERE, SMARTERE, SIKRERE

Nye Isuzu D-Max er utstyrt på nivå med topp moderne personbiler. Ta plass og opplev bl.a. nye el.justerbare premium skinnseter, trådløs Apple CarPlay, adaptive cruise control, 8 høyttalere, justerbart skinnratt – alt for å skape den beste kjøreopplevelsen. Isuzu er markedets sikreste Pick-Up, belønnet med 5 stjerner i Euro NCAP. Velg mellom: Pick up, Black Edition, Trooper, Magnum og Arctic Truck.

Fra kun kr 619.900,- inkl mva. (herav mva kr 90.108,-)

LEASINGKAMPANJE

3.481,-*

PR.MND. EKS. MVA.

**KJØP
FØR
AVGIFTS-
ØKNING**

NORGES MEST SOLGTE
PICKUP-MODELL HITTIL I ÅR.

* Isuzu D-MAX 4-dørs automat BLACK EDITION
*Vilkår leasing: 4 dørs automat Black Edition. Månedsbetrag kr 3.481,- eks. mva. Kjørelengde: 36 mnd./15.000 km pr. år. Startleie: 100.000,- eks. mva. Etablering: 4.795,-.
Nominell rente: 6,95%. I tillegg kommer årsavgift, forsikring og termingebyr på 95,- kr. pr. mnd. Vinterhjul, matter, bedliner og understellbehandling er inkludert. Frakt og leveringskostnader kommer i tillegg.

ISUZU

Tøffest i klassen • isuzu.no

BILER PÅ LAGER
FOR RASK
LEVERING!

Finn ut mer om
TRYGG hjulkjetting

NYHET! ISUZU EL-PICK UP!

4X4
FIREHJULSTREKK

**1000
KG**
NYTTELAST

**3500
KG**
HENGERVEKT

ISUZU D-MAX EV 5-SETER
FRA KUN 739.900 INKL. MVA.

REKORDMANGE BESTILLINGER ALLEREDE MOTTATT!

TRYGG

Foretrukket av en grunn

Nøsted & AS - tlf 38 27 25 50 - post@nosted.com

www.nosted.com

nøsted &

Han er «Årets brobygger»

Håvard Johansen fra Statens vegvesen ble hedret med tittelen «Årets brobygger» under Veivesenets årlige brokonferanse, som gikk av stabelen i Tromsø i november.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Prisen for årets brobygger ble startet opp i 2024. Da var det Helge Brå fra Norconsult som kunne smykke seg med den gjeve tittelen. I år var det altså Håvard Johansen fra Statens vegvesen som ble klappet opp på scenen for å ta imot heder og ære.

Sentral i bromiljøet

– Formålet med prisen, er å hedre dem som har gjort en ekstra innsats innen bromiljøet, og har som mål å

skape positiv oppmerksomhet rundt brofaget, og være samlende for bromiljøet, sa Bjørn Tangvald fra Statens vegvesen. Han leste også opp juryens begrunnelse, før han delte ut prisen.

– Årets vinner har i en årrekke har utmerket seg som en sentral fagperson innen brobygging i Norge. Hans arbeid har hatt stor betydning for utvikling av broteknisk regelverk, beregningsmetodikk, digitalisering og formidling av brofaget. Han har også vært aktiv i forskning og utviklingsprosjekter, blant annet i prosjektet «bedre brovedlikehold», hvor han har utviklet beregningsmetoder for broer utsatt for alkalireaksjoner, innledet han.

– Svært verdig vinner

– Vinneren har vært en viktig ressurs for utdanning og rekruttering til brofaget. Han har veiledet en hel haug med mastergrad- og bachelorstudenter ved NTNU, og han har undervist i videreutdanning innen brofaget. I tillegg til sin faglige tyngde, er årets vinner kjent for sin ydmykhet, evne til å se helheten og finne gode løsninger på komplekse saker. Gjennom sitt arbeid har årets vinner bidratt til nytenkning, kvalitet og tilgjengeliggjøring av kunnskap innen brobygging. Han har vært en viktig og god ambassadør for fagfeltet, og er

Håvard Johansen fra Statens vegvesen ble hedret med tittelen «Årets brobygger». Her sammen med Bjørn Tangvald (t.v.), Kjetil Rørvik og Bettina Gerti Groß, fra juryen.

en svært verdig vinner av prisen Årets brobygger, leste Tangvald opp for forsamlingen, før vinneren entret podiet og mottok diplom og trampeklapp.

Viktig geopolitisk rolle

Årets brokonferanse samlet over 200 fageksperter i Tromsø sentrum, hvor ulike teknologipresentasjoner, gjennomgang av pågående og kommende broprosjekter, og befaring av Ramfjordbrua var blant høydepunktene.

Konferansen ble åpnet av Rune Pedersen, senioringeniør i Statens vegvesen, som lovet de fremmøtte to dager med faglig påfyll og inspirasjon, før han introduserte fylkesvaraordfører Benjamin Furuly. Varaordføreren ønsket velkommen til Troms og Tromsø.

– Vi er jo det nest nordligste fylket i landet, og det eneste fylket som grenser både til Sverige og til Finland. Det gir oss en veldig viktig geopolitisk rolle i verden i dag. Fylkeskommunen har ansvaret for et stort veinett, på 3084 km. Og vi har en ambisjon om å knytte Troms tettere sammen, for vi har tro på at infrastruktur kan bidra til næringsutvikling og at folk har lyst til å bo regionen vår, fortalte Furuly.

Mange broer

Han nevnte spesielt ett prosjekt som var viktig for fylket:

– Vi jobber blant annet med et stort veiprojekt, som vi håper å få inn i neste NTP, som heter Østre Malangen-korridor. Det er et samfunnsøkonomisk prosjekt, som vil kutte reisetida mellom Tromsø og Midt-Troms med 40-45 minutter, og mellom Tromsø og Finnsnes med én time. Det er store reiseavstander her i nord, så vi er svært opptatt av å få realisert dette prosjektet, sa han.

– Vi har også veldig mange broer i vårt fylke; blant dem syv store kystbroer, fra perioden 1960-1994. Noen av dem har store vedlikeholdsbehov, og vi har satt av store midler i budsjettene fremover, for å gjøre noe med det. I tillegg har vi rundt 570 mindre broer og kulverter på fylkesveinettet i Troms, så vi har mye å jobbe med.

Store broprosjekter inn- og utenlands

Videre på programmet fulgte flere internasjonale

Fylkesvaraordfører i Troms fylkeskommune, Benjamin Furuly, fortalte om viktigheten av veier og broer.

foredragsholdere, som presenterte store prosjekter; som Storstrømsbroa i Danmark, Kruunuvuori-broa i Finland og Rader Hochbrücke i Tyskland. Deretter ble fokuset rettet mot broprosjekter her hjemme på berget. Blant de norske prosjektene som ble presentert, var:

- Sotrabroa (rv. 555) – Norges første OPS-prosjekt for hengebroer
- E6 Hommelvikbroa sørgående
- Hangarbroa i Trondheim – Norges største bro i aluminium
- Bybroa i Drammen – med fokus på rehabilitering og design
- Ramfjordbroa er en del av prosjektet E8 Sørbotn–Laukslett

Befaring av Ramfjordbroa

Dagen ble avsluttet med befaring av den nye Ramfjordbroa. Den er en del av prosjektet E8 Sørbotn–Laukslett, og representerer et viktig steg i utviklingen av infrastrukturen rundt Tromsø. Ramfjordbroa er en samvirkebro med overbygning i stål og armert betong, og strekker seg over hele 870 meter, med fem hovedspenn. Den er bygget av Metrostav Norge AS på oppdrag fra Statens vegvesen. Broa ble ferdig montert i september 2025. Den nye veien skal etter planen åpne sommeren 2027. ●

Niels Gottlieb fra det danske veidirektoratet fortalte om byggingen av den nye Storstrømsbroa. Med en lengde på ca. 4 km, blir den Danmarks tredje lengste bro, etter Øresundsbroa og Storebæltsbroa.

Årets brokonferanse, som var lagt til Tromsø, samlet rundt 220 fagfolk. De fikk servert to dager med faglig påfyll, inkludert siste nytt om broer og brokonstruksjoner.

KGK Solutions

Siden 1940-tallet har KGK vært drevet av ingeniørånd og teknisk nysgjerrighet. I dag bygger vi videre på arven gjennom KGK Solutions – en satsing som utvikler nye løsninger og et komplett økosystem for fremtidens verksteder, flåteaktører og maskinparker.

Som offisiell ZF-servicepartner representerer vi verdens ledende produsent av drivlinjer i Norge, med genuin kompetanse, service og teknisk støtte.

Vi er også Webasto i Norge, med komplett produktspekter innen varme- og kjøle-løsninger for kjøretøy, maskiner og marine applikasjoner.

I vårt verksted lever sirkulær økonomi i praksis. Vi gjenbraker, reparerer og oppgraderer – for å bevare verdier, redusere avfall og gi komponenter nytt liv.

Med sertifiserte teknikere, kombinert med fleksibilitet og presisjon, finner vi de beste løsningene – fra girkasser til komplette systemer.

KGK Norge støtter Puls Samfunn og UNG300-prosjektet og jobber proaktivt for å redusere utenforskap blandt ungdom og unge voksne

Service Partner

KGK Norge AS Tlf: 02090 firmapost@kgk.no Strømsveien 177 0664 Oslo

Gratis E-læringskurs
om skadeforebygging og
forsikringsforståelse

SKANN QR-KODEN FOR Å TA KURSET

Hvem blir årets foregangsbedrift innen HMS?

MEF & If prisen 2025!

Vi ønsker å øke fokuset på skadeforebygging og vil dele ut vår årlige pris til en foregangsbedrift innen HMS på Anlegg Norge 2026.

Hovedkriterer for å vinne:

- Bedriften er medlem av MEF og kunde hos If.
- Bedriftens ledere og ansatte har gjennomført opplæring i skadeforebygging gjennom «Føre var».
- Bedriften har proaktivt jobbet med skadeforebygging, f.eks. «Sikkerhet i hverdagen» og/eller forsikringskurs.
- Bedriften har gode rutiner for rapportering av uønskede hendelser og avviksoppfølging.
- Bedriften er en foregangsbedrift for trygt arbeid.

I mai neste år er det igjen duket for anleggsmesse i Haugesund. Bildet er fra Anlegg 2023 i Haugesund. (Foto: Ole Mikal Hausberg)

Anlegg 2026 Haugesund – Vestlandets største anleggsmesse

Neste år er det igjen klart for tradisjonsrik anleggsmesse i Haugesund. Fra 8. til 10. mai inviterer MEF region Vest til Anlegg 2026, på Haugaland Travpark.

Av: Runar F. Daler – rd@mef.no

– Dette er en tradisjonsrik bransjemesse, med fokus på både fagfolk og rekruttering. Her samles entreprenører, leverandører, elever og studenter til tre innholdsrike dager med utstillinger, faglig påfyll og sosialt samvær. Det sier MEFs messegeneral Paul Olaf Baraas til Anleggsmaskinen.

Fremtidens arbeidskraft

Ifølge Baraas har arrangørene lagt stor vekt på å gjøre messa relevant for hele anleggsfamilien; fra erfarne maskinførere, til ungdom som vurderer en fremtid i bransjen.

– Det blir egne opplegg for skolebesøk, med messevandring og introduksjon til maskiner, teknologi og yrkesmuligheter. Dette er en viktig del av MEFs og OKABs arbeid med å sikre framtidig kompetanse i anleggsbransjen, sier han.

Variert, interessant og sosialt

Arrangørene kan rapportere om stor interesse for messa, og godt over 60 prosent av utstillingsarealet er allerede solgt. Det tyder på at både leverandører

og entreprenører ser verdien av å være synlige på denne møteplassen.

– Med mange og varierte utstillere, egen leverandøraften, sjømatkveld og festmiddag, er det lagt til rette for en helhetlig, interessant og ikke minst sosial opplevelse, sier Baraas.

– Fredag kveld, under sjømatbufféen, spiller Shades of Dire Straits, mens det på lørdag blir festmiddag med Onsdagsbandet og DJ Ellie. I tillegg blir det delt ut pris for beste stand – en hedersutmerkelse som henger høyt blant utstillerne.

Vestlandets største

– Anlegg 2026 Haugesund er mer enn bare en messe; det er en arena for å vise fram det beste bransjen har å by på, og for å bygge relasjoner som varer, sier messegeneral Paul Olaf Baraas entusiastisk.

– Vi gleder oss stort til nok en gang å sette Haugesund på kartet, med Vestlandets største messe for anlegg, drift og vedlikehold. Så hold av den andre helga i mai neste år! ●

KIESEL

MØT OSS PÅ ANLEGG NORGE 2026 ☀

Kiesel Norge AS

64 86 94 28

www.kiesel.no

PROSJEKTSJEF FOR ROGFAST

Kjell Håvard Belsvik er ansatt som prosjektsjef for Rogfast. 60-åringen har vært konstituert i stillingen siden 01.10.25, men er nå ansatt permanent.

– Jeg er glad for at jeg får fortsette i stillingen, og ser frem til å samarbeide med dyktige kollegaer i byggherreorganisasjonen. Det har vært en bratt lærecurve, men takket være kompetansen til de rundt meg får jeg god hjelp til de oppgavene jeg skal

være med å løse, sier Belsvik. Nyheten ble godt tatt imot under morgenkaffen på brakkeriggen i Mekjarvik.

Den nye prosjektsjefen har prosjekterfaring som leder fra E39 Akrdal-Bergen.

NY KONSERNSJEF I MESTA

Styret i Mesta har ansatt **Sturla Magnus** (54) som ny konsernsjef. Han begynner i stillingen 1. januar.

– I valget av Sturla Magnus har vi lagt vekt på kombinasjonen av erfaring og personlige egenskaper. Bredden i erfaringene gjør ham godt rustet til å videreutvikle Mesta som et ledende infrastruktur-selskap, sier styreleder i Mesta, Ingvald Løyning.

Magnus kommer fra stillingen som Executive Vice President Newbuild i Aker Solutions. Han har tidligere hatt ledende roller i Kværner, Skanska og AF Gruppen.

NY JERNBANEDIREKTØR

Anne Iren Fagerbakke er i statsråd tilsatt som ny direktør for Jernbanedirektoratet. Stillingen er et åremål på seks år. Fagerbakke er 58 år, fra Bergen og er utdannet sivilingeniør fra NTNU. Fagerbakke har siden 2023 vært direktør for mobilitet og kollektivtransport i Vestland fylkeskommune. Fra 2013 til 2023 var hun kommunaldirektør for byutvikling i Bergen kommune, og før dette var hun samferdsels-sjef i Hordaland fylkeskommune i om lag to år. Videre har Fagerbakke erfaring som mellomleder i Mesta, byggesaksjef i Bergen kommune og prosjektleder i Veidekke ASA. I tillegg har Fagerbakke vært medlem av styret for Transportøkonomisk institutt (TØI) fra 2013 til 2019, først som styremedlem og deretter styreleder fra 2016.

NY FINANSIDIREKTØR I ABAX

Lars Holmøy er ny finansdirektør (CFO) med virkning fra 1. desember 2025.

Lars Holmøy tar med seg bred erfaring fra ledende finansielle og strategiske roller i internasjonale SaaS- og teknologiselskaper. Før han kom til ABAX, var Holmøy finansdirektør i Elliptic Laboratories (ELABS). Han har også hatt ledende stillinger innen finans i Talentech Group og dRofus AS, hvor han har arbeidet med oppkjøp og fusjoner (M&A), strategisk vekst og operasjonell effektivitet.

Tradisjonen fortsetter

MEF Skog og Velg Skog samlet igjen sine lærlinger til en inspirerende helg på Biri. Helgen bød på både faglig og sosialt påfyll, og med topptur til Honnetoppen.

Tekst: Redaksjonen – am@mef.no

I midten av november samlet MEF Skog og Velg Skog alle skogsoperatørlærlinger i Norge til en festsamling for faglig påfyll, nettverksbygging og sosialt samvær på Honne, på Biri, sør for Lillehammer. I tillegg til Vg3-elevene var også representanter fra lærlingebedriftene til stede.

Under festmiddagen var det kåring av «Årets skogsoperatørlærlinger», og årets vinnere ble: Sunniva Bergsbakken Byfuglien, Valdres Skog AS, og Jostein Jemterud-Farmen, Kjetil Røste Skogtjenester AS.

– Vi gratulerer begge to, og takker alle lærlinger og veiledere for en super helg, uttaler Bjørn Lauritzen, fagsjef skog i MEF. Sammen med Kristin Slyngstad, daglig leder i Velg Skog, delte han ut prisen til de to lærlingene. ●

Alle deltakerne samlet utenfor Honne på Biri. (Foto: MEF)

Vinnerne av «Årets skogsoperatørlærlinger» ble Sunniva Bergsbakken Byfuglien og Jostein Jemterud-Farmen. T.v. er Bjørn Lauritzen, MEF, og til høyre er Kristin Slyngstad, daglig leder i Velg Skog. (Foto: MEF)

FOR ALLE SESONGER

Sigurd Stave
MASKIN AS

Phone: 23 26 78 00 | mail: mail@stavemaskin.com | stavemaskin.com

Vi sender samme dag!

33 33 11 33 ems@ems.no
www.ems.no

Pumper til rett pris og rett tid.

Norges første megawatt-lader

Ved Asko i Vestby var det tidligere i høst åpning av Norges første ladere for den nye MCS-standard for hurtiglading. Den første lastebilen som er tilpasset den nye standarden, er det Norsk Scania og Scania Pilot Partner som leverer.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Det nye ladeanlegget, som Kempower har bygd for Asko, vil åpne helt nye muligheter for elektriske og utslippsfrie transporter over lengre strekninger med høyere totalvekter. Anlegget har to ladepunkter for MCS og fire for CCS2.

Scania viste for første gang sin Megawatt Charging

System-løsning (MCS) på en messe i juni i år. Scantias elektriske lastebiler av siste generasjon har kunnet lade med inntil 375 kW med CCS2-tilkoblingen som har vært bransjestandarden for hurtiglading av både person- og nyttekjøretøy så langt.

Førpremiere

Den nye lastebilen som Asko nå skal ta i bruk, kan lade med både den nye MCS- og den eksisterende CCS2-standard. Den er en førpremiere, og den første i verden levert i kundeoperasjon.

Det er Scantias eget selskap Pilot Partner som står for leveransen. Bilen er en Scania 40 R med boggi og styrbar sisteaksling. Bilen er bygget med den nye enmotors-drivlinjen, med firetrinns girkasse, effekt på 400 kW, og er levert med de største batteriene på 624 kWh.

Scania Pilot Partners oppgave er sammen med kunder å teste ut og videreutvikle ny teknologi før den går i serieproduksjon. Pilot Partner har også et særskilt og overordnet ansvar for support og dialog med kunden som bruker bilene.

Det nye ladeanlegget som Asko har etablert, har til sammen to ladepunkter for MCS og fire ladepunkter for CCS2. De to for MCS har en maksimal ladehastighet på 1,2 megawatt, hver mens de fire CCS2-kontaktene er på 560 kW.

Høytidelig åpning av megawatt-laderen hos Asko i Vestby. De tre ASKO-sjåførene Helge Josefsen (t.v.), Lise Sunde og Roger Jensen markerte det hele ved å klippe over en kabel.

Kommer i januar

Scania åpner for å konfigurere og bestille nye elektriske lastebiler med MCS fra januar. Det store fremskrittet med MCS-lading er ladehastigheten. Når leveransene av biler med MCS-lading starter, vil de kunne lade med inntil 1000 ampere eller 750 kW. Etter hvert vil ladehastigheten for hvor stor effekt bilene kan ta imot, økes.

Med ladehastigheten som er tilgjengelig på lanseringstidspunktet, vil Scantias lastebiler med de største batteripakkene kunne lades fra 20 til 80 prosent på under 30 minutter. Det åpner for å kunne kjøre med større totalvekter over lengre distanser, også med elektriske lastebiler uten å bruke mer enn de lovpålagte pausene til å lade.

Valgmuligheter

Bilene som skal leveres fra lanseringen av MCS og fremover, vil få MCS-kontakten plassert rett bak forhjulet på førersiden av bilen. Det er den samme

Ladestasjonen kan levere hele 1000 kW, men Scaniaen er foreløpig ikke klargjort for å ta imot mer enn 750 kW.

plasseringen som CCS2-kontakten har hatt, og for disse bilene vil CCS2-kontakten bli flyttet i bakkant av batteripakken på høyre side av bilen.

I fremtiden vil det komme en kombinert kontakt som passer både MCS og CCS2, og være plassert bak forhjulet på førersiden. ●

LLENTAB
MORE THAN STEEL BUILDINGS

VI ER STÅLHALLSPESIALISTEN SOM LEVERER KONSTRUKSJON, PRODUKSJON, PROSJEKTFLEDELSE OG MONTASJE.

WWW.LLENTAB.NO

VOLVO FLYTTER PRODUKSJONEN HJEM TIL SVERIGE

Volvo CE flytter produksjonen av beltegravere for det europeiske markedet fra Sør-Korea til Eskilstuna i Sverige.

Investeringen i Sverige er en del av Volvo CE's ambisjoner om å styrke sin posisjon i det viktige gravemaskinsegmentet.

Det 30 000 kvadratmeter store anlegget i Eskilstuna har som mål å møte den økende etterspørselen fra europeiske kunder ved å øke kapasitet og fleksibilitet, og vil muliggjøre redusert avhengighet av langdistanselogistikk, kortere leveringstider, forbedret robusthet i forsyningskjeden og reduserte karbonutslipp, ifølge en melding fra Volvo.

Kostnadene for det nye produksjonsanlegget er beregnet til 700 millioner SEK. Kapasiteten vil bli på opptil 3500 maskiner årlig, med en blandet linje med både elektriske- og forbrenningsmotormodeller, og i vektklassene fra 14 til 50 tonn.

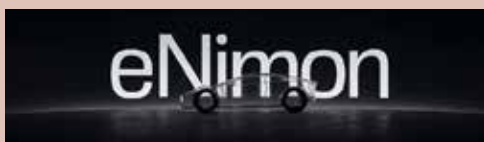

ELEKTRISK PROTOTYP PÅ TEST I NORGE

Den elektriske konsepttriggen SmartROC T35 BE er en viktig del av Epirocs reise mot elektrifisering, og nå er én av to prototyper i arbeid på Fornebu-banen.

SmartROC T35 BE er optimalisert for boring over jord, men er ikke tilgjengelig som serieprodusert produkt. Den er utviklet som en elektrisk demoring.

Det finnes kun to stykker i verden, og én av dem brukes av entreprenøren Grunn Solid i utbyggingen av Fornebu-banen mot Fornebu-halvøya.

ELEKTRISK BIL SOM IKKE FUNGERER

Sandvik lanserer verdens første elektriske bil uten metaller eller mineraler – eNimon – og den fungerer ikke. Den gjennomskjete bilen, kalt eNimon, er en påminnelse om hvordan verden ville sett ut uten gruvedrift.

Mer enn 90 prosent av en elektrisk bil kommer fra utvunnede materialer. Uten dem ville det ikke vært noen elektriske biler, vindmøller eller solcellepaneler. Det er poenget med eNimon – å vise hva som står på spill hvis vi ikke øker omfanget av bærekraftig gruvedrift, ifølge en melding fra Sandvik.

Etterspørselen etter viktige mineraler som litium, nikkel og kobber skyter i været, og dagens tilbud klarer ikke å holde tritt.

Som eksempler nevner Sandvik følgende:

- Elektriske biler trenger seks ganger mer mineraler enn vanlige biler.
 - Vindparker trenger ni ganger mer enn gasskraftverk.
 - Å nå netto nullutslipp innen 2050 betyr opptil fem ganger mer litium, nikkel og kobolt.
- eNimon står utstilt på Teknisk museum i Stockholm, Sverige.

HYUNDAI TILBAKE PÅ DET NORSKE MARKEDET

Hyundai Construction Equipment Europe har utnevnt Helms TMT-Centret som forhandler av Hyundai i Danmark og Norge fra 1. januar 2026.

Selskapet, som har avdelinger i Herning, Aarhus og Ringsted i Danmark, er en familiebedrift i tredje generasjon som tilbyr et bredt utvalg av maskiner for bygg-, landbruks-, skogsbruks- og park/golf-industrien.

Helms TMT-Centret AS blir forhandler av hele sortimentet av Hyundai-maskiner, inkludert de mange nye modellene som ble lansert tidligere i år, i Danmark og Norge.

Ifølge en melding fra Hyundai kan norske Hyundai-kunder kontakte Helms gjennom en av deres avdelinger i Danmark.

BASAL

SAMMEN SIKRER VI EFFEKTIVE OG FEILFRIE ANLEGG.

Basal-bedriftene tilbyr leggekurs og oppstartsmøter.

✓ Hvordan unngå feil og reklamasjon

✓ Hvordan sikre effektive prosjekter

✓ Monteringstips for rør- og kummontering

GJØR DET RETT OG FÅ DET TETT!

Basal-bedriftene tilbyr leggekurs for skoler og entreprenører – i fabrikk eller ute på anlegg. Under kurset benyttes Basals digitale leggeanvisning, som trinn for trinn viser hele prosessen – fra forberedelser og grøftarbeid til montering av rør og kummer. Kurset er spesielt nyttig ved oppstart av nye anlegg og legger grunnlaget for et trygt, effektivt samarbeid. Når produktene legges riktig første gang, gir det både økonomiske besparelser og lang levetid på installasjonen.

Interessert?
Kontakt din
nærmeste Basal-
bedrift idag!

Risa har utviklet ny teknologi som bidrar til mer effektivt tunnelvedlikehold. (Foto: Risa)

Risa med ny tunnel-teknologi

Risa lanserer R-NOVA, en ny sensorløsning som skal sikre smartere og mer miljøvennlig vedlikehold av norske tunneler.

Tekst: Redaksjonen - am@mef.no

Gjennom ny IoT (Internett of Things)-teknologi skal vedlikeholdet kunne tilpasses tunnelens faktiske behov, noe som skal gi både bedre ressursutnyttelse og redusert klimaavtrykk, uten at det går utover trafikksikkerheten.

Ifølge en melding fra Risa har tunnelvask og vedlikehold tradisjonelt blitt utført etter en fastsatt årlig frekvens basert på Statens vegvesens Håndbok R610 og årsdøgntrafikk (ÅDT).

Denne metoden fanger ikke alltid opp det reelle behovet, og dette har Risa et ønske om å utforske mer.

I sanntid

Med R-NOVA blir det, ifølge Risa, mulig å følge utviklingen av skittenhet/tilsmussingsgraden, luftkvalitet, temperatur og fuktighet i sanntid, og dermed oppdage trender som gir et presist bilde av tunnelens tilstand gjennom sesongene.

Med R-NOVA får en et unikt innblikk i hvordan tunnelene faktisk utvikler seg over tid. Det gir en mulighet til å planlegge smartere og bruke naturressursene mer effektivt, skriver Risa i meldingen.

Teknologien bak R-NOVA

R-NOVA består av en pakke med IoT-sensorer, referanseplater og et dashboard for databehandling.

Sensorene monteres på tunnelens vegger og tak, fem stykk i tunnelens bue. Disse kommuniserer via 4G med egen batteripakke, helt uten behov for ekstern strøm. Løsningen gjør det mulig å kombinere automatiske og manuelle målinger, der data om overflatesmuss omformes til Statens vegvesens gråtoneskala for enkel visualisering og kvalitetssikring.

Sensorene måler kontinuerlig overflatesmuss, luftkvalitet, temperatur og fuktighet. Dataene kryssjekkes med manuelle NCS-målinger, og sammen med historiske målinger og ÅDT genereres presise planer tilpasset hver enkelt tunnel.

Miljøgevinst og ressurseffektivisering

Risa oppgir at de allerede har sett resultater ved å redusere antall helvask med 1–2 ganger per år i tunneler med R-NOVA installert, på grunn av behovet.

De har også sett muligheten med å ta en veibanevask, som et alternativ for å kunne forlenge intervallet mellom hver helvask.

– Dette gir lavere vann- og energiforbruk, som sikrer bedre ressursutnyttelse samt et redusert klimaavtrykk, samtidig som en opprettholder høy trafikksikkerhet. Dette er et steg mot et mer fremtidsrettet og bærekraftig tunnelvedlikehold, skriver selskapet i meldingen. ●

LEDLENSER

WORK MADE EASY
THE WORLD IS AS BRIGHT AS YOU MAKE IT

ULTIMATE NORDIC
WORLD OF BRANDS

Ultimate Nordic er distributør av Ledlenser – et av verdens ledende merker innen hodelykter, lommelykter og belysningsteknologi.

ansatte kan ta i bruk kunstig intelligens steg for steg, med lave kostnader og høy gevinst. Dette skjer på KI-seminar tirsdag 20. januar.

Anleggsbransjen i 2026

Onsdag tar vi et blikk inn i glasskula, da Prognosesenteret presenterer en helt fersk rapport på hvordan ståa er i anleggsbransjen. Vi fortsetter vår «anleggsprat» på scenen med interessante gjester, før vi fortsetter med parallelle sesjoner etter lunsj. Her kan besøkende velge mellom vann og avløp, gjenvinning, bærekraft og et eget kvinneseminar.

– Vi ønsker å motivere damer i bransjen til å engasjere seg mer i medlemsaktiviteter, og at de skal ha et nettverk i hverdagen. I år har vi eget seminar på onsdag, hvor også menn er invitert sier Paul Olaf Baraas i styringsgruppa MEF Kvinner.

Egen sprengningsdag

Torsdag blir det som i «gamle dager», egen sprengningsdag.

– Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap forteller om nye utfordringer knyttet til endringer i forskrift om sivil håndtering av eksplosjonsfarlige stoffer, og de har tradisjonen tro en gjennomgang av siste nytt og hendelser siste året, sier Frode M. Andersen, leder for HMS/KS og fagansvarlig for sprengning i MEF.

En nyhet er det også på sprengningsdagen, da bergsprenger, influenser og tv-personlighet, Emilie Hoffmeyer Guldager skal være konferansier.

Stor og spennende utstilling

Utstillingen på Anlegg Norge er fyldig og variert. Arrangøren har videreført og videreutviklet konseptet

Nytt navn – ny lokasjon – samme gode stemning

Den 20. januar åpner dørene til Anlegg Norge 2026. Bransjefolk fra hele landet møtes til fagprat, messe og fest i Thon Conference på Gardermoen. Her er noe av det som venter.

Tekst: Redaksjonen - anleggsmaskinen@mef.no

Arctic Entrepreneur er historie, etter 10 år i Quben ved Clarion Hotel. Nå har vi byttet navn til Anlegg Norge, og vi har flyttet til Thon Hotel Oslo Airport.

Der har de utvidet kapasiteten på konferanssenteret, som nå skal romme bransjens store møteplass i januar.

Her skal entreprenører, utstillere, myndigheter og fagfolk møtes til tre sosiale og faglige dager i januar.

– Det både spennende og litt skummelt å gjøre endringer, men vi tror dette blir en fantastisk arena for arrangementet, sier Kari Druglimo-Nygaard, MEFs prosjektleder for arrangementet. Det blir mye likt som tidligere, med stor utstilling og flere fagseminar. Men det blir jo også mye nytt. Vi har et bredt og solid faglig program og et underholdningsprogram jeg tror de besøkende vil like. Vi gleder oss veldig til å ta imot alle gjestene igjen, i nye omgivelser, sier en engasjert prosjektleder.

Anleggsprat på seminar

Et spennende, solid og aktuelt faglig program har alltid vært et kjennetegn ved MEFs arrangementer. Så også i 2026.

Tirsdag starter vi med «Anleggsprat» fra scenen, med påfyll for både hodet og hjertet. MEFs Julie Brodtkorb og Roger Ingebrigtsen inviterer spennende gjester på scenen. Her får vi blant annet besøk av forsvarsminister Tore O. Sandvik.

Hva kan KI gjøre for deg?

Anleggsnæringen er full av lover, forskrifter, papir, skjemaer og rapportering. Hva om KI kunne ta det meste av kontorjobben for deg? Caspar M. Lund i Sopra Steria, brenner for å gjøre kunstig intelligens forståelig, nyttig og ansvarlig. Han vil gi en jordnær gjennomgang av hvordan anleggsbedrifter med 10–15

Arctic Entrepreneur 2026

– Utstillerliste og kart

STAND UTSTILLER

- 1..... Kverneland Energi AS
- 2..... Lilleseth Kjetting
- 3..... Fundamentering AS
- 4..... Easyreq
- 5..... BNP Paribas Leasing Solutions AS
- 6..... Veiteknisk Institutt
- 7..... 3X Workwear
- 8..... Maskinstyring AS
- 9..... TM Bil AS
- 10..... Tokvam AS
- 11..... LCA.no
- 12..... Norsk Arbeidsmandsforbund
- 13..... Hesselberg AS
- 14..... Anleggssystemer AS
- 15..... Fredheim Maskin AS
- 16..... Engcon Norway AS
- 17..... SMP Parts Norge AS
- 18..... HeatWork AS
- 19..... Anlegg & Transport
- 20..... Volvo Maskin AS
- 21..... Volvo Maskin AS
- 22..... Volvo Maskin AS
- 23..... ViaCon AS
- 24..... Sparebank 1 Finans Østlandet
- 25..... Sandvik Norge AS
- 26..... ABAX AS
- 27..... Skjetne Maskin AS
- 28..... FLOM KJETTING AS
- 29..... Norsecraft Geo AS

STAND UTSTILLER

- 30..... Triona As
- 31..... Blinks AS
- 32..... Aas Betong AS
- 33..... TESS as
- 34..... Steelwrist AS
- 35..... Thor Holm Plastvarefabrikk
- 36..... Drivex AS
- 37..... Leica Geosystems AS
- 38..... Smartdok AS
- 39..... Autogear AS
- 40..... Heidenreich AS
- 41..... Heidenreich AS
- 42..... Torp Maskin AS
- 43..... Orica / Frekventia AS
- 44..... 45 Heidenreich AS
- 46..... Ditio AS
- 47 - 53.... Heidenreich AS
- 54..... Leca Norge AS
- 55..... LEASI
- 56..... 58 Brødrene Dahl
- 59..... VAISALA
- 60..... Trainor Elsikkerhet AS
- 61- 63.... Brødrene Dahl
- 64..... Norconsult Digital AS
- 65 - 66 ... Nordisk Fjellsikring AS
- 67..... Nøsted &
- 68..... Barde
- 69..... Leca Norge AS
- 70 - 71 ... Nordisk Fjellsprenngning AS

STAND UTSTILLER

- 72..... Kiesel Norway AS
- 73..... Blåkläder AS
- 74..... Nordea Finans Norge AS
- 75..... Hella Maskin AS
- 76..... Gantic AS
- 77..... FUCHS Lubricants Sweden AB
- 78..... Mineralteknikk AS
- 79..... Sentralregisteret
- 80..... Nordiske Fagmedier AS
- 81..... Brage Finans
- 82..... ZIRIUS AS
- 83..... Mineralteknikk AS
- 84..... LIEBHERR-NORGE AS
- 85..... Hydrema Norge AS
- 86..... Pon Equipment AS
- 87..... CEG NORWAY AS
- 88..... Øveraasen AS
- 89..... Norsecraft Tec AS
- 90..... CEG NORWAY AS
- 91..... Nasta AS
- 92..... Ulmo AS
- 93..... Holte Industri as
- 94..... Holms Attachments
- 95..... Rosendal Maskin AS
- 96 - 97 ... MEKO Norway AS
- 98..... Entreprenørservice AS
- 99..... Blastmanager AS
- 100..... Elektro Partner AS
- 101..... Austin Norge AS

STAND UTSTILLER

- 102..... Zeekit AS
- 103..... FORCIT NORWAY AS
- 104 - 105 KZ Handels AS
- 106..... Zmartcharge
- 107..... Fremby
- 108..... Saferoad Vik Ørsta AS
- 109..... Continental Norge AS
- 110 - 111 . Easyblock
- 112 - 114 . OEG Group
- 115..... Hogia AS
- 116..... Roadtech AS
- 117..... KSM AS
- 118..... Akershus Traktor AS
- 119..... Velde Gulv AS
- 120 - 121 Enetech Solution AS

PARTNERSTANDS:

- 122..... Bertel O. Steen
- 123..... IF Skadeforsikring
- 124..... Skagerak Energitjenester
- 125..... Toyota
- 126..... Tess
- 127..... Circle K
- 128..... Telenor
- 129..... Storebrand
- 130..... Ford
- 131..... Anleggsmaskinen
- 132..... MEF/OKAB

der matservering og mye av "det sosiale livet" foregår i den store utstillingshallen. Her kan man med andre ord få seg en matbit, slå av en prat med kenninger og få med seg nyheter på utstysfronten fra leverandørene. Med over 130 utstillere samlet, vil det være mulig å finne noe interessant.

Som gjest kan du besøke utstillingen helt gratis, men du må betale for lunsj, seminarer og middager.

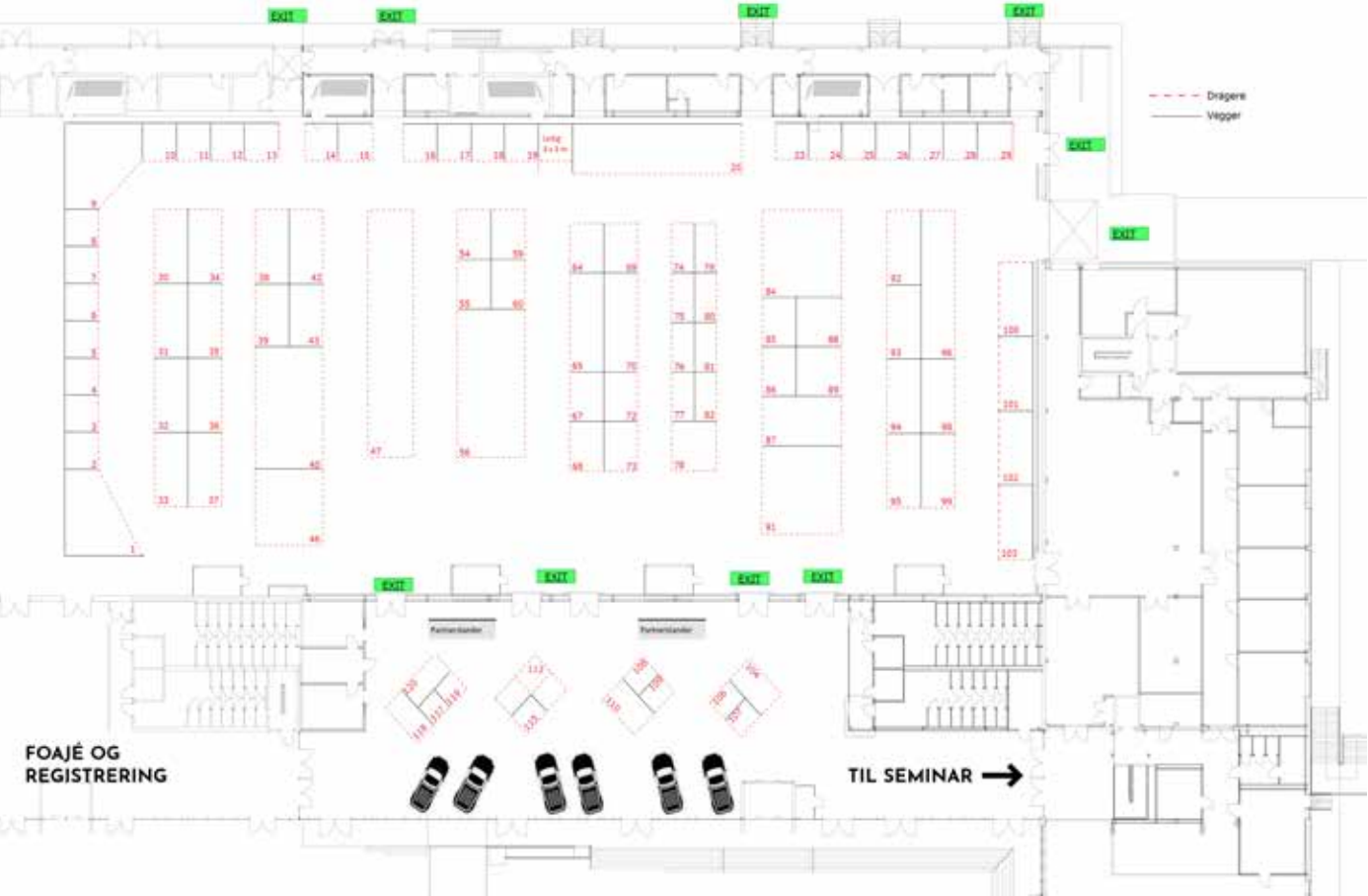
Variert underholdning

Faglig program og utstilling er vel og bra. Men det er på kveldstid moroa virkelig starter. Som vanlig har arrangøren lagt opp til et solid kvelds- og underholdningsprogram:

■ Tirsdag kveld – Festmiddag. BADesken og Rune Nilson er konferansierer, før det blir pianobar, Arkade bar eller Bare bar. Altså noe for enhver smak.

■ Onsdag kveld – Brakkemiddag med Atle Antonsen er konferansier, før det blir festival i middagssalen med Carina Dahl, Petter Katastrofe og Tipping for'n Far (et tributeband til Vazelina Biloppphøggers).

Også denne kvelden kan gjestene velge mellom tre ulike barer utover natten. ●

Barde

Anleggsbransjens fremtid krever kundedrevne løsninger

Anleggsbransjen står ved en avgjørende overgang. Mens andre sektorer har stormet fremover med digital transformasjon, har anleggsbransjen beveget seg i et roligere tempo – med god grunn. Komplekse driftsforhold, krevende miljøer og praktiske utfordringer krever at digitale verktøy virkelig må forstå hverdagen på anleggsplassen.

Men sannheten er: Digitaliseringen er ikke på vei – den er allerede her. Spørsmålet er ikke om man skal digitalisere, men hvordan man gjør det riktig.

Utfordringen: Ikke alle digitale løsninger er like gode
Altfor ofte ender anleggsfirmaer opp med programvare som ikke føles relevant for deres daglige drift. Disse løsningene, selv om de er teknologisk avanserte, treffer ikke blink fordi de mangler ekte bransjeinnsikt. Det blir som å presse en firkantet kloss inn i et rundt hull – teknisk mulig, men langt fra ideelt.

Styrken i bransjesamarbeid
Dette er grunnen til at samarbeid gjør hele forskjellen. Når programvareutviklere jobber hånd i hånd med bransjen, skjer det noe bemerkelsesverdig: Det dukker opp løsninger som faktisk fungerer i den virkelige verden. Ta Stangeland som eksempel, et av Norges ledende entreprenørfirmaer. Deres tiårige samarbeid med Barde viser hvordan bransjestyrt utvikling skaper effektive løsninger.

“Å jobbe med Barde har vært en helt annen opplevelse,” sier Olav Silde, HMS-KS-YM sjef i Stangeland Maskin. “Vi har vært kunder i snart ti år, og har vært aktive utviklingspartnere i hele perioden. Resultatet er et digitalt verktøy som ikke bare fungerer i teorien, men som leverer det vi trenger i praksis. Det er kjekt og motiverende å se at våre tilbakemeldinger direkte former løsningene vi bruker hver dag.”

Innovasjon gjennom uavhengighet
Det unike med Barde er vår rolle som uavhengig programvareleverandør, med samarbeid på tvers av bransjen. Vår uavhengighet gir oss frihet til å jobbe med bedrifter i alle størrelser. Dette gjør at vi kan hente inn ulike perspektiver som former løsningene våre. Vi er stolte av samarbeidet med Stangeland, men de er bare én av mange stemmer i vår brede bransjedialog. Ved å bygge flere partnerskap sikrer vi at løsningene våre tjener hele anleggsbransjen, ikke bare enkelte selskaper.

Mer enn bare programvare
“Det som gjør tilnærmingen vår kraftfull er ikke bare å levere de riktige funksjonene – det handler om å virkelig forstå bransjens rytme. Programvare for anleggsbransjen må være like robust som maskinene den styrer og like praktisk som folkene som bruker den. Derfor har vi omfavnet smidige utviklingsmetoder, jobber i korte sprinter og tilpasser oss raskt når kundene identifiserer behov eller foreslår forbedringer. Denne tilnærmingen betyr at vi leverer verdi raskere, reduserer risiko og sikrer at løsningene våre utvikler seg i takt med bransjens behov,” sier Erik Sundt Hansen, driftsleder i Barde.

Ser fremover
Etter hvert som bransjen fortsetter å utvikle seg, vil gapet mellom digitalt sterke selskaper og de som henger etter bare øke. Men veien til digitalisering trenger ikke å være smertefull. Ved å velge løsninger utviklet i partnerskap med bransjeledere, kan anleggsfirmaer trygt ta steget inn i den digitale fremtiden uten å ofre driftseffektiviteten. Nøkkelen er å finne partnere som forstår at i anleggsbransjen vil praktisk verdi alltid trumfe teoretisk kapasitet. For til slutt handler de beste digitale løsningene ikke bare om teknologi – de handler om å gi folk muligheten til å jobbe smartere, ikke hardere.

Vil du vite mer om hvordan bransjestyrte digitale løsninger kan forvandle driften din?
Besøk barde.ai

MÅNEDENS SUDOKU

6			1	9	5	3		
5	3			7			1	
	9	8					6	7
8		9		6				3
7		3		2				6
4	2		8	5	3			1
			2	8			7	9
	6		3		2	8		
		7	4	1	9			5

7				1				9
	9	2			8		5	
3			2					
9								
				6			8	
	1	4	7					5
					7	4		
		3						
	2	5	4					1

Send inn løsningen på avansert sudoku senest 28. januar 2026, på e-post til anleggsmaskinen@mef.no, og du kan vinne premie! Merk e-posten «Sudoku 10», og husk å få med navn og adresse.

LØSNINGEN PÅ FORRIGE UTGAVES AVANSERTE SUDOKU:

8	1	7	3	5	4	9	2	6
3	9	4	7	6	2	8	5	1
2	6	5	8	1	9	4	7	3
4	7	2	9	3	1	5	6	8
9	5	1	6	7	8	3	4	2
6	3	8	2	4	5	1	9	7
7	4	6	5	8	3	2	1	9
1	2	3	4	9	7	6	8	5
5	8	9	1	2	6	7	3	4

Vinneren, som også mottar vår tøffe termoflaske i posten, ble: **Stein Gjermund Nordmoen fra Rendalen**. Gratulerer 🥂

KALD DAG PÅ JOBB

Tusen takk, nok en gang, for mange fine bidrag til månedens fotokonkurranse. Denne gangen var vi ute etter et hvilket som helst anleggsrelatert bilde, og gjerne litt vinteraktig. Vi falt for dette bildet. Full vinter er det jo ikke her, men det ser kaldt ut, og lyset er flott. Bildet er tatt av Magne Samland Tendal fra Skånevik. Premie kommer i posten! 🥂

MÅNEDENS VITS

(PS: Vi tar gjerne imot flere vitser/gåter/morsomme historier fra våre lesere!)

DAGEN DERPÅ

Etter en lang natt med het elskov, legger han merke til at hun har bilde av en annen mann på nattbordet ved siden av sengen. En aldri så liten uro brer seg i kroppen hans.
"Si meg, det er vel ikke ektemannen din?" spør han nervøst.
"Nei, dummen" svarer hun og kryper tettere inntil ham.
"Er det kjæresten din, da?" fortsetter han.
"Nei, så absolutt ikke", svarer hun mens hun ertende småbiter ham i øreflappen.
"OK, er det kanskje faren din, da? Eller broren?" spør han videre, og håper nå på en bekreftelse.
"Nei, nei, nei! Du er utrolig søt når du er sjalu!" svarer hun.
"Hvem i helvete er han da?" spør han, og forlanger et svar.
"Men kjære, det er jo meg, før operasjonene!"

Abax AS

3264 LARVIK
Tlf: 22 22 22 99
kundesenter@abax.no
www.abax.no

Andreas Stihl AS

3202 SANDEFJORD
Tlf: 33420505
info@stihl.no
www.stihl.no

Ankerløkken Equipment AS

1266 Oslo
Tlf: 22 88 12 00
firmapost@ankerlokken.no
www.ankerlokken.no

Banefilter AS

5216 Lepsøy
Tlf: 975 98 058
karsten@banefilter.no
www.banefilter.no

Blinken AS

1621 Gressvik
Tlf: 90 70 11 00
blinken@blinken.no
www.blinken.no

BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS

6010 Ålesund
Tlf: 70 15 40 00
leasing.norway@bnpparibas.com
www.leasingsolutions.bnpparibas.no

Brødrene Dahl

PB 6146 Etterstad,
0602 Oslo
Tlf: 22 72 55 00
post@dahl.no
www.dahl.no

C. Grindvold AS

0976 OSLO
Tlf: 22 82 00 00
firmapost@grindvold.no
www.grindvold.no

CEJN Norden AB

Box 245,
54125 Skövde,
Sverige
Tlf: +46 500 477500
info.sweden@cejn.com
www.cejn.se

DRIV energi AS

Postboks 343,
3301 Hokksund
Tlf: 32 75 90 80
post@drivenergi.no
www.drivenergi.no
Faceboo, og Instagram:
[@drivenergi](https://www.instagram.com/drivenergi)

Eikmaskin AS

Postboks 123,
2021 Skedsmokorset
Tlf: 64 83 73 00
info@osl.agcocorp.com
www.eiksenteret.no

Entrack AS

Framveien 2,
2264 Grinder
Tlf: 62 94 54 40
firmapost@entrack.no
www.entrack.no

Epiroc Norge AS

Postboks 336,
1401 Ski
Tlf: 64 86 03 00
epirocnorge@epiroc.com
www.epiroc.com

Felleskjøpet Agri

2000 Lillestrøm
Tlf: 03520
firmapost@felleskjopet.no
www.felleskjopet.no

Fjerby AS

2020 Skedsmokorset
Tlf: +47 64 80 26 50
firmapost@fjerby.no
www.fjerby.no

Fredheim Maskin

Tlf: 69 80 88 30
post@fredheim-maskin.no
www.fredheim-maskin.no

Fundamentering AS

7093 Tiller
Tlf: 73 82 26 30
fas@fas.no
www.fas.no

Furnes Jernstøperi AS

2335 STANGE
Tlf: 62 53 83 00
salg@furnes-as.no
www.furnes-as.no

Geomatikk AS

0579 OSLO
Tlf: 810 33 400
firmapost@geomatikk.no
www.geomatikk.no

Hardlife AS

5309 Klepppestø
Tlf: 56148000
info@hardlife.no
www.hardlife.no

Heidenreich AS

2021 Skedsmokorset
Tlf: +47 22 02 42 00
firmapost@heidenreich.no
www.heidenreich.no

If Skadeforsikring NUF

Postboks 240, 1326 Lysaker
Tlf: 02400
www.if.no

Istrail AS

3241 Sandefjord
Tlf: 35 94 87 50
istrail@istrail.com
www.istrail.com

KDA Rørsystemer AS

Tlf: 942 60 335
post@k-da.no
www.k-da.no

Keddell & Bommen AS

0374 Oslo
Tlf: 22 06 15 00
olje@keddell.no
www.keddell.no

Kiesel Norge AS

1405
Tlf: 64 86 94 28
info@kiesel.no
www.kiesel.no

Komatsu Forest AS

Uthusvegen 18,
2335 Stange
Tlf: 90 17 88 00
info.no@komatsuforest.com
www.komatsuforest.no

Naboen AS

4353 Klepp Stasjon
Tlf: 51 81 03 00
utleie@naboen.no
www.naboen.no

NCGeo AS

1339 Vøyenenga
Tlf: 67 17 75 15
post@ncgeo.no
www.ncgeo.no

Nordea Finance Equipment AS

Postboks 105,
1325 Lysaker
Tlf: 21 63 20 00
kundeservice@sgfinans.no
www.nordeafinance.no/bedrift

Nordisk Fjellsprengning

3241 Sandefjord
Tlf: 33 48 95 50
post@nordiskfjellsprengning.no
www.vestfold-fjellboring.no

Norva 24 AS

6783 Stryn
post@norva24.no
www.norva24.no

Orica Norway AS

3400 LIER
Tlf: 32 22 91 00
www.orica.no

Rototilt AS

2020 SKEDSMOKORSET
Tlf: 21 01 91 50
info@rototilt.com
www.rototilt.no

Sandvik Norge

2013 SKJETTEN
Tlf: 63 84 81 00
www.rocktechnology.sandvik

Scandia Maskin AS

3039 Drammen
Tlf: +47 32 21 00 50
post@scandiamaskin.no
www.scandiamaskin.no

Smartdok AS

Snømusstien 1,
9512 Alta
Tlf: 904 03 333
norge@smartdok.com
www.smartdok.com

SMP Parts Norge AS

3516 Hønefoss
Tlf: 32875850
norge@smpparts.com
www.smpparts.com/no

Spartveit AS

3261 Larvik
Tlf: 911 26 949
tes@spartveit.no
www.spartveit.no

Storebrand

Postboks 500,
1327 Lysaker
Tlf: 22 31 50 50
post@storebrand.no
www.storebrand.no

Systemblokk

3804 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 00 00
mail@systemblokk.no
www.systemblokk.no

Value

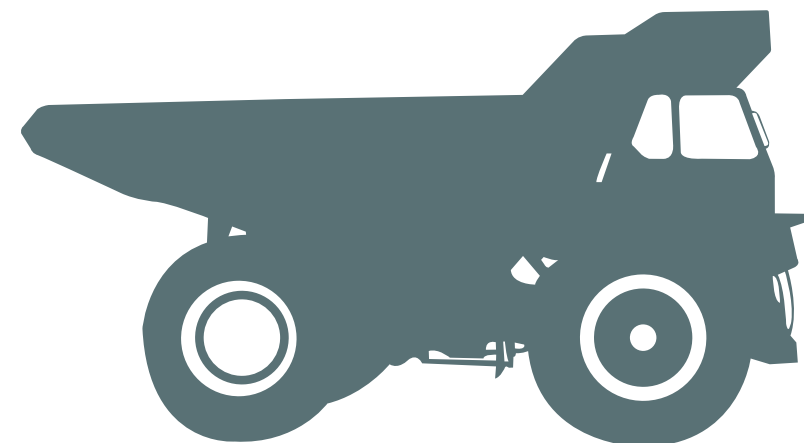
Postboks 9008, 0186 Oslo
Tlf: 73 80 45 00
geminivalue.com
www.value.com/construction-software

Volvo Maskin AS

Postboks 1104 Drøbak City,
1442 Drøbak
Tlf: 66 81 86 86
salg.volvomaskin@volvo.com
www.volvomaskin.no

Wdf Isolasjon AS

4886 Grimstad
Tlf: 47 23 03 85
dagfinn@wdf.no
www.wdf.no

MEF-nytt gir et innblikk i forbundets arbeid og aktiviteter i hele landet.

Servicekontoret
Fred Olsens gate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
firmapost@mef.no
www.mef.no

Region Øst
Rudsflata 1
2360 Rudshøgda
Telefon: 958 72 000
region.ost@mef.no

Region Sørøst
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 913 27 357
region.sorost@mef.no

Region Sørvest
Kontor i Kristiansand:
Vige Havnevei 4, 4633 Kristiansand
Kontor i Stavanger:
Vassbotnen 23, 4033 Stavanger
region.sorvest@mef.no

Region Vest
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 99 42 89 00
region.vest@mef.no

Region Midt
Hornebergvegen 7 A
7038 Trondheim
Telefon: 948 78 000
region.midt@mef.no

Region Nord
Kontorer i: Hammerfest,
Tromsø og Bodø
Telefon: 95 84 50 50
martin.gronnslett@mef.no

Seksjon Ressurs og miljø
- Skog
- Boring og fundamentering
- Gjenvinning
Fred Olsens gate 3,
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
seksjonressursogmiljo@mef.no

MEF-nytt

REGION MIDT

FABELAKTIV FREDAG

Fredag 14. november var det Fabelaktiv fredag i Trondheim. Julie Brodtkorb holdt innlegg om utenforskap, Anleggsløftet, mental helse og rekruttering til anleggsbransjen. Nesten 1000 arbeidsgivere fra ulike bransjer deltok. **Takk for invitasjonen!**

LÆRLINGESAMLING I TRØNDELAG

OKAB Trøndelag holdt læringsesamling i midten av november. 70 lærlinger, 30 faglig ledere, PPT, politi og Pål Anders Ullevålseter. **Takk for en inspirerende og fin dag!**

HANDELSAVTALER

Du som MEF-medlem har tilgang til gode handelsavtaler til din fordel.

Circle K

Circle K-avtalen gir gode rabatter på bulkdrivstoff, samt ved bruk av Firmakort og Truckkort på drivstoff, lading, bilvask og andre produkter. Gjelder både lette og tunge kjøretøy på alle Circle K-stasjoner i Norge. Les mer om avtalen på mef.no.

REGION VEST

JULEMØTE I MEF AVD. NRH

Årets julemøte i MEF region Vest avd. NRH. Godt oppmøte denne gang med over 120 deltagere. Det var en hyggelig kveld med middag og gode faglig innlegg fra blant annet HS-medlem Jon Gudbrand Kveen Øvre-Flo, foredrag fra Håkon Swensen med tema "Kunstig intelligens i anleggsbransjen", innlegg fra Forsvarsbygg og Vestland Fylkeskommune. **Takk for et fint julemøte!**

ANLEGGSPRATEN

Har du fått med deg MEFs egen podcast: Anleggspraten? Du finner den på Spotify eller Apple Podcast. Hør Julie Brodtkorb i samtale med spennende gjester.

FØLG MEF OG OKAB

i sosiale medier for siste nytt og oppdateringer i bransjen:

Facebook.com/mefnorge
Facebook.com/okabnorge
Instagram.com/mef_norge
tiktok.com/@bli.anleggsarbeider

REGION NORD

SAMFERDSELKONFERANSE I LOFOTEN

Distriktssjef i Nordland, Gøran Kimsaas deltok i slutten av november på konferanse hos Lofoten Næringsforum, der politikere, myndigheter og næringsliv diskuterte fremtidens samferdselsprosjekter i Lofoten. Som MEF-representant er det viktig å være med og løfte entreprenørbransjens perspektiver - gode og forutsigbare prosjekter i Lofoten er avgjørende for verdiskaping og bosetting. Blant innlederne var Samferdselsråd Richard Dagsvik, Vegdirektør Ingrid Dahl Hovland og Dagfinn Olsen fra Transportkomiteen.

HYGGELIG BESØK PÅ LYNSEIDET

Vinteren har tatt grep, to av våre medlemsbedrifter, Fundamentering og Graving AS fra Tromsø og John Arne Lundvoll fra Lyngseidet, er i godt driv med grunnarbeidet til de nye omsorgsboligene i sentrum.

Flinke entreprenører!

REGION SØRVEST

MEF KVINNER LUNSMØTE I STAVANGER

Mange flotte damer samlet seg for å snakke om kompetanseheving i anleggsbransjen. Tone Tunheim fra Dalane utdanningscenter presenterte utdanningstilbudet, blant annet det nye faget Geomatikk som bransjen har etterspurt. Julie Falch delte sin spennende reise om å være ung alenemamma til fagarbeider med to fagbrev og teknisk fagskole. Hun fortalte også om sine erfaringer som anleggsleder da hun sto midt i en krevende hendelse der en bro kollapset på hennes prosjekt. Hilde fra MEF-skolen avsluttet med en oversikt studietilbud ved Veia grønne fagskole, og hvilke kurs MEF-skolen har. Det er viktig at alle kjenner til de ulike studiemulighetene i bransjen!

MEDLEMSMØTE I TROMS

Tromsø kommune VA var invitert til medlemsmøte i Tromsø. Presentasjon av prosjekt og gode diskusjoner preget møtet. VA har mange planlagte prosjekter - og vi forventer handling. På Finnsnes hadde vi et fint medlemsmøte med Senja kommune. Her var bl.a. prosjekter og kommende rammeavtaler på programmet. Tusen takk til kommunene, og takk til alle som deltok, og for mange gode og viktige innspill!

INNSPILLSMØTE OM BOLIGBYGGING I BODØ

I midten av november deltok region Nord i innspillsmøte med politisk posisjon sammen med utbyggere i Bodøområdet. Bedriftene kom med konkrete forslag til hvordan vi kan legge til rette for å bygge flere boliger i Bodø. Det ble tydelig at det er behov for **forenkling i regelverket** for å redusere kostnader og skape mer effektiv fremdrift. MEF

spilte inn viktigheten av å tenke på et **realistisk grønt skifte** og å få ned **skjemaveldet**. Inginging nytt blir bygd uten en av våre medlemsbedrifter med på laget.

REGION SØRØST

70 ÅR MED ECKHOLDT AS

Lørdag 1. november feiret vi jubileet med en minnerik kveld fylt med taler, god stemning og hyggelig samvær. MEF avd. Telemark, Ole Marthin Kristiansen, og regionssjef Jørn C. Moen Evensen som overrakte gave og delte fine ord med jublantene. Ekstra stas er det at Eckholdt AS har vært medlem i MEF i halve sin levetid - 35 år med faglig fellesskap og bransjestøtte. Daglig leder Tor Martin Lindland, styremedlem i MEF avd. Telemark, sammen med tidligere daglig leder Petter Eckholdt, som har hatt en imponerende reise i MEF: styremedlem, styreleder, RS-medlem, HS-medlem og medlem av valgkomiteen i avd. Telemark. **Takk for en flott kveld!**

REGION ØST

MØTE PÅ STORTINGET

Møte med representanter fra AP og Frp på Stortinget 20. november. MEF, NLF og Vegforum Innlandet fikk informert om sine viktige saker.

MØTE MED BÅRD HOKSRUD

MEF og NLF Oslo/Akershus og Østfold møtte 21. november leder for transportkomiteén, Bård Hoksrud på Stortinget. Veldig bra møte med en mann som er enig med oss i de fleste sakene MEF har fokus på.

MEDLEMSBESØK I INNLANDET

Simen Midtsund og Leiv Peter Blakstad fra region Øst har vært på medlemsbesøk i Elverum hos Midtskogen Maskin AS, BB Maskindrift AS, Emil Håberget AS og Danielsen Gravemaskindrift AS. **Vi takker for trivelige møter med engasjerte bedrifter!**

JULEMØTE INNLANDET

Julemøte MEF Innlandet ble vellykket gjennomført på Slobrua, Skarnes i år. Julemøte blir tradisjonelt flyttet rundt på forskjellige lokasjoner i det langstrakte Innlandet. **Takk for et trivelig møte med lokale entreprenører og handelspartnere.**

ÅRLIG MØTE MED STATENS VEGVESEN

17. november hadde vi vårt årlige møte med Statens vegvesen i Oslo/Akershus og Østfold om kommende oppdrag, serisitetsregler og blant annet arbeidsvarsling. Veldig bra møte med god dialog. SVV er åpne for innspill fra MEF om f.eks klimakrav og krav i kontrakter og oppfordrer alle til dialog med byggherren. **Takk til styremedlemmene som bidro med gode innspill og spørsmål.**

MØTE MED FYLKESRÅD FOR OPPLÆRING I OSLO

OKAB og MEF Oslo/Akershus har vært på møte med fylkesråd for opplæring i Oslo, Lise Hagen Rebbestad, om skolestrukturen som er foreslått frem til 2035. Bransjen trenger rekruttering og ønsker å bli hørt om hvor en evt. flytting av anleggsteknikklinjen fra Skedsmo skal være. **Vi takker for godt møte og håper på fortsatt god dialog i fremtiden.**

JULEMØTE I OSLO/ AKERSHUS

Julemøte MEF Oslo/Akershus ble gjennomført tradisjonen tro på Olavsgaard. Takk for alle gode innlegg fra bransjen, og en fin kveld med medlemmer, leverandører og handelsavtalepartnere.

RESSURS OG MILJØ

TEMADAGER PÅ KIELFERGA

Over 90 deltagere deltok på årets Temadager Skog, på Kielferga. Det var godt faglig opplegg og hyggelig stemning på båtturen. Det ble også en fin markering da Bjørn Rune Rønningen ble tildelt MEFs fortjenstmedalje i gull for 30 års ansettelse i skogsentreprenørbedriften Hofam AS. Eier Ivar K. Hoff gratulerte Bjørn Rune for å være bærebjelken i firmaet i 30 år. Det var fagsjef i MEF Skog som fikk æren av å overrekke både diplom og Hederstegn til Bjørn Rune. **Takk for en fin helg!**

LÆRLINGESAMLING FOR SKOGSOPERATØRER

Høstsamling på Honne – tradisjonen fortsetter! MEF Skog og Velg Skog samlet igjen sine lærlinger til en inspirerende helg på Biri. Helgen bød på både faglig og sosialt påfyll – med toppbesøk til Honnetoppen med bål, gløgg og pepperkaker. Under festmiddagen kåret vi også Årets skogsoperatørlærlinger – og årets vinnere ble:

- ☆ **Sunniva Bergsbakken Byfuglien**, Valdres Skog AS
- ☆ **Jostein Jemterud-Farmen**, Kjetil Røste Skogtjenester AS

Vi gratulerer begge to – og takker alle lærlinger og veiledere for ei super helg!

MEDLEMSMØTER I SKOGEN

MEF Skog har besøkt Overhalla Skogsdrift nord i Trøndelag for å sette opp SmartMEF. Vi har også besøkt HN Maskin AS på ei drift i Fåvang, med lassbærersjåfør Emil Jarholm.

**NORDISK
FJELLSIKRING**

Vi sikrer Norden!

E-post: post@nordisk-fjellsikring.no
Tlf: 400 03 780
Web: www.nordisk-fjellsikring.no

**Norges ledende firma innen
fjell- og bergsikring!**

Ønsker du å motta nyhetsbrev
med siste nytt fra bransjen?

Skann QR-koden for å melde
deg på Anleggsmaskinens
nyhetsbrev

Anleggs-
MASKINEN

**ANLEGG
NORGE**

20. - 22. januar 2026

Påmelding på www.anleggnorge.no

JOHN DEERE 6R

VALGFRITT UTSTYR VERDI 102 000,- OG BRUKERKURS PÅ KJØPET

GJELDER UTVALGTE JOHN DEERE 6R-MODELLER T.O.M. 26.01.26

KAMPANJEPRIS
FRA 1 934 000,-

EKSKL. MVA, FRAKT OG
KLARGJØRING. GJELDER
JOHN DEERE 6R 150.

 JOHN DEERE

NOTHING RUNS LIKE A DEERE

Produktet kan avvike fra bildet. Det tas forbehold om endringer vedrørende tilgjengelighet og trykkfeil. Endringer i pris kan forekomme grunnet uforutsigbarhet i markedet og valutasingninger.

Felleskjøpet

Kontakt
oss i dag!

Årets **JULEGAVE**

Har du ansatte i din bedrift som ikke får Koppen gjennom deres MEF medlemskap?
Gi Koppen som julegave. Koppen vil varme hele 2026.